	Gemeenschappelijke regeling: **Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)**
1	**Zijn de stukken tijdig ingediend door de GR bij de gemeente?** De ontwerpbegroting is volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen tijdig bij de gemeente ingediend. De jaarrekening 2025 is door het algemeen bestuur op 23 april 2026 vastgesteld. Voor meer informatie verwijzen u naar onderdeel 4 en 5 van dit format.
2	**Is voldaan aan de BBV-voorschriften?** Ja.
3	**Inhoudelijke aandachtspunten, beleidsontwikkelingen e.d.** De beleidsbegroting bestaat uit de onderdelen (beleids)ontwikkelingen en strategische agenda (2026-2030). Twee thema's worden uitgelicht: de Kaderrichtlijn Water (KRW) en milieuthema's in het omgevingsplan (pag. 9). Daarnaast worden de externe ontwikkelingen en mogelijke impact van het nieuwe kabinet geschetst (pag. 10).
4	**Financiële aandachtspunten** *Ontwerpbegroting 2027* • De ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 is sluitend. • De weerstandsratio van de OMWB is voor resultaatbestemming met 1.4 (norm: minimaal 1,0) ruim voldoende. • Het gemiddeld uurtarief bedraagt € 120,20 gebaseerd op gemiddeld 1.295 declarabele uren. • Het werkaanbod is geraamd op 377.000 uren (2026: 389.000). • In de conceptbegroting zijn geen extra maatregelen opgenomen die in het uurtarief doorwerken. • De ontwerpbegroting voldoet aan de regionaal opgestelde financiële richtlijnen voor de Kaderbrief 2027. • De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 hebben als basis gediend voor de ontwerpbegroting 2027. • De ontwerpbegroting 2027 geeft het financiële kader weer voor de OMWB en per deelnemer een inzicht in de financiële afspraken. De nadere uitwerking van de werkprogramma's voor 2027 vindt plaats in het najaar van 2026. • Zoals gebruikelijk vindt de financiële en integrale doorrekening daarvan plaats in de eerste begrotingswijzing 2027. • Waarschijnlijk zit er 'lucht' in de begroting. Dit vloeit voort uit een hogere indexering gebaseerd op cijfers van het CPB ten opzichte van de CAO-stijging. Daarnaast is de verplichte opleidingsnorm, gebaseerd op de landelijke robuustheidscriteria voor omgevingsdiensten, van 3% te hoog en niet realistisch. In de begrotingswijzigingen 2027 zal dit worden geactualiseerd op basis van de werkelijke cijfers of uitputting. Het dagelijks bestuur heeft aangegeven om in de loop van de tijd een aantal zaken onder de loep te nemen. *Jaarrekening 2025* De jaarrekening 2025 laat een positief resultaat zien van € 4.519.000. Het algemeen bestuur heeft besloten om: • € 400.000 toe te voegen aan de algemene reserve;

- € 181.000 aan budget over te hevelen naar 2026 ten behoeve van het project omgevingsdossiers;
- Het restant van € 3.938.000 beschikbaar te stellen voor uitkering aan de deelnemers.

Algemene Reserve

Volgens de Financiële Verordening bedraagt de algemene reserve maximaal 8% van de totale lasten exclusief reservemutaties in de jaarrekening. Bij de bestuurlijke behandeling van de jaarrekening 2023 is besloten in drie jaar tijd naar dit streefpercentage toe te groeien. Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 heeft een dotatie ter grootte van € 400.000 plaats gevonden en vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 een dotatie ter grootte van € 600.000. Volgens de jaarrekening 2025 zou de omvang van de algemene reserve maximaal € 3.494.400 bedragen. De huidige stand van de algemene reserve bedraagt € 3.092.000, hetgeen een dotatie van € 402.400 impliceert. Voorgesteld wordt om vanuit het jaarrekeningresultaat 2025 € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Als het gaat om de uitkering aan de deelnemers wordt een bedrag van € 3.938.000 verdeeld. Dit resulteert in een teruggave aan de gemeente Moerdijk van € 199.474.

5 Financieel overzicht

Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-.

Jaarrekening 2025: Resultaat en bestemming

GR	**Realisatie 2025**	**Resultaat 2025**	**Resultaat bestemming toevoeging een eigen reserve GR**	**Resultaat bestemming terug naar gemeenten**
Totaal GR	€43.680	€4.519 V	€400	€3.938
Bijdrage apparaatskosten gemeente Moerdijk	€2.204			

Meerjarenontwikkeling

GR	**Begroting 2026**	**Ontwerp begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**
Totaal GR	**€48.220**	**€47.942**	**€49.971**	**€51.932**	**€53.872**
Verwacht resultaat 2027	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdrage gemeente Moerdijk in apparaatskosten	€2.204.575	€2.349.856	€2.439.151	€2.538.180	€2.641.230

Opgenomen in meerjarenperspectief gemeente Moerdijk	€2.333.714	€2.333.714	€2.333.714	€2.333.714	€2.333.714
Verschil	€129.139	€16.142 N	€105.437 N	€204.466 N	€307.516

Evt. kan onderstaande tabel toegevoegd worden met programmakosten voor individuele gemeente (uiteraard alleen indien die kosten er zijn)

Programmakosten	**Begroting 2026**	**Ontwerp-begroting 2027**	**Meerjaren begroting 2028**	**Meerjaren begroting 2029**	**Meerjaren begroting 2030**

Vermogen	**1-1-2027**	**31-12-2027**
Eigen vermogen	€3.985	€3.886
Vreemd vermogen	€14.130	€13.578

6 **Overige aandachtspunten**

Het financieringsmodel wordt dit jaar herzien. De discussie met betrekking tot een landelijk financieringsmodel speelt al even, maar waarschijnlijk komt dit er niet. In het landelijke model zitten zeker elementen die bij de OMWB goed van toepassing kunnen zijn.

7 **De zienswijze**

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt het volgende voorgesteld:

1. Kennis te nemen van de conceptjaarrekening 2025
2. Geen zienswijze over de ontwerpbegroting 2027 naar voren te brengen.

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Ontwerp programmabegroting 2027

Geachte leden van het college en de raad/Provinciale Staten,

Bijgaand zenden wij u de Ontwerp Programmabegroting 2027 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant.

Te volgen procedure.
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, stellen wij u gedurende 12 weken in de gelegenheid (tot uiterlijk 3 juli 2026) uw zienswijze over deze Ontwerpbegroting 2026 aan ons kenbaar te maken. Wij stellen het op prijs om, vooruitlopend op de behandeling in uw raad/Staten, het collegevoorstel aan uw raad/Staten te mogen ontvangen, zodat wij tijdig een inhoudelijke reactie kunnen voorbereiden.
Het dagelijks bestuur zal uw zienswijzen behandelen. Vervolgens bieden wij het algemeen bestuur voor zijn vergadering van 9 september 2026 de begroting 2027 ter vaststelling aan. Na vaststelling wordt de begroting uiterlijk 15 september 2026 verzonden aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Toelichting en overwegingen met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2027.
Op 21 januari 2026 hebben wij de financiële en beleidsmatige kaders voor het begrotingsjaar 2027 vastgesteld in de Kaderbrief 2027, welke aan u als deelnemer is toegezonden. De inhoud van de kaderbrief is nu uitgewerkt in de Ontwerpbegroting 2027, die u bijgaand aantreft. Vooraf willen wij u meegeven dat het Dagelijks Bestuur zich bewust is van de financiële onzekerheden waar u als deelnemer de komende jaren mee te maken krijgt. In 2026 heeft er bijvoorbeeld een neerwaartse bijstelling van het uurtarief van bijna € 5,- plaatsgevonden. Daarnaast zijn budgetten (wederom) bijgesteld. Eerder zijn bouwstenen aan u als deelnemer aangeboden, waarmee u handvatten heeft om (gezamenlijk) het hoofd te bieden aan mogelijke budgettekorten, zoals het afschalen van de PI en P2 door de individuele deelnemer en regionale samenwerking. Daarnaast blijft de OMWB maximaal inzetten op het verkrijgen van subsidies (SPUK en IBP), en in de collectieve taken is budget opgenomen voor de samenwerking op milieuthema's. De stijgingen van de deelnemersbijdrage zijn beperkt, en worden veroorzaakt door de stijging van het uurtarief, conform de Macro Economische verkenningen en opgenomen gelden voor de Kaderrichtlijn Water.

De belangrijkste en verwerkte financiële uitgangspunten zijn:

1. De begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 is in financiële zin sluitend.

2. In de begroting 2027 is rekening gehouden met een gemiddelde loonkostenstijging van 5,1% en een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026. Deze percentages zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2025 van het Ministerie van BZK.

   Voor aanvang van het boekjaar 2027 zal de OMWB, mede op basis van actuele inzichten volgend uit de septembercirculaire 2026, beoordelen of bijstelling van het tarief wenselijk is. Mocht dit zich voordoen dan wordt u hierover geïnformeerd via de gebruikelijke kanalen.

3. De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De afrekening (ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven. In de Ontwerpbegroting 2027 is voor de tariefsaanpassing rekening gehouden met de indexaties volgens de septembercirculaire 2025. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20 (gemiddeld tarief 1e begrotingswijziging 2026 € 115).

4. De productiviteitsnorm bedraagt 1.295 uur in de begroting. De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

   Vanwege de Wet DBA/VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

5. De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 hebben als basis gediend voor de begroting 2027. Het werkaanbod is geraamd op 377.000 declarabele uren. In de begroting is rekening gehouden met een benodigde personele capaciteit van 362 fte, waarvan 292 fte in het primaire proces. Hiervan zijn 7 fte door externen ingevuld.

6. Vanaf de oprichting ontvangt de OMWB-compensatie van PNB voor specifieke kosten verband houdend met het verrichten van milieumetingen (i.c. kosten voor huisvesting, tractie, aanschaf en onderhoud van apparatuur, etc.). De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn.

   Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten verband houdend met de inzet van milieumetingen op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

7. De Ontwerpbegroting 2027 geeft het financiële kader weer voor de OMWB en per deelnemer een inzicht in de financiële afspraken. De nadere uitwerking van de werkprogramma's voor 2027 vindt plaats in het najaar van 2026. Zoals gebruikelijk vindt de financiële en integrale doorrekening daarvan plaats in de eerste begrotingswijzing in 2027.

8. In de begroting wordt een inhoudelijke toelichting gegeven op de taken waarvoor de OMWB zich in 2027 ziet gesteld.

Wij vertrouwen erop dat de Ontwerpbegroting 2027 alsmede deze aanbiedingsbrief, u voldoende informatie geven om deze stukken in uw raad/Staten te kunnen behandelen. Vanzelfsprekend kan door u daarnaast altijd een beroep worden gedaan op de OMWB bij vragen of een gewenste toelichting. U kunt daartoe contact opnemen met [redacted] of per e-mail op het e-mailadres: [redacted]. Ook zijn wij graag bereid u te ondersteunen bij bespreking van deze documenten in uw raad of commissie.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant,

A.L.E Arbouw
Directeur

Jaarstukken 2025

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3
Voorwoord 5
Jaarverslag 6
Inleiding 6
Het resultaat 2025 7
Toelichting op het resultaat 2025 7
Programmaverantwoording 11
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken) 11
Programmadeel 2: Adviezen en projecten 22
Programmadeel 3: Collectieve taken 25
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten 28
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten 28
Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien 28
Paragrafen 28
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29
Financiering 34
Bedrijfsvoering - plannen en resultaten 36
Openbaarheid 42
Jaarrekening 44
Balans ultimo boekjaar (vóór resultaatbestemming) 44
Het overzicht van baten en lasten 47
Toelichtingen 51
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 51
Toelichting op de balans per 31 december 2025 55
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025 65

Kengetallen 71
Toelichting op de baten 72
Overzicht baten en lasten per taakveld 2025 74
Publicatieverplichting op grond van de WNT 75
Verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa) 79
Rechtmatigheidsverantwoording 79
Overige gegevens 80
Bijlage 1: Realisatie deelnemers 2025 81
Bijlage 2: Kwaliteitscriteria 3.0 84

Voorwoord

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna: OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de Planning & Control-cyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

- het jaarverslag 2025, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de jaarrekening 2025, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

Met dit jaarverslag en de jaarrekening verantwoordt de OMWB zich aan zijn deelnemers over het afgelopen jaar.

Jaarverslag

Inleiding

Voor de OMWB was het jaar 2025 wederom een druk jaar. De werkdruk is hoog, en vanuit de 'buitenwereld' worden steeds meer eisen aan ons gesteld. Daartoe moeten we ons verhouden. Zo doen bijvoorbeeld steeds meer partijen een beroep op ons voor transparantie, verantwoording en aanleveren van feiten en data. Het aantal WOO-verzoeken groeit, evenals het aantal persvragen en onze bijdragen aan staten- en raadsvragen. In de maatschappij bestaan onder meer zorgen over onderwerpen als staalslakken, PFAS en PFOS en andere ZZS-stoffen, en de effecten daarvan op de gezondheid. Dat vraagt 'politieke en maatschappelijke' voelhorens, juridische alertheid en het op orde zijn van onze dossiers, kennis, feiten en data.

Financieel zijn we op orde en gezond. Ook dit jaar houden we weer geld over; dusdanig zelfs dat we ons tarief voor 2026 omlaag bijstellen. Samen met onze opdrachtgevers zetten we alles in het werk om zo reëel mogelijk te begroten. Op 1 april 2026 moeten alle omgevingsdiensten aantoonbaar robuust zijn. Hierop richtten wij onze begroting in 2025 in. Dat ging bij de OMWB om een bewezen, structurele innovatie- en ontwikkelagenda, inclusief financiering. Tevens voerden we voor ons opleidingsbudget de 3%-norm in.

In 2025 realiseerden we dat we werk moesten maken van onze 'weerbaarheid'. Naast onze inzet bij mogelijke incidenten (zoals de grote brand bij Ecco Leather in Dongen op 4 mei), houden we ook rekening met andere bedreigingen, zoals bijvoorbeeld langdurige stroomuitval door bijvoorbeeld beperkingen van het net. Wat betekent dat voor de Seveso- en risicovolle bedrijven, wat is de rol van de OMWB daarbij? Hoe richten we zelf onze werkzaamheden in dit soort gevallen in? Hierop bereiden we ons voor. Op 8 april kregen we een voorproefje tijdens een korte stroomstoring in de regio, waardoor de bedrijfsvoering van van meerdere bedrijven grondig werd verstoord. Onder andere Shell Moerdijk moest een aantal fabrieken stilleggen.

Vanaf januari 2025 geldt onze nieuwe organisatiestructuur. We breidde het aantal teams op de uitvoering van onze taken uit, zodat de focus voor de managers beter in balans is. Hierdoor kunnen we beter sturen en samenwerken.

In 2025 troffen we alle voorbereidingen om onze huisvesting in 2026 voortvarend aan te pakken, zodat deze voldoet aan de huidige (post-corona) eisen voor een aantrekkelijke en moderne kantoor- en werklocatie.

In 2025 gingen we ook in gesprek met onze deelnemers de 'advies'-taak, die we naast VTH werkzaamheden in opdracht van hen uitvoeren om onze leefomgeving gezond, schoon, veilig en duurzaam te houden. Bij deze gesprekken gaat het ook over de nieuwe kwaliteitscriteria, waar alle VTH-partijen aan moeten voldoen. Deze gesprekken zijn belangrijk de samenwerking beter af te stemmen en onze adviesrol bij het maken van de omgevingsplannen beter in te vullen.

Tijdens de vergadering van het algemeen bestuur in september bracht DB-lid Angelien Hagenaars (waterschap Brabantse Delta) met haar presentatie de noodzaak van gezamenlijke investeringen in 'indirecte lozingen' in het kader van de Kaderrichtlijn Water onder de aandacht.

En 2025 was ook het jaar waarin we de samenwerking en financiering met betrokken partijen rond de Seveso-opdracht in een nieuw convenant vastlegden. Hiermee ligt er, ook financieel, een stevige basis onder de samenwerking en afstemming tussen de verschillende toezichthoudende instanties op de Seveso industrie.

Ten slotte keurde het bestuur aan de visie en strategische agenda tot en met 2030 goed. Op grond van een sterkte-zwakteanalyse, definieerden we een vijftal sporen van doorontwikkeling van onze organisatie: leiderschap en sturing, kennismanagement, kwaliteitsmanagement, datagedreven werken en communicatie. Deze sporen geven ons de juiste koers om ons werk voor een schone, veilige en duurzame leefomgeving met nog meer professionaliteit uit te voeren!

Alfred Arbouw
Algemeen directeur OMWB

Het resultaat 2025

Het voordelige resultaat over 2025 bedraagt € 4.519.000 (2024: € 2.461.000).

Bestemming resultaat
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2025 doen we aan het algemeen bestuur een voorstel voor de bestemming van het resultaat.

Toelichting op het resultaat 2025

Het jaarrekeningresultaat 2025 laat een positief resultaat zien van € 4.519.000 (begroot 2025 na wijziging € 1.250.000). Ten tijde van de 3e begrotingswijziging 2025 werd nog rekening gehouden met ene geprognosticeerd jaarrekeningresultaat van € 3.804.000 (exclusief jaarrekeningposten). In onderstaande tabel is een uiteenzetting van het verwachte resultaat volgens de 3e begrotingswijziging opgenomen.

Geprognosticeerd resultaat 2025 volgens 3e begrotingswijziging	
Nacalculatorisch tariefverschil (€ 117,94 vs. € 116,75)	+ € 440.000
Indexatieverschil tarief (€ 116,75 vs. € 114,45) *2	+ € 860.000

Declarabiliteitsverschil (1.310 vs. 1.295) *3	+ € 500.000
Niet begrote opbrengsten *4 - Subsidie Robuustheid - Detacheringsopbrengsten - Overige baten	+ € 393.000
Totale extra baten	**+ € 2.193.000**
Lagere personele kosten a.g.v. indexatieverschil *5	+ € 900.000
Overdekking tarief a.g.v. vacatureruimte BV *6	+ € 275.000
Bovenmatige inhuur BV *7	- € 76.000
Besparing materiële kosten *8	+ € 510.000
Totaal minder kosten	**+ € 1.609.000**
Totaal	**+ € 3.804.000**

**Gebaseerd op geprognosticeerde cijfers volgens de financiële rapportage september 2025*

In onderstaande tabel wordt, zoveel als mogelijk volgens dezelfde uiteenzetting, de overbrugging naar het jaarresultaat ad. € 4.519.000 gegeven. Onder de tabel wordt per onderdeel een beknopte toelichting gegeven. Voor een uitgebreidere duiding verwijzen we naar 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

Geprognosticeerd resultaat 2025 volgens 3e begrotingswijziging	**€ 3.804.000**
Nacalculatorisch tariefverschil (€ 118,06 vs. € 117,94) *1	+ € 50.000
Declarabiliteitsverschil (1.314 vs. 1.310) *2	+ € 135.000
Aanvullende baten *3	- € 114.000
Doorbelasting inzet meetapparatuur *4	+ € 36.000
Doorbelasting kosten *5	+ € 200.000
Overig *6	+ € 60.000
Totale extra baten	**+ € 368.000**

Hogere salariskosten Uitvoering *7	- € 45.000
Hogere salariskosten Bedrijfsvoering *7	- € 144.000
Besparing inhuur *9	+ € 157.000
Besparing materiële kosten *10	+ € 436.000
Onvoorzien *11	+ € 150.000
Overig	- € 3.000
Totaal minder kosten	**+ € 551.000**
Lagere onttrekking reserves *12	**- € 205.000**
Totaal	**+ € 4.519.000**

1) Nacalculatorisch tariefverschil
Het voorcalculatorische gemiddeld uurtarief 2025 is in de 1e begrotingswijziging 2025 aangepast naar € 116,75. Volgens de realisatiecijfers bedraagt het nacalculatorisch gemiddeld uurtarief € 118,06 (3e begrotingswijziging: € 117,94); hetgeen een positief 'tariefverschil' van € 1,31 per declarabel uur (3e begrotingswijziging: € 1,19) betekent. Rekening houdend met een totaal van 375.000 declarabele uren voor 2025 betreft het nacalculatorische tariefverschil in totaal € 490.000; € 50.000 meer dan waar bij de 3e begrotingswijziging rekening gehouden werd.

Het verschil tussen het voorcalculatorisch en nacalculatorisch tarief wordt enerzijds veroorzaakt doordat werkzaamheden deels buiten kantoortijden worden uitgevoerd, waarbij een opslag in rekening wordt gebracht en anderzijds doordat de samenstelling van het personeelsbestand lopende het boekjaar fluctueert.

2) Declarabiliteitsverschil
In de 1e begrotingswijziging 2025 is gerekend met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte. Bij de 3e begrotingswijziging was reeds duidelijk dat met een verwacht aantal van 1.310 declarabele uren per fte de norm ruimschoots behaald zou worden. In de laatste maanden van 2025 is het aantal declarabele uren per fte zelfs nog verder toegenomen. Per jaareinde zijn 1.314 declarabele uren per fte gerealiseerd. Dit levert een extra voordeel van € 135.000 op in aanvulling op de € 500.000 uit de 3e begrotingswijziging.

3) Aanvullende baten
Na vaststelling van de 1e begrotingswijziging 2025 zijn aanvullende baten bekend geworden: Subsidie Robuustheid (€ 180.000), detacheringsopbrengsten (€ 80.000) en overige baten (€ 148.000). Deze opbrengsten zijn lopende het boekjaar in de begrotingswijzigingen verwerkt. De realisatie op deze posten bedraagt ultimo 2025 € 114.000 lager van begroot; in z'n geheel veroorzaakt door een lagere voortgang op de subsidie Robuustheid.

4) Doorbelasting inzet meetapparatuur
Met ingang van 2025 wordt de inzet van meetapparatuur doorbelast binnen het werkprogramma (programma 2). De opbrengsten hiervan bedroegen € 35.000.

5) Doorbelasting kosten
Per jaareinde zijn € 200.000 meer aan kosten doorbelast. Dit betreft onder ander uitbestede onderzoek & analyse werkzaamheden. Deze werkzaamheden kennen een vraaggestuurd karakter en zijn lastig te prognosticeren.

6) Overige
Overige oorzaken kennen een positief effect op de baten van € 60.000.

In totaliteit kennen de elementen 1 tot en met 6 een baten verhogend effect van € 368.000 ten opzichte van 3e begrotingswijziging.

7) Hogere salariskosten Uitvoering
De realisatie van de salariskosten van het primaire proces bedragen € 45.000 hoger dan begroot na wijziging. Het verschil wordt veroorzaakt door de mutaties op de voorzieningen verlofsparen en mobiliteit. Daarnaast zijn er vrij veel jongere medewerkers in dienst gekomen tegen een lagere loonsom dan waarbij de begroting rekening mee is gehouden.

8) Hogere salariskosten Bedrijfsvoering
De realisatie van de salariskosten van Bedrijfsvoering liggen in de basis in lijn met de 3e begrotingswijziging. In deze begrotingswijziging is, zoals destijds aangegeven, nog geen rekening gehouden met de effecten van specifieke jaareindeposten, zoals de mutatie voor de voorziening verlofsparen. Het verschil van € 144.000 is zo goed als volledig toe te schrijven aan de mutatie van de betreffende voorziening.

9) Besparing inhuur
De kosten voor inhuur bedragen in totaliteit € 157.000 (Uitvoering: € 129.000 en Bedrijfsvoering: € 28.000) lager dan begroot na wijziging. Voor de afdeling Uitvoering geldt dat het niet altijd mogelijk is geweest om (tijdig) specialistische inhuur te werven. De afdeling Bedrijfsvoering kent een lagere inzet van inhuurkrachten dan verwacht.

10) Besparing materiële kosten
Op diverse materiële kostenbudgetten zijn € 436.000 meer besparingen gerealiseerd dan waarbij de 3e begrotingswjziging 2025 rekening mee werd gehouden. Het voornaamste deel hiervan heeft betrekking op de posten ‘Automatisering’ (vertraagde implementatie GIS/ GEO, onderuitnutting van het innovatiebudget en mindere inzet van AFAS-consultants) en ‘Algemeen beheer’ (stagnatie project ‘Omgevingsdossiers); beide opgenomen onder Bedrijfsvoering.

11) Onvoorzien
Conform de financiële verordening is de post 'Onvoorzien' opgenomen in de begroting. In 2025 is er geen noodzaak geweest voor inzet van de post. Dit levert een kostenbesparing van € 150.000 op.

In totaliteit hebben de elementen 7 tot en met 11 een bijkomstig kostenbesparend effect van € 551.000 op het geprognosticeerde resultaat 2025.

12) Lagere onttrekking reserves
Lopende het boekjaar is gebleken dat € 205.000 minder onttrekking uit de reserve meetstations nodig is geweest.

Alle onderdelen tezamen kennen een resultaatimpact van € 714.000 positief ten opzichte van de 3e begrotingswijziging.

Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk lichten we per onderdeel toe wat de OMWB realiseerde in 2025 in relatie tot de begroting. Aan het einde van ieder deelprogramma vermelden we de baten. De programmalasten verantwoorden we op totaalniveau; hiervoor verwijzen we naar de paragraaf 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken
De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken (programma 1), verzoektaken (programma 2), collectieve taken (programma 3) en de overige exploitatiebaten (programma 4). Programma 1 en 2 lichten we in de volgende paragrafen inhoudelijk toe. Programma 3 kent een afzonderlijke inhoudelijke verantwoordingscyclus met bijbehorende documenten. In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. De inhoudelijke verantwoording van programma 4 vindt tegelijkertijd met het leveren van de dienst of het product plaats en is daarom niet opgenomen in dit hoofdstuk.

Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- Vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca en asbest(-melding);
- Toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, Seveso en asbest);
- Klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en Seveso);
- Niet-inrichtinggebonden taken: asbest-, bodem- en ketengericht milieutoezicht;
- Energiecontroles en beoordelingen.

Net als eerdere jaren vormden in 2025 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld'. De afspraken voor de landelijke uitvoering van Seveso- en VTH-taken van de gezamenlijke Seveso-omgevingsdiensten vormen de basis voor dit programmadeel.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Vergunningverlening

Door de komst van de Omgevingswet zijn eind 2023 nog veel Wabo-aanvragen ingediend. In 2024 en 2025 is het overgrote deel van deze aanvragen afgehandeld. Er staan echter ook nog flink wat procedures open. In 65% van deze aanvragen betreft het een agrarische procedure, waarvan een groot gedeelte stilligt in verband met de stikstofproblematiek.

Ten opzichte van 2024 zijn in 2025 fors meer aanvragen onder de Omgevingswet ingediend (ongeveer 50%). Ook deze aanvragen vragen over het algemeen veel inspanning. De invoering van de Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken dan onder de Wabo. Waar we voorheen vooral toetsten aan de indieningsvereisten, is nu een bredere benadering noodzakelijk. Dit betekent dat niet alleen de formele volledigheid van een aanvraag centraal staat, maar ook de inhoudelijke samenhang met het Omgevingsplan en het tijdig signaleren van randvoorwaarden voor nieuwe activiteiten. Wanneer bij de start van een activiteit een noodzakelijke voorziening ontbreekt, vraagt dit om actieve communicatie richting initiatiefnemer.

De Omgevingswet leidde daarnaast tot ingrijpende verschuivingen in vergunning- en meldingsplichten. Onder de Wabo kon een bedrijf volstaan met één melding voor meerdere activiteiten, terwijl onder de Omgevingswet per activiteit afzonderlijk een melding en/of informatieplicht geldt. Hierdoor ontstaan meerdere parallelle procedures voor één bedrijf. Dit vergroot de administratieve druk voor zowel initiatiefnemers, als de Omgevingsdienst en vraagt om een meer praktische werkwijze om deze processen beheersbaar te houden.

Vergunningverlening Agrarisch
In 2025 kwamen minder vergunningaanvragen binnen voor veehouderijbedrijven dan in voorgaande jaren. Dit onder invloed van de nieuwe Omgevingswet en de onduidelijkheid over de toepasbaarheid van emissiearme stalsystemen door jurisprudentie, het rapport van Wageningen University & Research (WUR) over de systematiek van de landelijke emissiefactoren (voorheen de Rav), kamerbrieven van de minister van LVVN, aanvullende onderzoeken van de WUR over onzekerheden in emissies uit emissiearme stalsystemen en uitspraken van de Raad van State (onder andere 18 december 2024 inzake vergunningplicht intern salderen en toepassen additionaliteitsbeginsel).

Door het stikstofvraagstuk, de wijzigingen in beleid en regelgeving, en de relatie met vergunningen in het kader van de Omgevingswet, onderdeel natuur, nam de complexiteit van procedures toe. Dit vraagt om extra capaciteit, afstemming en deskundigheid. Daarnaast stelde de provincie eind 2025 nieuw beleid vast om de impasse op het gebied van natuur te doorbreken en toch vast te houden aan de stallendeadline van 1 juli 2026 voor verouderde stallen. Bedrijven die verouderde stallen emissiearm maken zonder uitbreiding in dieren, kunnen dit voor een natuurtoestemming melden. De impact hiervan op de vergunningverlening voor omgevingsvergunningen milieu kunnen we momenteel nog niet inschatten.

Het Rijk stelde inmiddels nieuwe beëindigingsregelingen openopengesteld. Dit leidt vermoedelijk tot het stoppen van een aantal bedrijven met bijbehorende intrekkingsprocedures. De uitspraken van de Raad van State van 18 december 2024 vergrotten de complexiteit. Zaken liggen nog langer stil in afwachting van de ontwikkelingen op het gebied van natuur en stikstof.

Vergunningverlening Afvalverwerking
In 2025 zetten we in op het zoveel als mogelijk afronden van Wabo-procedures, het voortvarend behandelen van procedures onder de Omgevingswet en het afronden of oppakken van projecten (onder andere pilot Afvalbranden, Circulair Materialenplan (CMP), branchetrekkers en Circulaire economie). Daarnaast investeerden we in kennisdeling en het intensiveren van de contacten met onze opdrachtgever, provincie Noord-Brabant (op het onderwerp stortplaatsen) en onze klanten/bedrijven. Het doel hiervan is duidelijkheid scheppen over wat onze omgeving van onze stakeholders en van ons als OMWB kan verwachten en onze afspraken nakomen. Dit droeg bij aan positieve beeldvorming en vertrouwen. Verder besteedden we aandacht aan het beperken van werkdruk, werkverdeling en het verbeteren van de samenwerking binnen het cluster.

Vergunningverlening Circulaire economie
De transitie naar een Circulaire economie (CE) vereist een omschakeling van een lineaire naar een circulaire keten voor grond- en afvalstoffen. Dit betekent hoogwaardiger omgegaan met grond- en afvalstoffen. Dit heeft gevolgen voor bedrijven die hun bedrijfsvoering en vaak ook hun vergunningen moeten aanpassen. Dit raakt direct de VTH-taak van de omgevingsdienst.

Om de OMWB en de andere twee Brabantse omgevingsdiensten klaar te maken voor deze transitie, verleende de provincie Noord-Brabant en de gemeente Tilburg begin 2025 opdracht voor de uitvoering van een plan van aanpak (IPO-bouwstenen), zodat we de juiste kennis, netwerken en VTH-instrumentarium kunnen ontwikkelen. Binnen Brabant wordt kennis gedeeld en samengewerkt in een CE-Kennisplatform en de OMWB neemt deel aan landelijke overlegstructuren, werkgroepen en het in 2025 gestarte platform 'afval of niet' voor onder andere de validatie van rechtsoordelen einde afval. Daarnaast levert de OMWB een actieve bijdrage aan het landelijk kennisnetwerk Circulaire economie met een CE-kennisvertegenwoordiger voor de regio Brabant-Limburg. Door het werk in 2025 komen er in 2026 concrete handvatten om vanuit de VTH-taak impact te maken op de transitie naar een Circulaire economie.

Vergunningverlening bodem en gesloten bodemenergiesystemen (gBES)
In 2025 zagen we een duidelijke toename van het aantal meldingen graven en saneren van de bodem en de bijbehorende informatieplichten (informatieplichten bij meldingen en informatieplichten evaluatie). De kwaliteit van de meldingen en informatieplichten laat vaak nog te wensen over. Hierdoor moeten vaak nog gegevens opgevraagd worden of moet een nieuwe melding of informatieplicht gedaan worden.

Voor de gemeenten Breda en Tilburg en de provincie hebben we nog te maken met het overgangsrecht Wet bodembescherming (Wbb). Het zijn vooral de complexe projecten die vallen onder het overgangsrecht. Daarnaast zijn er lopende saneringen en grondwatermonitoringen. In 2025 zagen we een duidelijke verschuiving in de werkzaamheden onder de Omgevingswet en de Wbb. Het werk onder de Wbb halveerde ongeveer ten opzichte van 2024, het werk onder de Omgevingswet is meer dan verdubbeld.

Voor de aanleg van gesloten Bodemenergiesystemen (gBES) leidde de dieptebeperking in de provinciale Omgevingsverordening in 2024 in onze regio tot een forse daling van het aantal meldingen (±60%). Dit jaar kwamen er voor de OMWB-regio, ten opzichte van 2024, weer wat meer meldingen binnen (±15%). Omdat de maximale boordiepte varieert per gemeente bestaan er verschillen tussen gemeenten onderling.

Vergunningverlening Brzo-bedrijven
In 2025 verleenden we nog een aantal revisievergunningen die we op grond van de Wabo moesten behandelen.

In 2025 is het aantal ingediende vergunningaanvragen redelijk conform verwachting. Bedrijven vinden in de loop van het jaar beter hun weg in de (systematiek van de) Omgevingswet en het DSO voor het aanvragen van vergunningen. We zien een verschuiving van uitgebreide procedures naar reguliere procedures. Er zijn (nog) geen kaders gesteld voor het bepalen van significante nadelige gevolgen voor de gezondheid en het milieu. Jurisprudentie zal zich nog moeten vormen.

De Omgevingswet omvat het instrument voor Financiële zekerheidstelling. Voor de implementatie hiervan nam de OMWB deel aan de landelijke pilot (2024 – 2025) van het Interprovinciaal Overleg (IPO). De pilot wordt landelijk geëvalueerd en dit kan onze werkzaamheden aanzienlijk beïnvloeden, maar ook de uitvoerbaarheid van dit instrument in 2025 en daarna.

Toezicht en handhaving

In 2025 ontwikkelden we het opleidingsprogramma *SLIM in uitvoering* verder door. Nieuwe toezichthouders volgen binnen dit programma een opleidings- en begeleidingstraject dat hen binnen enkele maanden in staat stelt om zelfstandig toezicht uit te voeren. Hierdoor beschikt de OMWB in 2025 over een stabiele en flexibele toezichtcapaciteit, waarmee de uitvoeringsprogramma's volledig zijn gerealiseerd.

Naast capaciteitsversterking zette de organisatie zich in 2025 in op verdere professionalisering van het toezicht. Dit is onder andere door het opstellen van meerdere brancheplannen die aansluiten op de risicothema's uit het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK). Deze brancheplannen bevatten naleefanalyses en risicogerichte interventies, waardoor we toezicht steeds beter kunnen afstemmen op de specifieke risico's binnen een sector. Dit draagt bij aan een meer uniforme en doelgerichte werkwijze binnen de organisatie.

De combinatie van voldoende capaciteit en een risicogerichte, professionelere aanpak leidde in 2025 tot een betere uitvoer van toezicht en een snellere opvolging van overtredingen. Hiermee zetten we een belangrijke stap in het verder versterken van zowel toezicht als handhaving.

Toezicht Seveso-veiligheid bij Seveso-inrichtingen
Bij alle geplande Seveso-inrichtingen voerden we in 2025 tenminste één veiligheid-inspectie uit volgens de inspectieplanning 2025. Dit kan een aangekondigde of onaangekondigde inspectie zijn. Bij vijf bedrijven, die eind 2025 beschikten over een vergunning als Seveso-inrichting, voerden we in 2025 geen inspectie uit, omdat bij deze bedrijven nog geen Seveso-activiteiten plaatsvonden. Bij enkele bedrijven voerden we extra inspecties uit.

De details voor de uitvoering van de Seveso-veiligheidinspecties en de inhoudelijke rapportage staan in het Seveso-jaarverslag 2025.

Risicorelevante bedrijven (RRB)
In 2025 pasten we de gezamenlijke interventiestrategie bij 59 van de 150 Risico Relevante Bedrijven toe. Hierbij beoordeelden we zowel gemeentelijke als provinciale bedrijven op hun (naleef-)managementsysteem, met classificaties variërend van 'onvoldoende' tot 'zeer goed'. Bij zeven van deze bedrijven classificeerden we het (naleef-)managementsysteem en gedrag als 'koploper' en bij vijf bedrijven als 'achterblijver'. Bedrijven met een lagere score kregen meer inzet gebaseerd op een risicogerichte aanpak, met periodieke toetsing om veranderingen in naleefgedrag te monitoren.

Voor de overige RRB's vulden we het toezicht ook risicogericht in, met reguliere, onaangekondigde of aspectcontroles, gebaseerd op thema's of speerpunten gerelateerd aan de omgevingsvergunning of het activiteitenbesluit.

Branche agrarisch - veehouderij (informatiegestuurd werken)
In 2025 stelden we het brancheplan agrarisch - veehouderij voor de uitvoering over de jaren 2026 - 2028 op. Hierin keken we naar zowel landelijke als provinciale ontwikkelingen die van invloed zijn op de sector als geheel en daarmee ons werk. Denk hierbij aan:

- Einde derogatieregeling en verhoogd risico op het oneigenlijk afhandig maken van het teveel aan mest. Denk aan het meer opslaan hiervan in het buitengebied;
- Ontwikkelingen op het gebied van stikstof die inherent effect hebben op onze uitvoering, ook voor het grijze kleurspoor. Denk aan de onmogelijkheid voor het verkrijgen van een natuurvergunning en daarmee een stop op uitbreidingen of aanpassingen van stallen in de sector;

- Twijfels over de werking van stalsystemen en daarmee de aftrap van ons luchtwasserproject om deze kwalitatief beter in beeld te brengen.

Toezicht glastuinbouw
Het werkgebied van de OMWB kent ruim vierhonderd glastuinbouwbedrijven. De teelt van deze bedrijven richt zich vooral op groenten, fruit en potplanten. In 2025 controleerde de OMWB ruim 80 bedrijven integraal binnen deze branche. Ook controleerden we ruim 60 bedrijven op energieverbruik.

De meest voorkomende overtreding (ruim 30%) betreft het niet tijdig keuren van stookinstallaties, waaronder warmtekrachtkoppelingen. Het niet tijdig keuren en onderhouden van stookinstallaties kan leiden tot onveilige situaties en ongewenst hoge rookgasemissies.

De overige, meest voorkomende overtredingen zijn de opslag van gevaarlijke stoffen, waaronder vloeibare meststoffen en reinigingsmiddelen, het niet in werking zijn conform de melding of vergunning en het niet juist of illegaal lozen van drainagewater.

Gemeentelijke afvalbedrijven
In 2025 bezochten we afvalverwerkende bedrijven risicogericht. Dit betekent dat we achterblijvers en bedrijven die op verzoek van een gemeente zijn ingebracht controleerden.

Binnen het werkgebied van de OMWB zijn er circa 140 afvalverwerkende bedrijven gevestigd, die onder het gemeentelijk bevoegd gezag vallen. Bij circa 80 van deze afvalverwerkende bedrijven voerden we een milieucontrole uit. Hierbij constateerden we overtredingen van uiteenlopende aard. Voor inrichting specifieke informatie kan contact worden opgenomen met de OMWB. De groep achterblijvers bestaat uit bedrijven met uiteenlopende sub-branches. Hierdoor kunnen we geen algemeen beeld of trend geven van het naleefgedrag. In de praktijk zien we dat vooral de achterblijvers in de afvalbranche aandacht blijven vragen. Het gaat dan om uiteenlopende aspecten, zoals het juist melden en registreren van afvalstoffen, het op de juiste wijze opslaan van afval, het innemen van onvergunde afvalstromen, et cetera. Het gaat hier om bedrijven die niet actief bezig zijn met naleving van wet- en regelgeving. Het is noodzakelijk om de toezichtdruk op deze bedrijven hoog te houden om een gedragsverandering te bewerkstelligen

Naast fysiek toezicht voeren toezichthouders bij de afvalverwerkers ook administratieve controles uit. Uit administratieve controles die we in het kader van toezicht op verwerking van asbest uitvoerden, kwamen een aantal interessante locaties voor regulier toezicht. Deze zijn waar mogelijk ook gecontroleerd. Lithium-ion batterijen kunnen risicovol zijn bij onjuiste opslag en/ of verwerking. Bij alle bedrijven is hier extra aandacht voor. Waar nodig bezochten we samen met de Veiligheidsregio bedrijven die lithium-ion batterijen verwerken.

In 2025 begonnen we met het opstellen van twee brancheplannen in het kader van het GUK: kunststofverwerking en autodemontagebedrijven. De brancheplannen liggen klaar voor gebruik. Met ingang van 2026 controleren we de branches basis van het betreffende brancheplan.

Vuurwerkverkoop
Ook in 2025 hield de OMWB toezicht op de vuurwerkverkooppunten en opslaglocaties.

Tijdens de verkoopdagen bezochten toezichthouders de vuurwerkwinkels dagelijks, soms meerdere keren per dag. Door middel van een digitale checklist controleerden we op naleving van het Vuurwerkbesluit en het Bal. De verkoop van consumentenvuurwerk nam ook in 2025 verder toe.

Als gevolg van deze toename kwamen lichte tot zware overtredingen regelmatig voor. De meest voorkomende overtredingen hadden betrekking op het niet naleven van de voorgeschreven stapelhoogte, te smalle gangpaden en vuurwerk dat na het lossen te lang buiten de vuurwerkbunkers bleef staan. Tijdens de controles is hier direct op gehandeld, waarbij overtredingen in de meeste gevallen onmiddellijk konden worden verholpen.

Metaalbedrijven
In 2025 stelde de OMWB een nieuw brancheplan op, op basis van de risicogerichte aanpak uit het GUK. Voor dit brancheplan voerden we een naleefanalyse uit om de belangrijkste risico's binnen de sector in beeld te brengen. Op basis van deze analyse ontwikkelden we gerichte interventies voor de risico's met de grootste impact. Dit vormt vanaf 2026 de basis voor een meer effectieve en proportionele toezichtstrategie binnen de metaalbranche.

LPG-tankstations
In 2025 stelden we een nieuw brancheplan op voor het toezicht op LPG-tankstations voor de komende vier jaar. Dit plan actualiseert de toezichtstrategie, borgt een uniforme werkwijze en sluit aan op de laatste ontwikkelingen in wet- en regelgeving en veiligheidseisen.

Kader richtlijn water
In 2025 brachten we het werkveld water, voor zowel advies als toezicht onder in het cluster water. Het cluster water houdt zich expliciet bezig met de opgave vanuit de Kader Richtlijn Water en de doorontwikkeling van het werkveld water binnen de OMWB. Daarnaast voerde de OMWB in 2025 voor acht gemeenten afvalwatermonitoring uit. Dit houdt in dat de OMWB onder andere afvalwater bemonstert bij bedrijven en beoordeelt of de kwaliteit binnen de in wet- en regelgeving gestelde normen valt. Regelmatig blijkt dat dit niet het geval is en blijken de zuiveringstechnische voorzieningen bij bedrijven niet op orde. De resultaten leveren veel informatie op en geven vaak aanleiding voor een vervolgtraject. Het opstellen van het afvalwatermonitoringsprogramma en vervolgtrajecten gebeurt in nauw overleg met de rioolbeheerders van de gemeenten die hieraan deelnemen.

Toezicht bodem
In 2025 hielden we intensief toezicht op diverse complexe projecten, waaronder grootschalige grondsaneringen bij het 380 kV-trafostation en RWZI Tilburg-Noord, de nieuwbouw van het ETZ in Tilburg en meerdere locaties met toepassing van immobilisaat. Ook begeleidden we actief drugsdumplocaties, nieuwbouw in sterk verontreinigde bodems en infrastructurele projecten, zoals de verbreding van de A27, in nauwe samenwerking met aannemers en andere overheden.

Daarnaast hielden we toezicht op toepassingen van AVI-bodemas en staalslakken, nazorglocaties en transporten. Door toezicht, voorlichting en advisering ontstond bij marktpartijen meer bewustzijn over het gescheiden toepassen van bodem en bouwstoffen en zorgvuldig werken in verontreinigde situaties.

Handhaving en klachten

Handhaving
Het in werking treden van de Omgevingswet laat nog steeds zijn sporen na. Ondanks dat we steeds meer onze weg vinden, blijft het nog regelmatig onduidelijk aan welke regels we moeten voldoen. De inhoud van de regels is vaak niet veel anders dan voorheen, maar waar het nu is opgenomen is wel zoeken. Soms wijkt de inhoud ook net af van de vorige wetgeving dus oplettendheid is vereist.

De Omgevingswet kenmerkt zich nog niet door helderheid en eenvoudige toepasbaarheid. Daarnaast zorgt het omvangrijke en vaak onduidelijke overgangsrecht voor extra complexiteit. Dit vraagt om nadere duiding in de jurisprudentie, waaraan wij in 2025 actief bijdroegen. Nieuwe wetgeving vergt altijd extra inzet, waardoor procedures in deze fase mogelijk meer tijd in beslag nemen dan voorheen.

Daarnaast is er een aanzienlijke toename op het gebied van drugszaken. Er werden in 2025 diverse drugslabs en -dumpingen van drugsafval aangetroffen. Dit resulteert in een enorme toename van het aantal bodemzaken, dat onder de Omgevingswet onder het bevoegd gezag van de gemeente valt.

Klachten & meldingen
Het totaal aantal klachten en meldingen (provinciaal en gemeentelijk) in 2025 ligt wat hoger dan in 2024. Onderstaande grafiek is een weergave van het totaal aantal klachten en meldingen (meldingen zijn bedrijfsmeldingen en meldingen Ongewone Voorvallen samen) per jaar, gedurende de afgelopen vijf jaar.

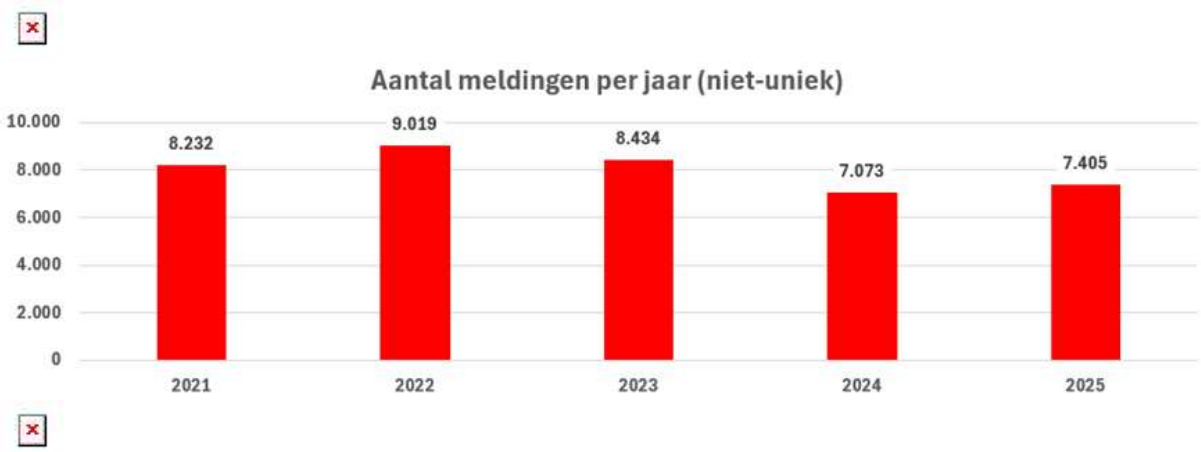

Onderstaande grafiek geeft een weergave van het aantal klachten en meldingen per categorie over 2025.

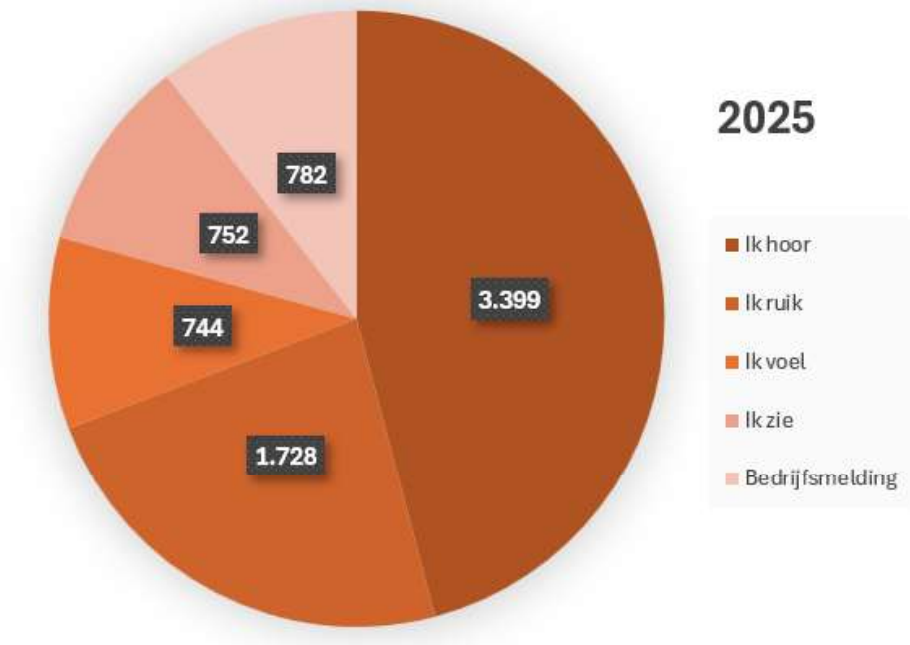

In 2025 is nam het aantal klachten in vergelijking met 2024 licht toe. Het grootste verschil is terug te zien in de categorieën 'Ik ruik…' en 'Ik zie…' (respectievelijk 198 en 180 klachten in 2025 ten opzichte van 1.530 respectievelijk 572 in 2024).

Onder de 'Ik ruik…'-klachten zien we een duidelijke toename in de subcategorieën 'Baklucht/ frituurlucht/ vetlucht' (met 73 klachten), 'Chemische lucht/ teer/ asfalt' (met 57 klachten) en 'Overig' (met 52 klachten). Veel van deze klachten gaan over situaties waar (handhavings-)trajecten lopen.

Door de 'Ik zie…'-klachten nader te analyseren valt een forse toename van het aantal stofklachten (met 126 klachten) op ten opzichte van 2024 is. Hiervan kwamen ruim honderd klachten van dezelfde melder over hetzelfde bedrijf.

Het aantal anonieme klachten bleef in 2025 nagenoeg gelijk aan 2024. De top 3 van de bekende melders waren goed voor samen 393 klachten, ofwel ruim 130 klachten per persoon.

Eind 2023 stapten de (4) omgevingsdiensten van Noord-Brabant en Zeeland over naar een nieuw klachtensysteem: de milieuklachtenapplicatie (MKA). Dit systeem is in 2024 en 2025 verder geoptimaliseerd. Eind 2024 rolden een klantenportaal uit, waarbij deelnemers real-time kunnen meekijken in de klachtendata en verschillende rapportages kunnen raadplegen.

In 2025 informeerden we de leefomgeving via de website: www.milieuklachtencentrale.nl over (grote) festivals. Het beter informeren van de leefomgeving lijkt (mede door specifieke belafspraken hierover met enkele gemeenten) een positief effect te hebben op de telefonische belasting van onze klachtenlijn rondom festivals.

Niet-inrichting gebonden taken

Asbest
In 2025 ontvingen en behandelden wij ruim 3.300 bedrijfsmatig gemelde asbestsaneringen, waarop we meer dan 20% (risicogericht) toezicht uitvoerden. De OMWB ziet hier over het algemeen een goed naleefgedrag bij de gecertificeerde bedrijven. Een hardnekkig probleem blijkt dat asbestverwijderingsbedrijven en vrijgavelaboratoria door hun handelen ervoor zorgen dat na sanering en vrijgave er nog restanten asbest aanwezig blijven op saneerlocaties. Bedrijven die herhaalde overtredingen pleegden pakten we aan met een last onder dwangsom. Dit resulteerde in het feit dat deze bedrijven onze regio veelal mijden. Deze aanpak deelden we met ketenpartners en andere omgevingsdiensten nemen deze over.

Afgelopen jaar behandelden we 564 particulieren sloopmeldingen. Helaas gaat er nog veel niet goed, omdat er bijvoorbeeld voorsloop plaatsvond, vaak veroorzaakt door gebrek aan kennis. Hierop pasten wij het product 'Vrije veldtoezicht' aan om meer te focussen op preventie en het verspreiden van kennis en informatie.

Het aantal ad-hoc-inspecties steeg opnieuw. Naast nazorg bij incidenten, het geven van (beleids-)adviezen en het onderzoeken van meldingen over illegaliteit, werkt de OMWB samen met verschillende gemeenten aan het verbeteren van de informatievoorziening.

Uit zowel verzoektaken als analyses blijkt opnieuw dat veel asbestsaneringen nog steeds illegaal of ondeskundig worden uitgevoerd. Om dit terug te dringen zetten we sterker in op preventie, onder andere door voorlichting via de nog altijd veelgebruikte asbesttelefoon.

Totaalsloop
De afgelopen jaren namen de totaalslooptaken voor de OMWB toe. Deze trend zette zich in 2025 voort en inmiddels voeren wij voor zestien gemeenten de meldingen totaalsloop uit. Het aantal ingediende sloopmeldingen lag iets lager dan het jaar daarvoor. Ook het aantal uitgevoerde toezichtcontroles van de totaalsloop lag vanwege drukte en onderbezetting wat lager dan het vorige jaar. Hier keken we kritisch naar welke slooplocaties we vanuit een risicogericht oogpunt moesten bezoeken. Het aantal overtredingen ten opzichte van het voorgaand jaar lag lager.

Bouwen
Het volume van de provinciale BRIKS-taken (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen), met als belangrijkste onderdeel bouwplantoetsing en bouwtoezicht, bleef in vergelijking met voorgaande jaren globaal hetzelfde. Door een bestaande dienstovereenkomst met de Omgevingsdienst Zuidoost- Brabant kunnen we indien nodig op deze organisatie teruggevallen en omgekeerd. Het is echter niet nodig om hier gebruik van te maken. Door goed te plannen konden we fluctuaties in het werk goed opgevangen. Door deze constructie met onze zusterorganisatie waarborgen we formeel de kwaliteit van het geleverde werk gewaarborgd en voldoen we aan de kwaliteitscriteria 3.0.

Ook enkele van onze gemeentelijke deelnemers namen bouwtaken van de OMWB af. Het gaat dan om het onderdeel 'bouwen' bij zowel 'meervoudige' als 'enkelvoudige' vergunningaanvragen. Het volume was echter beperkt in omvang. De gemeente Zundert vormde hierop een uitzondering. De bouwunit van de OMWB was in deze gemeente als casemanager en als toezichthouder bouw betrokken bij een complexe (meerjarige) gebiedsontwikkeling. Tevens was een medewerker bouwplantoetsing gedurende een aantal maanden gedetacheerd bij de gemeente Zundert om deze gemeente op het gebied van vergunningaanvragen te ontzorgen.

In 2025 werkten we het toezicht op bestaande bebouwing in relatie tot brandveiligheid, in samenwerking met de overige omgevingsdiensten in Noord-Brabant, verder uit tot een handreiking waarmee onze toezichthouders in 2026 kunnen starten met de uitvoering van deze taak.

Energie
De intensivering van energietoezicht zette zich in 2025 verder door. Om dit mogelijk te maken ontvangen omgevingsdiensten sinds eind 2022 extra budget van het Rijk. Dit zogeheten SPUK-THE budget is aanvullend op de budgetten van gemeenten en provincie voor energietoezicht en is beschikbaar tot en met 2027. Daarna krijgt het budget een structureel vervolg. Om het toegekende bedrag te kunnen besteden zijn extra energietoezichthouders geworven en opgeleid.

Via deelname aan landelijk en provinciaal overleg zijn we actief betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe energie wet- en regelgeving die in 2027 in werking moet treden en dragen we bij aan een uniforme uitvoering.

Met eigenaren van veel vastgoed maakten we maatwerkafspraken over de verduurzaming van het vastgoed en het voldoen aan de wettelijke eisen. Ook zijn we lid van het landelijk team van coördinerend inspecteurs in het kader van de portefeuilleaanpak energie.

Als basis voor informatiegestuurd toezicht wordt steeds meer informatie verzameld over het energieverbruik van bedrijven. Sinds eind 2025 kunnen we gebruik maken van energiegebruiksgegevens die de netbeheerders beschikbaar stellen. Daardoor krijgen we een scherper beeld van de bedrijven die onder de energiebesparingsplicht vallen en zijn we steeds beter in staat om gemeenten en de provincie te informeren over de CO2-reductie die het energietoezicht realiseert.

Het toezicht op de energielabel C-verplichting voor kantoren is afgerond. Binnen de gemeenten die ons opdracht gaven, hebben alle kantoren die onder de verplichting vallen nu een energielabel C of beter.

De nieuwe basistaak 'toezicht op de regeling Werkgebonden Personenmobiliteit (WPM)' voerden we in 2025 voor het eerst uit. De rapportageplicht WPM geldt voor alle bedrijven met 100 medewerkers of meer. Vanaf 2027 geldt deze plicht naar verwachting voor bedrijven met 250 medewerkers of meer. Bedrijven met 250 medewerkers of meer die niet tijdig voldeden aan de rapportageplicht zijn aangeschreven. De ingediende rapportages zijn beoordeeld aan de hand van een geautomatiseerde plausibiliteitstoets. Afgekeurde rapportages moeten worden gecorrigeerd en/of aangevuld.

Ketengericht milieutoezicht
In 2025 trok de OMWB op met de twee andere Brabantse Omgevingsdiensten om gezamenlijk te komen tot een plan van aanpak om meer datagedreven te werken en hiermee te voldoen aan de kwaliteitscriteria 3.0; zowel bij het bepalen en uitvoeren van nieuwe ketenprojecten, als bij de uitvoering ervan. In 2026 leveren we het plan van aanpak op dat we in 2027 implementeren.

De omzet op programmadeel 1 bedroeg € 27.676.000 (begroot € 27.697.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Programmadeel 2: Adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het Omgevingsrecht in. Deze zogeheten 'Verzoektaken' omvatten (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Seveso, geluid, bodem, (afval-)water, lucht, vergunningverlening (niet-basistaken), toezicht (niet-basistaken), asbest (niet-basistaken), ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid en Omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma’s zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma’s vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar ze in de loop van het jaar opdrachten voor verstrekken. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2025 koppelen we per deelnemer in de (derde) termijnverantwoording terug.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Advies Ruimtelijke Ordening (RO)
Het product 'Advisering Ruimtelijke Ordening en Milieu' groeit gestaag. Gemeenten doen steeds vaker een beroep op de OMWB om bijstand en (milieu-)advisering bij het opstellen en beoordelen van ruimtelijke plannen. Enerzijds komt dit door de gebiedskennis van gemeenten die de RO-adviseurs hebben opgebouwd, met daarbij steeds meer ondersteuning van OMWB-data. Anderzijds investeerde de OMWB de laatste jaren in de relatie met gemeenten, die op hun beurt een oplossingsgerichte werkwijze en korte lijnen met de RO-ambtenaren waarderen.

De transitie van bestemmingsplannen naar één omgevingsplan per gemeente en het daarin opnemen van milieuregels en milieubeleidskaders zijn belangrijke marktomstandigheden, die leiden tot de toenemende vraag. Ook de veranderde adviesverzoeken vanwege de Omgevingswet, de toenemende complexiteit van milieuthema's in relatie tot ruimtelijke opgaves, de behoefte aan integrale advisering en de woningbouwopgaven die veel gemeenten hebben, leiden tot een toenemende vraag.

Advies Externe Veiligheid
In 2025 werkten we met een nieuw jaarprogramma 'Externe Veiligheid' (EV). Hierin staan een aantal speerpunten waar hard aan is gewerkt. Dit zijn met name het Beleid Externe Veiligheid, het REV en de samenwerking met interne afdelingen en andere overheidsinstanties. We hielden twee Themasessies EV om bevoegde gezagen inhoudelijk op de hoogte te houden over onze werkzaamheden.

Het REV is verder gevuld en geoptimaliseerd. De propaantanks zijn naar aanleiding van de gegevens vanuit het Ministerie gecontroleerd, aangevuld en geoptimaliseerd. De activiteit 'Tanken van vaartuigen of drijvende werktuigen met brandstoffen' is toegevoegd aan het REV en we begonnen met de inventarisatie 'Behandelen, regelen en meten van aardgas'. Tevens vonden eerste overleggen plaats met de leverancier van het VTH-systeem om het REV erop aan te sluiten. Samen met de Veiligheidsregio werkten we aan een processchema, dat duidelijk maakt bij wie gemeenten moeten zijn voor welke adviesvraag (OMWB of Veiligheidsregio). Verder droeg de OMWB bij aan landelijke werkwijzen voor activiteiten zoals Energie Opslagsystemen, Li-ion opslag en begonnen we met de werkwijze waterstof (waterstofaggregaten).

Metingen en onderzoek

Bodem

Advies
In 2025 behandelden we circa 1.300 bodemzaken. Het gaat hier om advies (intern en extern) en het beoordelen van bodemonderzoeken. De adviezen en beoordelingen betreffen ruimtelijke ordening, omgevingsvergunning onderdeel bouwen, omgevingsvergunning onderdeel milieu en meldingen en informatieverplichtingen in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Omgevingsplan van de gemeente.

Ook beoordeelden en voerden we bodemonderzoeken uit in het kader van provinciale en gemeentelijke grondtransacties, herontwikkeling en civieltechnische werken. Tevens behoorde het milieukundig begeleiden en het coördineren van gemeentelijke bodemsaneringsprojecten tot die bodemzaken.

In 2025 definieerden we de kwaliteitszones in het kader van de actualisatie van de bodemkwaliteitskaart voor 19 gemeenten. De achterstand met het invoeren van bodemkwaliteitsgegevens in het bodeminformatiesysteem is ingelopen. Na het doorrekenen van de data weten we voor welke kwaliteitszones we voldoende gegevens bezitten en voor welke niet. In samenspraak maken we keuzes voor vervolgstappen om te komen tot een nieuwe bodemkwaliteitskaart.

In 2025 behandelden we ongeveer 80 bodemzaken met betrekking op het geven van intern advies aan de ODBN en ODZOB over provinciale bedrijven. De adviezen hadden betrekking op het vaststellen van de nulsituatie, de eindsituatie en grondwatermonitoringsonderzoeken (met name composteerinrichtingen en RWZI's) en grondwatermonitoringen bij (gesloten) stortplaatsen van provinciale inrichtingen, ook buiten het werkgebied van de OMWB, maar wel binnen de provincie Noord-Brabant. Het aantal bodemzaken lag lager dan in 2024, maar de complexiteit werd mede door de komst van de Omgevingswet wel groter en uitdagender.

Onderzoek
In 2025 voerden we diverse werkzaamheden uit, waaronder:

- Uitvoer van vooronderzoeken (historisch) en bodemonderzoeken voor de afdeling Infra en Vastgoed in het kader van verschillende ontwikkelingen op de locaties.
- Onderzoek naar de aanwezigheid van de exotische woekerplant knolcyperus.
- Bezoek pachtpercelen voor inventarisatie van bodemvreemde zaken en aanwezigheid van onder andere verhardingen, tanks en grondwateronttrekkingen.
- Onderzoeken ten behoeve van de dieptepeilingen van ontgrondingen inclusief spijtlocaties.
- Diverse drugsonderzoeken op locatie.
- Onderzoek ter controle van het bedrijfsproces-/procesonderdelen bij een aantal grote risicobedrijven.
- Visuele en fysieke inspectie van diverse zwemplassen.
- Vaststellen van de kwaliteit van het grondwater in 26 Brabantse natuurgebieden.
- Nitraatmeetronde voor het vaststellen van de grondwaterkwaliteit op landbouwpercelen in 8 Brabantse grondwaterbeschermingsgebieden.

Geluid
In 2025 voerden we diverse werkzaamheden uit op het gebied van geluid en trillingen. Deze bestonden uit geluidmetingen, het beoordelen van geluid-, licht- en trillingenonderzoeken en het verstrekken van adviezen aan gemeenten en interne collega's. De werkzaamheden hadden onder meer betrekking op evenementen, bedrijven, infrastructuur en woningbouwontwikkelingen. Daarnaast adviseerden we over vergunningverlening, maatwerkvoorschriften, toezicht en handhaving en het opnemen van geluid in omgevingsplannen.

Padel
In 2025 beoordeelden we veel meldingen in het kader van de Omgevingswet. Daarbij stelden onze deelnemers vragen over de mogelijkheid om van de standaard geluidnormen af te wijken bij de aanleg van nieuwe padelbanen. Het blijft een grote uitdaging om de belangen van de (tennis-)verenigingen en de bewoners tegen elkaar af te wegen. Voor (tennis-)verenigingen zijn padelbanen vaak nodig om een daling van het ledenaantal te voorkomen, maar zorgen met enige regelmaat voor geluidhinder voor omwonenden.

Daarnaast zien we diverse verzoeken om geluidmetingen uit te voeren bij padelbanen naar aanleiding van geluidklachten.

Windturbines
Windturbines vormen (helaas) niet uitsluitend een bron van energie, maar veroorzaken ook hinder. De toename van het aantal windturbines (en de toename in omvang) zorgt voor meer klachten met betrekking tot geluidhinder en slagschaduw. Voor de OMWB resulteert de ontwikkeling van meer windturbines op land in een toename van het aantal geluidmetingen en administratieve controles van nalevingsverslagen. In de periode 2025 - 2026 worden emissie- of bronmetingen uitgevoerd aan de drie verschillende windturbines.

Lucht

Schone Lucht Akkoord (SLA)
Het Schone Lucht Akkoord richt zich op een betere luchtkwaliteit en een afname van (risico op) gezondheidsschade. Het akkoord streeft naar een afname van de gezondheidsschade als gevolg van luchtvervuiling met 50% in 2030 ten opzichte van 2016. Dit moet bereikt worden met behulp van maatregelen tegen vervuiling uit binnenlandse bronnen (houtstook, industrie, binnenvaart en havens, landbouw, wegverkeer en mobiele werktuigen).

In 2025 hielden we intensiever toezicht, screenden vergunningen op actualiteit (focus op strenger vergunnen in laagste norm Bref-range en verplicht opstellen van een monitorings-/beheersplan) en voerden audits uit bij bedrijven met een eigen meetsysteem om de emissies te controleren (een zogenaamde AMS).

In 2025 voerden we een significant aantal bijwoningen (audit op locatie, specifiek over het thema luchtemissies) uit en beoordeelden meetrapportages van periodieke metingen. Dit is onder andere een gevolg van de ambitie vanuit het SLA (en tevens de kamerbrief van de staatssecretaris in december 2025 vanuit de Actieagenda Industrie en Omwonenden) om toezicht te intensiveren bij industriële emissies.

De omzet op programmadeel 2 bedroeg € 12.300.000 (begroot € 12.209.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Programmadeel 3: Collectieve taken

Het programma Collectieve Taken 2025 is op dezelfde wijze opgebouwd als de voorgaande jaren en bestaat uit 3 vaste onderdelen (structureel, innovatie en autonoom). Het programma vertegenwoordigt een budget van afgerond 2 miljoen euro, waarvan € 160.000,- was opgenomen als buffervoorziening. Indien we de buffervoorziening buiten beschouwing laten (niet gebruikt) verbruikten we in 2025 circa 90% van het budget en realiseerden de meeste beoogde resultaten. De resultaten kunnen dienen voor de concrete uitvoering van de VTHKA-taken in 2026, of een opmaat voor een vervolgproject in 2026. Aanvullend is Samen Sterk in Brabant (SSIB) onder dit programma opgenomen.

Stikstof

Binnen het thema stikstof richten we ons zowel op de depositie van stikstof vanuit de landbouw, als industrie en verkeer. Zowel in het agrarische domein als in het industriële domein hebben regionale en landelijke ontwikkelingen (grote) impact op de uitvoering van onze VTHKA-activiteiten. We proberen deze impact steeds goed te analyseren en met onze opdrachtgevers in gesprek te gaan hoe we onze instrumenten kunnen inzetten om de uitstoot van stikstof te verlagen. Afgelopen jaren waren er minder activiteiten op dit dossier door het ontbreken van landelijke en regionale handvatten.

Gezondheid

Naar aanleiding van casussen als Tata Steel en Chemours neemt de belangstelling voor het voorkomen van gezondheidsschade bij inwoners toe. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) publiceerde in april 2023 het rapport ‘Industrie en omwonenden’. De OvV concludeert dat verbetering op meerdere vlakken noodzakelijk is voor de bescherming van de gezondheid van omwonenden. Het Rijk nam de aanbevelingen uit het OvV-rapport op in de 'Actieagenda Industrie en Omwonenden'. In de Actieagenda speelt intensiever en preciezer meten van industriële emissies een grote rol, vooral gericht op de concentraties op leefniveau. De GGD kan op basis van deze gegevens een uitspraak doen over de gezondheidsrisico’s voor omwonenden. De OMWB levert met haar kennis van metingen een essentiële bijdrage aan deze acties.

Brandveiligheid

Brandveiligheid bij bedrijven is een actueel en blijvend aandachtspunt voor gemeenten in Midden- en West-Brabant. Jaarlijks vinden in Nederland duizenden bedrijfsbranden plaats. Uit landelijke analyses blijkt dat het merendeel daarvan niet het gevolg is van brandstichting, maar ontstaat door technische oorzaken, onjuist gebruik van gebouwen, aanpassingen na realisatie en menselijk handelen. Met name bij bestaande bouw, in de gebruiksfase, blijken de risico’s groot. Juist in deze fase is de samenhang tussen milieu, bouwen en brandveiligheid van groot belang.

In het programma Collectieve Taken 2025 is afgesproken dat de OMWB een notitie opstelt over brandveiligheid bij gemeentelijke bedrijven waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. De notitie is een afgeleide van het uitvoeringskader brandveiligheid, bouw en sloop wat de drie Brabantse omgevingsdiensten opstelden voor de provincie Noord-Brabant. Door vertraging van dit gezamenlijke project zal het resultaat brandveiligheid Q1 2026 in concept worden opgeleverd.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

De provincie gaf in 2024 akkoord op onze aanpak voor de 'Vermijdings- en Reductieprogramma's' (VRP's) bij afvalverwerkers en gaf het aangevraagde projectbudget voor de drie omgevingsdiensten vrij. De aanpak in Noord-Brabant is afgestemd met ODNL, IPO en IenW en werd vervolgens de landelijke aanpak. In IPO-verband committeerden alle provincies zich eraan om hun omgevingsdiensten een (project-)opdracht te geven om de VRP's bij afvalverwerkers in 2025 op te vragen. Dit om ze vervolgens te beoordelen en als ze afdoende zijn, te laten uitvoeren door de bedrijven. Deze wijze voorkomt het ontstaan van een 'waterbedeffect' ten aanzien van afvalstromen die naar bedrijven uitwijken waar de minst strenge eisen qua ZZS gelden.

Afvalverwerkers dienden in 2025 (met name richting het einde van het jaar) vrij veel VRP's in. Van de 115 afvalverwerkers die een VRP's moeten indienen, ontvingen we meer dan de helft, waarvan we er circa 10 afwikkelden. Een aantal bedrijven kreeg vanwege diverse omstandigheden uitstel. Bijvoorbeeld omdat hun branche bezig is met een VRP of zoals bij Renewi dat eerst een VRP voor één locatie indient, waarna de overige locaties volgen. Een aantal bedrijven bleef in gebreken of liet nog niets van zich horen. Voor hen starten we begin 2026 een handhavingstraject.

Zoals vooraf verwacht loopt dit project uit naar 2026. Dit is met de provincie besproken en akkoord bevonden.

Altijd actuele digitale vergunning (AADV)

Wij bereidde ons voor om ons te verdiepen in AADV, en dan met name het onderdeel Digitale Vergunningenregister (DIGI-V). Voor de maatschappij, bedrijven, vergunningverleners en toezichthouders is inzicht krijgen en houden in het overzicht van alle geldende regels per bedrijf een arbeidsintensief proces. De situatie verandert met enige regelmaat door wijzigingen in de bedrijfssituatie en/of de regelgeving. Hierdoor ontstaat een onoverzichtelijk beeld.

De Provincie Zuid-Holland startte enkele jaren geleden met een programma om per bedrijf altijd een actueel overzicht van vergunningvoorschriften te hebben. Dit overzicht is digitaal beschikbaar en wordt continu bijgewerkt. Dit helpt om sneller en efficiënter te werken en is de informatievoorziening altijd actueel.
Binnen DIGI-V® wordt de vergunningverlening gedigitaliseerd: eendatagedreven werkwijze vervangt de huidige manier van werken met losse documenten.

In opdracht van de Provincie Noord-Brabant oefent de OMWB DIGI-V. We startten met de Seveso-bedrijven en vervolgens komen de overige provinciale bedrijven aan bod (beslissing hierover vindt in Q1 2026 plaats). Indien dit is voltooid (vermoedelijk 2028) volgt besluit over of we ook gemeentelijke bedrijven in DIGI-V moeten/kunnen plaatsen.

De omzet op programmadeel 3 (inclusief bijdrage SSIB) bedroeg € 2.385.000 (begroot € 2.385.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten

In programma 4 brengen we de werkzaamheden onder die buiten voornoemde programma's basis-, advies- en collectieve taken vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers.

De omzet op programmadeel 4 bedroeg € 3.593.000 (begroot € 3.214.000) over 2025. De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

Specifieke uitkering Omgevingsdiensten

Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering THE toegekend. De opbrengst over 2025 bedraagt € 1.212.000 (begroot € 1.174.000). Daarnaast kende het ministerie van I&W een subsidie voor 'Robuustheid' toe. De opbrengst hierop over 2025 bedraagt € 52.000 (begroot € 180.000). De bestedingen verantwoorden we apart in het overzicht van de baten.

Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien

De totale kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') bedroegen € 12.563.000 (begroot € 12.999.000) voor 2025. Voor een verdere uitsplitsing verwijzen we naar de tekstuele toelichting in de paragraaf 'Bedrijfsvoering - plannen en resultaten' en de 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

De kosten vennootschapsbelasting bedroegen € 2.000 (begroot € 5.000) in 2025. Dit betreft het saldo van de voorlopige aanslag 2025 en de aanslag 2024.

Het bedrag van € 150.000 dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2025 niet aangesproken.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)
4. Wet open overheid (Woo)

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV-artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie-)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De grootte van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft naar minimaal een 'voldoende' weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Normering weerstandsvermogen
Het algemeen bestuur stelde eerder een model vast voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers. Dit model bepaalt dat de OMWB maximaal 8% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening (exclusief reservemutaties) als weerstandsvermogen aanhoudt. Deze normering sluit aan bij de Financiële Verordening van de OMWB.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang om een continu proces in te richten van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor verzekeringen af te sluiten of ze te ondervangen door beheersmaatregelen. Voor die maatregelen stelt de OMWB een Intern Controleplan op dat uitvoering krijgt in het begrotingsjaar.

Geïdentificeerde risico's
In de 2e Bestuursrapportage 2025 identificeerde we de volgende risico's:

Risico's	Maximaal schade bedrag	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	350.000	80%	280.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000

14. Wet DBA/ VBAR	1.100.000	40%	440.000
Totaal	**5.030.000**		**2.510.000**

Voor de jaarrekening is bovenstaand overzicht geëvalueerd en geactualiseerd. Hieronder volgt per risico een korte toelichting, waarna een geactualiseerde risico tabel volgt.

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel.

Vanuit de fiscale kaders (zie ook risico 14) is de inzet van inhuurkrachten (i.c. ZZP'ers) enkel onder voorwaarden toegestaan. Dit leidde ertoe dat de OMWB in 2025 het inhuurbestand onder de loep nam en met name met ZZP'ers afspraken maakte over samenwerking via detacheringsconstructies of arbeidsovereenkomst. De inzet van inhuurkrachten verlaagde daarmee fors, waardoor we het maximale schadebedrag bijstellen naar € 250.000.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel alsmede het aangaan van samenwerkingsvormen met andere omgevingsdiensten en organisaties.

5. Transitie mens en systeem
De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds op de inhoud van het werk, anderzijds betreft het (digitale) vaardigheden. De opleidingen besteden hier volop aandacht aan, zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. We verwachten dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, schatten we op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek Arbeidsmarkt
In aanvulling op punt 4 merken we het volgende op: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe collega's van de dienst.

Maatregelen: De afgelopen periode werkten we aan een inwerkprogramma. Het programma had dusdanig effect dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Gezien de toenemende inzet van trainees wordt het maximale schadebedrag en kans van optreden gehandhaafd.

9. Bovenmatig verzuim
In de begroting 2025 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,0%. Het verzuim over 2025 bedraagt daarentegen 5,52% (2024: 6,22%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 300.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 240.000.

Maatregelen: inzet van een passend verzuim- en re-integratiebeleid met daarvan afgeleid instrumentarium. Daarnaast worden medewerkers op tal van manieren gefaciliteerd en gemotiveerd om aan de slag te gaan met hun vitaliteit, waaronder een recent aangegane samenwerking met medehuurder PTI.

11. Invoering Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Op dit moment constateren we een diversiteit aan milieuregels in de omgevingsplannen van de deelnemers, op proces en inhoud. Begin 2026 is een brief vanuit het Dagelijks Bestuur gestuurd aan alle deelnemers met een oproep tot harmonisatie. Gezien het huidige verschil in werkwijze en de daarmee mogelijke, samenhangende oplopende kosten, handhaven we de risico-inschatting.

13. Cybercriminaliteit
Het risico dat vreemden inbreken op systemen die de OMWB gebruikt blijft reëel, ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers. Met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetderving met een kans van optreden van 60%.

14. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA)/Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR)
De wet DBA geldt sinds 2016. Per 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst, waardoor controle op schijnzelfstandigheid plaatsvindt. De OMWB voerde een risico-inventarisatie uit bij de aanwezige ZZP’ers en bracht het mogelijke financiële risico in kaart (circa € 1.100.000).

Dit risico omvat slechts het fiscale aspect. Aanvullend kunnen ZZP’ers aanspraak maken op een dienstbetrekking met alle rechten, zoals die voor eigen medewerkers gelden. Zeker bij langjarige samenwerking kan dit een kostbare aangelegenheid worden. Een tweede voorbehoud op het (fiscale) risico betreft het niet volledig kunnen uitvoeren van het werkprogramma als gevolg van onderbezetting of door het ontbreken van specialistische kennis bij beëindiging van betreffende inhuurconstructies.

Maatregelen: in 2025 is actief en constructief (samen-)gewerkt aan het beëindigen van ZZP-constructies en waar mogelijk omzetting naar een dienstbetrekking, detacheringsconstructie danwel spoedige werving van vervangend, eigen personeel. Dit risico kan komen te vervallen.

15. Geopolitieke spanningen
We leven momenteel in een roerige tijd met toenemende rivaliteit tussen grootmachten en groeiende onzekerheden over de wereldeconomie tegen de achtergrond van de niet aflatende klimaatverandering. De huidige geopolitieke spanningen raken Nederland alsmede (het werkgebied van) de OMWB direct via thema's als veiligheid, economie en energievoorziening; door verstoringen in handelsketens en (strategische) afhankelijkheid van onder andere technologie. Deze spanningen benadrukken het belang van regionale en sectorale samenwerking en weerbaarheid.

De OMWB volgt de (inter-)nationale ontwikkelingen op de voet en onderzoekt bijvoorbeeld actief mogelijkheden om de strategische afhankelijkheid van grote techbedrijven te verminderen.

Dit risico is bedoeld ter dekking van het niet of onvoldoende kunnen uitvoeren van werkzaamheden door bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van systemen en apparatuur.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2025 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA/ VBAR	0	0%	0
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	**4.750.000**		**2.215.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt eind 2025 € 3.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.215.000 is de weerstandsratio 1,40. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. In de jaarrekening 2024 bedroeg de weerstandsratio 0,99 ('matig').

Indien de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) wordt aangepast, bedraagt de weerstandsratio 1,58 ('ruim voldoende'). Met de resultaatbestemming 2023 besloot het algemeen bestuur om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groeien naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 is € 400.000 aan de Algemene reserve toegevoegd, met de resultaatbestemming 2024 is € 600.000 aan de Algemene reserve toegevoegd. Met de resultaatbestemming 2025 wordt conform afspraak aan het bestuur voorgesteld om € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft de opname van een aantal verplichte financiële kengetallen voor. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen staat in onderstaande tabel:

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	-15,5%	-1,5%	-11,4%
Solvabiliteitsratio	57,6%	28,3%	44,3%
Structurele exploitatieruimte	9,7%	0,0%	7,5%

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter. De netto schuldquote verbeterde ten opzichte van de jaarrekening 2024.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit nam toe ten opzichte van de jaarrekening 2024.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in reserves, ontstaat er beeld in hoeverre sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Zowel de netto schuldquote als de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte verbeterden ten opzichte van 2024. De balanspositie van de OMWB wordt evenals voorgaande jaren als zeer solide aangemerkt.

Financiering

In aansluiting op de Wet Financiering decentrale overheden (fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasuryfunctie is vastgelegd in de Financiële verordening 2025. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisico-norm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Onder risico’s verstaan we zowel renterisico’s (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico’s, liquiditeitsrisico’s en valutarisico’s. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: 'Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen, zoals neergelegd in de Wet fido en de Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) in acht genomen'.

Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/ uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/ uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4 streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term ‘Renterisico-norm’ geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB heeft momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie- en behoeften vanuit de investeringsbegroting geven op dit moment geen verdere aanleiding tot aanwending van dergelijke leningen.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
De OMWB sluit valutarisico's uit. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet is een modelstaat voorgeschreven. De opgenomen bedragen betreffen de realisatiecijfers 2025.

De kasgeldlimiet is voor de OMWB voor 2025 berekend op € 3.627.000. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 19,6 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Stappen (1-4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)**
(1) - (2) = (3)			
Eerste kwartaal	0	18.466	-18.466
Tweede kwartaal	0	21.806	-21.806
Derde kwartaal	0	16.815	-16.815
Vierde kwartaal	0	21.339	-21.339
(4) gemiddelde van (3)	**0**	**19.607**	**-19.607**
Stappen (5-9)	Variabelen		
(5)	**Kasgeldlimiet**		**3.627**
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet		3.627

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet		-
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		44.231
(8)	Percentage regeling		8,20%
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**		**3.627**

Schatkistbankieren
Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB had gedurende het gehele boekjaar 2025 te maken met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft na afroming maximaal € 1.000.000 beschikbaar.

Leningen en kredietfaciliteiten

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van € 1.000.000.

Bedrijfsvoering - plannen en resultaten

Informatievoorziening

Onder het cluster informatievoorziening vallen alle informatie-, data- en ICT-gerelateerde onderwerpen. Landelijke ontwikkelingen, de verregaande digitalisering, datagedreven werken en toegenomen eisen vanuit wet- en regelgeving maken dat we blijven investeren in een moderne, veilige en betrouwbare informatievoorziening.

Verantwoording 2025

Digitaal stelsel VTH-Milieu
Pijler 3 van het Interbestuurlijk Programma VTH kreeg in 2025 een vervolg in het programma Digitaal stelsel VTH-Milieu. In 2025 werkten we aan een 1.0 versie van het conceptueel informatiemodel (CIM-FLO), stelden een architectuur op voor het te ontwikkelen landelijk register milieubelastende activiteiten (rMBA) en zetten de eerste vergunningen om in Digi-V in het kader van de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). In 2026 krijgen deze activiteiten verder vervolg onder regie van ODNL.

Programma Datagedreven werken
In 2025 zijn we gestart met het programma Datagedreven werken. Langs verschillende programmalijnen ontwikkelen we onze datavolwassenheid stapsgewijs door van 'basis' naar 'gevorderd'. Dit doen we aan de hand van de Interbestuurlijke Datastrategie (IDBS), waarbij we aansluiten. In 2025 vonden hiervoor verschillende activiteiten plaats. Zo investeerden we in de techniek (dataplatform), vaardigheden (datageletterdheid) en de besturing en (data)goverance.

Datakwaliteit Omgevingsdossier
Het Omgevingsdossier vormt het centrale informatiepunt van het werk van een vergunningverlener, toezichthouder, handhaver of adviseur. Het Omgevingsdossier geeft in één oogopslag weer wat er speelt op een locatie (welk object betreft het, welke activiteiten vinden er plaats, welke besluiten horen daarbij). Het is belangrijk dat de informatie in het Omgevingsdossier actueel, betrouwbaar en volledig is. We constateren dat op dit moment de kwaliteit niet op het gewenste niveau ligt. Daarom stelden we in 2025 een projectleider aan en startten een verbetertraject. We verwachten hierin in 2026 de eerste resultaten terug te zien.

GIS/ GEO
Vrijwel alles wat de OMWB doet, is te relateren aan een locatie op de kaart. Gegevens op de kaart plotten helpt bij het maken van analyses en geeft actueel inzicht in onze omgeving. Deze inzichten gebruiken wij om de kwaliteit, efficiëntie en effectiviteit van ons werk voor de leefomgeving te vergroten. Zo kunnen we deze inzichten gebruiken in het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader, waarbij gebiedsgericht en regionaal analyseren een belangrijk onderdeel vormen. Daarnaast streven we ernaar om informatie via deze weg te ontsluiten naar onze deelnemers, ketenpartners en andere belangstellenden. In 2025 hebben we door middel van een Europese aanbesteding een GIS-viewer en een GEO-database aanbesteed. In het vierde kwartaal startte de implementatie. De beoogde livegang staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026. Parallel hieraan trokken we in 2025 een GIS-specialist aan. De vacatureruimte voor een tweede GIS-specialist vullen we naar verwachting in de eerste helft van 2026 in.

AI-verkenning
In 2025 voerden we een verkenning uit naar Artificële Intelligentie (AI). Vanuit verschillende perspectieven brachten we de meerwaarde, kansen, uitdagingen en risico's van de inzet van (AI) in kaart . Tegelijkertijd startte een aantal praktische proeven om de meerwaarde in de praktijk te toetsen. De verkenning leidde in combinatie met de proeven tot waardevolle inzichten over de toekomstige richting van AI binnen de OMWB. Daarnaast sloot de OMWB zich in 2025 aan bij de vereniging Mindlabs; een samenwerking tussen onderwijs, overheid en het bedrijfsleven waarin partijen samenwerken aan innovatie.

Huisvesting

Verantwoording 2025

De voorbereidingen van onze verbouwing verlopen traag doch gestaag. In 2025 werkten werkgroepen met externe adviseurs aan een juiste (werk-)indeling van onze verdiepingen. Er vond ook een onderzoek plaats naar de technische installaties; deze waren op orde. We namen daarnaast een besluit over welke verdiepingen we uiteindelijk onder het nieuwe contract willen betrekken. Dit alles leidde uiteindelijk tot

een voorlopig ontwerp met zogenaamde stacking. Eén van de voorwaardes voor het aangaan van een nieuw contract is en blijft dat de verhuurder investeert in het pand. In 2025 is het werkcafé Knegtel na een lange voorbereidingstijd door de verhuurder opgeleverd. Café Knegtel is voorzien van een aantal algemene voorzieningen die (mede-)bepalend zijn voor de inrichting van onze eigen vloeren.

Over het nieuwe contract wordt nog onderhandeld, maar de voortekenen zijn positief. Voor de onderhandelingen maken we gebruik van een externe partij met ervaring in de vastgoedbranche.

Kernthema: Strategisch HRM

Het programma 'Strategisch HRM' kent vier pijlers: cultuur en leiderschap, recruitment, loopbaanontwikkeling en vitaliteit. Iedere pijler heeft deelprojecten met een eigen dynamiek en planning. De opbrengst van de diverse projecten moeten uiteindelijk een positieve bijdrage leveren aan het imago van de OMWB als goede werkgever, voor huidige en toekomstige medewerkers.

Verantwoording 2025

In 2025 is binnen het programma 'Strategisch HRM' ingezet op het versterken van de OMWB als aantrekkelijke en professionele werkgever. De focus lag op effectieve HR-dienstverlening, ondersteuning van management, arbeidsmarktpositionering en het vergroten van bevlogenheid en ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast is een organisatieverandering doorgevoerd waarbij we het aantal uitvoeringsteams uitbreidden van zeven naar negen.

Op het gebied van recruitment investeerden we in het werkgeversmerk en de zichtbaarheid op de arbeidsmarkt. Deelname aan career events en een inhouse dag droegen bij aan een sterk wervingsresultaat. In totaal zijn 49 vacatures vervuld op basis van 733 sollicitaties, wat resulteerde in 49 externe en 11 interne aanstellingen.

Ter versterking van bevlogenheid voerden we een organisatiebreed medewerkersonderzoek uit. De respons bedroeg 82%, aanzienlijk hoger dan de gemeentelijke benchmark van 72%. Medewerkers waarderen de organisatie met een gemiddelde score van 7,9 (benchmark 7,5). De Net Promoter Score bedraagt +24, tegenover +2 in de benchmark. Op basis van deze resultaten ontving de OMWB het keurmerk *World Class Workplace*. De uitkomsten zijn in alle teams besproken en vertaald naar gerichte acties.

Financiën en Control

Het afgelopen jaar zijn diverse onderwerpen opgepakt om de organisatie van verdere stuurinformatie te voorzien. Ook onderwerpen ter beheersing van risico's passeerden veelvuldig.

Verantwoording 2025

Actualisatie financiële, fiscale, controlerende en inkoopregelingen
In het najaar van 2025 zijn de verschillende relevante beleidsdocumenten

geactualiseerd. In deze periodieke actualisatie zijn de regelingen afgestemd op wijzigingen in wet- en regelgeving; waaronder het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Waar van toepassing zijn ook optimalisaties omwille van efficiëncyredenen doorgevoerd. De OMWB beschikt met deze herijking weer over een volledig geactualiseerd stelsel van financiële, fiscale, controlerende en inkoopregelingen.

Verbetering P&C-Cyclus
In 2024 is PowerBi verrijkt met een financieel dashboard ten behoeve van de interne sturing. In 2025 vond een doorontwikkeling plaats waarbij het financiële dashboard opging in een integraal sturingsdashboard waarmee trendmatig inzicht wordt verkregen in voorname indicatoren als declarabiliteit, formatie, verzuim, financiën, et cetera.

Wet DBA/ VBAR
Op 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst op de Wet DBA/ VBAR. Op grond hiervan besloot de OMWB om 2025 als overgangsjaar te beschouwen en vanaf 1 januari 2026 geen gebruik meer te maken van de diensten van ZZP'ers. In de loop van 2025 voerden we zeer succesvolle gesprekken met deze inhuurkrachten over omzetting van de inhuurconstructie naar een dienstverband, detacheringsconstructie, beëindiging van de inhuur, of in een enkel geval omzetting van de bestaande samenwerking naar een resultaatverplichting.

Kwaliteitsmanagement

In het jaar 2025 werkten we verder aan het fundament onder het kwaliteitsmanagementsysteem. Dit valt op te splitsen in de volgende elementen:

1. Ontwikkeling strategie: door middel van een SWOT-analyse en op basis van de 'nota ruimte' maakten we een analyse van ontwikkelingen die invloed (gaan) hebben op het functioneren van OMWB in de periode 2026-2030. De gegevens uit de SWOT-analyse zijn voor wat betreft de organisatieontwikkeling vertaald naar een strategische agenda. Op basis van de 'nota ruimte' bepaalden we de VTH-thema's waarmee de OMWB in de komende jaren aan de slag gaat. Door deze aanpak krijgt de organisatie een duidelijke richting in haar handelen en is het mogelijk om duidelijke doelstellingen te formuleren en hierop te sturen.
2. Leveranciersmanagement: op basis van het model van Kraljic zijn alle leveranciers ingedeeld in de categorieën strategische leveranciers, leveranciers van routineproducten, leveranciers van hefboomproducten en leveranciers van bottleneckproducten. Op basis van deze indeling bepaalden we per categorie inkoopstrategieën, waardoor we een correcte balans vonden in het beheersen van de inkoopkosten en het aantal langdurige relaties/ partnerships gericht op continuïteit en innovatie/ ontwikkeling. Verdere implementatie vindt plaats in 2026.

3. KPI-dashboard, kaizen en Directiebeoordeling: in 2025 voerde het kern-MT de jaarlijkse directiebeoordeling uit. De directiebeoordeling is voor de eerste keer uitgevoerd op basis van vooraf vastgestelde doelstellingen voor een aantal KPI's zoals ziekteverzuim, declarabiliteit, financiën et cetera. Op basis van de uitkomsten van de directiebeoordeling stelden we tevens acties vast waarbij we in 2026 gaan werken aan meer richtinggevende KPI's, zoals bijvoorbeeld het verkrijgen van inzicht in de mate waarin we wettelijke termijnen worden gehaald en de juistheid van kengetallen voor het maken van een betrouwbare planning. Ook richten we het een en ander in om het inzicht in de workload en de output meer inzichtelijk en voorspelbaar te maken. Dit geheel is sinds april 2025 ondersteund door maandelijkse kaizen-meetings. Tijdens deze meetings bespreken we knelpunten besproken en bepalen acties om deze weg te nemen. Het doel is om deze kaizen-meetings in 2026 verder uit te rollen naar alle medewerkers, om het bewustzijn rondom de te volgen strategie continu onder de aandacht te brengen en de resultaatgerichtheid van eenieder in de organisatie verder uit te bouwen.
4. Procesbeschrijvingen en risicoanalyse: in 2025 is een start gemaakt met het opstellen van procesbeschrijvingen van alle VTHKA-processen op basis van zaaktypen in GEMMA. Van elk zaaktype is inmiddels een procesbeschrijving beschikbaar waarin het te volgen basisproces, de (verrichte) kwaliteitscontroles, de outputdocumenten en de archieftermijnen staan vastgelegd. Tevens bevatten deze documenten een risicoanalyse, waardoor we inzicht verkregen in zaken die fout kunnen gaan en gevolg hiervan. Deze informatie nemen we mee in de totstandkoming van de detailprocessen. Op basis hiervan maakten we detailprocesbeschrijvingen die we in 2026 verder kunnen uitwerken op clusterniveau en ontsluiten in het KMS (documentbeheersysteem). Hiernaast maakten we per team zogenaamde teamhandboeken, waarin algemene afspraken staan die gelden binnen een team. Denk aan zaken als aanwezigheid op kantoor, het hoe en waar van documenten opslaan, afspraken over samenwerken met andere teams en/of deelnemers, aanwezige rollen binnen het team, et cetera.
5. Visitaties: dit richt zich op een tweetal activiteiten:
    1. De OMWB droeg in 2025 bij aan 3 visitaties van collega omgevingsdiensten door het leveren van auditeurs.
    2. We gaven opvolging aan de observaties uit de visitatie die eind 2023 (rapport 2024) bij de OMWB is uitgevoerd. Er bestaat inmiddels een actieplan waarvan we de voortgang tijdens de kaizen-sessies bewaken.

Maatregelen span of attention

Begin 2024 namen we het besluit om het aantal teams binnen de afdeling Uitvoering van 7 naar 9 te laten groeien. Dit kondigden we aan in de Kaderbrief 2025. De belangrijkste reden was dat de teams (te) groot waren. De focus per teammanager bedroeg gemiddeld 40 tot 50 medewerkers. Zo ontstonden twee nieuwe teammanager vacatures naast een reeds openstaande vacature. Begin 2025 zijn de drie openstaande vacatures met succes opgevuld met twee intern opgeleide medewerkers. Daarnaast trokken we één teammanager extern aan.

In het medewerkersonderzoek van begin 2025 vroegen we expliciet naar mogelijke effecten van deze uitbreiding. De medewerkers waren voorzichtig positief, maar de termijn om mogelijke effecten te meten was ook erg kort.

Rechtmatigheidsverantwoording

Over het jaar 2025 legde het dagelijks bestuur de rechtmatigheidsverantwoording af. Deze verantwoording heeft betrekking op drie criteria: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium
De begrotingsrechtmatigheid heeft betrekking op het financiële handelen binnen het kader van de geautoriseerde begroting. Hierbij wordt de realisatie afgezet tegen de begroting na wijziging en worden alle overschrijdingen op programmaniveau van de lasten als onrechtmatig aangemerkt. Ook overschrijding van investeringskredieten wordt als onrechtmatig aangemerkt. Afwijkingen op de baten en onderschrijdingen van de lasten kunnen onrechtmatig zijn als deze niet tijdig zijn gemeld. Overschrijdingen van lasten kunnen wel acceptabel zijn als deze passen binnen de afspraken die het dagelijks bestuur met het algemeen bestuur heeft gemaakt. De afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging zijn in de rechtmatigheidsverantwoording uiteengezet.

Uit de staat van baten en lasten blijkt dat er een overschrijding van de lasten heeft plaatsgevonden voor het primair proces. Voor een toelichting op deze overschrijding verwijzen wij naar de paragraaf ''toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'' waarin een nadere duiding is opgenomen omtrent de afwijkingen tussen begroting na wijziging en de realisatie over 2025. Gezien de beperkte omvang onder de rapporteringstolerantie behoeft er geen nadere toelichting te worden verstrekt.

Naast de overschrijding op de lasten heeft ook een overschrijding van twee investeringskredieten plaatsgevonden. Het totaal van deze overschrijdingen is eveneens onder de rapporteringstolerantie waardoor hier geen nadere maatregelen voor hoeven te worden beschreven.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving, zowel intern als extern. Een uiteenzetting van deze wet- en regelgeving heeft plaatsgevonden in het normenkader 2025 zoals is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De controle op deze wet- en regelgeving is uitgewerkt in het controleplan 2025-2026. Hieruit blijkt dat de financiële rechtmatigheid bij het voorwaardencriterium voornamelijk toeziet op de wetgeving met betrekking tot Europese aanbestedingen. Hierbij is vastgesteld dat één langlopend contract met betrekking tot de automatisering niet Europees is aanbesteed. Dit brengt een onrechtmatigheid met zich mee van €72.000. Gezien deze applicatie de primaire bedrijfsvoering raakt, wordt deze fout door het dagelijks bestuur geaccepteerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
In de gemeenschappelijke regeling zijn er geen regelingen met financieel effect waarvan misbruik te maken is door de gebruikers.

In 2025 zijn het Dagelijks Bestuur geen gevallen van fraude bekend geworden. Begin 2026 heeft het MT de frauderisicoanalyse geüpdatet. Deze wordt in 2026 opnieuw aan het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur voorgelegd.

Openbaarheid

Inleiding
De Wet Open Overheid (Woo) ging in op 1 mei 2022 en legt bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen is het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt vermeld hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Die kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen;
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking;
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking;
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo-contactfunctionaris
De OMWB heeft een contactpersoon aangesteld. Op deze wijze voldoen we aan de wettelijke verplichting.

Passieve openbaarmaking
De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer is de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken aangepast. Deze aanpassingen voerden we in 2023 door in onze processen. In onze organisatie ging het in 2025 om de volgende aantallen:

	Ontvangen (#)	Besluiten (#)	Op tijd (#)
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	43	22	16

De besluiten bevatten de afwikkeling van 2 verzoeken uit 2024.

Van de (43) ingediende verzoeken over 2025 zijn 20 besluiten genomen. Drie verzoeken lopen door in 2026. Voor vijf verzoeken uit 2025 is informatie aangeleverd op basis waarvan de gemeente een besluit heeft genomen. De overige verzoeken zijn afgehandeld door verstrekking van de gegevens op informele wijze.

Naast de 16 tijdig genomen besluiten zijn er een aantal (3) besluiten waar in afstemming met de verzoeker een langere termijn is afgesproken.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om een aantal benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Op 1 november 2024 trad de eerste tranche met 5 onderdelen in werking. Het actief bekend maken van wetten, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking werd door de OMWB, voor zover van toepassing, al gedaan op de site Openbarebekendmakingen.nl (artikel 3.3. lid 1, onderdeel a en b Woo). Onderdeel drie betreft vergaderstukken van de Staten-Generaal en is dus voor de OMWB niet van toepassing. Aan de onderdelen 4 en 5 voldeed de OMWB door informatie over de organisatie, werkwijze en bereikbaarheidsgegevens bekend te maken via de eigen website en de Woo-index. (artikel 3.3. lid 1, onderdeel d en e Woo).

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen.

Jaarrekening

Balans ultimo boekjaar (vóór resultaatbestemming)

Activa (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Vaste activa				
Materiele vaste activa		**1.075**		**1.092**
Investeringen met een economisch nut	1.075		1.092	
Financiële vaste activa		**155**		**0**
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd gelijk of langer dan één jaar	155		0	
Totaal vaste activa		**1.230**		**1.092**
Vlottende activa				
Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**8.949**		**7.945**
Vorderingen op openbare lichamen	204		290	
Overige vorderingen	123			
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.622		7.655	
Liquide middelen		**991**		**985**
Banksaldi	991		985	
Overlopende activa		**3.843**		**3.705**
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen				

Activa (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
- Vooruitontvangen facturen	540		226	
- Nog te ontvangen BTW	542		529	
- Nog te ontvangen posten	2.172		2.389	
- Afrekeningen van werkprogramma's	588		561	
Totaal vlottende activa		**13.783**		**12.635**
Totaal generaal		**15.013**		**13.727**
Verliescompensatie krachtens Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	0		0	

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**8.652**		**6.086**
Algemene reserve	3.092		2.492	
Bestemmingsreserve meetstations	1.040		1.132	
Gerealiseerd resultaat	4.519		2.461	
Voorzieningen		**2.199**		**1.873**
Voorziening verlofsparen	2.105		1.703	

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
Voorziening mobiliteit	94		170	
Totaal vaste passiva		**10.851**		**7.959**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden		**280**		**620**
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	280		620	
Overlopende passiva		**3.883**		**5.148**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
- Van het Rijk	1.251		1.925	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van				

Passiva (bedragen x € 1.000)	31 december 2025		31 december 2024	
vergelijkbaar volume				
- Nog te betalen posten	864		964	
- Afrekeningen werkprogramma's	1.701		2.087	
- Afdr. loonheffing en netto salarissen	67		172	
Totaal vlottende passiva		**4.163**		**5.768**
Totaal generaal		**15.013**		**13.727**

Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	27.837	23.546	23.591	44
Reiskosten	294	380	462	82
Opleidingskosten	368	248	188	-60
Overige personele kosten	131	119	119	0
Inhuurbudgetten	2.422	3.997	3.868	-129
Subtotaal	**31.052**	**28.290**	**28.227**	**-63**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	493	405	411	7

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Subtotaal	**493**	**405**	**411**	**7**
Huisvestiging en organisatie				
Huisvestiging en facilitaire kosten	90	93	82	-11
Tractie	45	52	45	-7
Automatisering	20	21	37	17
Algemeen beheer	40	57	60	3
Subtotaal	**195**	**223**	**224**	**1**
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	1.802	1.149	1.310	161
Kosten SSIB	0	400	400	0
Milieumetingen	610	610	536	-74
Subtotaal	**2.412**	**2.159**	**2.246**	**87**
Totaal lasten primair proces	**34.153**	**31.077**	**31.109**	**32**

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Bedrijfsvoering				
Personeelslasten				
Salarissen	7.587	6.508	6.651	144

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Reiskosten	222	127	84	-43
Opleidingskosten	359	386	407	20
Overige personeelskosten	517	635	622	-13
Inhuurbudgetten	362	474	446	-28
Subtotaal	**9.047**	**8.129**	**8.210**	**81**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	317	93	107	14
Subtotaal	**317**	**93**	**107**	**14**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	1.244	1.284	1.195	-89
Tractie	37	41	44	3
Automatisering	2.641	2.450	2.220	-231
Algemeen beheer	438	1.002	787	-215
Subtotaal	**4.360**	**4.777**	**4.246**	**-531**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**13.724**	**12.999**	**12.563**	**-436**
Overige lasten				
Diverse lasten	0	0	6	6
Onvoorzien	150	150	0	-150
Vennootschapsbelasting	5	5	2	-3

Lasten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Subtotaal	**155**	**155**	**8**	**-147**
Totaal lasten	**48.033**	**44.231**	**43.680**	**-551**

Baten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	28.278	27.697	27.676	-21
Programmadeel 2: Advies en Projecten	14.013	12.209	12.300	91
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.988	2.387	2.385	-2
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	1.802	2.641	3.032	391
Programmadeel 4: Overige exploitatie	610	573	562	-12
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten	672	1.354	1.264	-90
Subtotaal	**47.365**	**46.861**	**47.218**	**357**
Overige baten				
Diverse baten	0	148	153	6
Detacheringsinkomsten*	0	80	89	9
Rentebaten	450	450	446	-3
Subtotaal	**450**	**678**	**689**	**12**

Baten (bedragen x € 1.000)	2025 begroting voor wijziging	2025 begroting na wijziging	2025 realisatie	verschil
Totaal baten	**47.815**	**47.539**	**47.907**	**368**
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-218**	**3.308**	**4.228**	**919**
Storting reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	218	497	292	-205
Totaal reserves	**218**	**497**	**292**	**-205**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**3.805**	**4.519**	**714**

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

- De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening OMWB 2025, waarin het algemeen bestuur op d.d. 11 december 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vaststelde.
- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.
- Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen staan absolute bedragen vermeld.
- De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeenschappelijke regeling.

Waardering van activa en passiva

Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders staat vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele duurzame bijzondere waardeverminderingen. Ook specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op betreffende investeringen in mindering gebracht.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardingprijs bestaat uit de aanschafkosten van het product of de dienst en de overige kosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de vervaardiging van het actief.

Activa worden direct bij ingebruikname geactiveerd. Vanaf dat moment vindt tevens afschrijving plaats. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen. Voor de technische apparatuur is ten opzichte van eerdere jaren sprake geweest van een schattingswijziging met als doel de technische en economische gebruiksduur op elkaar aan te laten sluiten. De afschrijvingstermijnen zijn hierop aangepast. De impact van deze aanpassing bedraagt € 204.000 en is opgenomen onder de afschrijvingskosten primair proces.

Bij de waardering wordt rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam lager is. In die gevallen is als waardering de hoogste van bedrijfswaarde of directe opbrengstwaarde aangehouden.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen
Conform besluiten van het AB worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Automatisering	5
Huisvesting	10
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	5
Dienstkleding	3

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een looptijd gelijk aan of langer dan 1 jaar
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn onder te verdelen in uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen of Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

De vaste passiva betreffen het eigen vermogen van de OMWB en de voorzieningen. Er is geen sprake van langlopende leningen.

Eigen vermogen

Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde saldo van baten en lasten voor mutaties in reserves. Voor zover het algemeen bestuur gedurende het jaar besluiten over reserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het algemeen bestuur, volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen

De OMWB heeft een voorziening voor verlofsparen. Deze voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. In deze voorziening is al het verlof opgenomen wat in verlofsparen is omgezet, of omgezet kan worden. Dit verlof is gewaardeerd tegen het betreffende uurtarief (inclusief IKB) per 1 januari 2026 op persoonsniveau, inclusief opslag voor sociale lasten. Daarnaast kent de dienst een voorziening voor mobiliteit van medewerkers. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar en overlopende passiva opgenomen.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar
Hieronder worden overige schulden verantwoord, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico’s die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.

Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term ‘overhead’) afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van de bedrijfsvoering voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'.

Personeelslasten
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden (als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume), worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken. Indien er sprake is van jaarlijks terugkerende verplichtingen met betrekking tot arbeidskosten van niet vergelijkbaar volume, kan er wel een voorziening opgenomen worden.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de Financiële verordening Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant 2025 en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV van september 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
    - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 11 december 2025 door het algemeen bestuur is vastgesteld;
    - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario’s in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig in de tussentijdse rapportage zijn gemeld aan het algemeen bestuur;
    - Ten aanzien van het M&O-criterium is geen sprake van een nota M&O-beleid van onze organisatie. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025 alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
    - Een verantwoordingsgrens van 2 % (zijnde € 872.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
    - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf 'Bedrijfsvoering' worden opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2025

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	97	115
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	176	185
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	29	32
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	5	5
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	669	755
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	99	0
Totaal	**1.075**	**1.092**

Van het verloop van de boekwaarde van deze investeringen geven we het volgende overzicht:

	Boekwaarde per 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2025
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	115	32	-	50	-	97
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	185	31	8	40	8	176

	Boekwaarde per 1-1-2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen Desinvesteringen	Boekwaarde per 31-12-2025
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	32	11	-	13	-	30
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	5	0	-	1	-	4
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	755	326	-	411	-	669
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	-	102	-	3	-	99
Totaal	**1.092**	**502**	**8**	**518**	**8**	**1.075**

Van bijdrage derden was in 2025 geen sprake.

De specificatie van de investeringen 2025 is als volgt:

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2025	Nieuw krediet 2025	Beschikbaar totaal 2025	Uitgaven in 2025 (incl. bijdrage van derden)	Afschrijving v.a. 2026
Automatisering	35	472	507	32	6
Huisvesting	135	2.000	2.135	31	3
Communicatiemiddelen	15	285	300	11	4
Vervanging wagenpark*	220	50	270	-	-
Technische apparatuur	266	0	266	326	65

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2025	Nieuw krediet 2025	Beschikbaar totaal 2025	Uitgaven in 2025 (incl. bijdrage van derden)	Afschrijving v.a. 2026
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	0	80	80	102	34
Totaal	**671**	**2.887**	**3.558**	**501**	**112**

*Aangezien het omgebouwde meetwagens betreft, worden deze (conform voorgaande jaren) in de activastaat verantwoord onder de technische apparatuur.

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een looptijd gelijk aan of langer dan 1 jaar
In 2025 is een huurgarantie afgesloten ter garantstelling tegenover de verhuurder voor verplichtingen voortvloeiend uit de huurovereenkomst.

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overige uitzettingen met een looptijd gelijk aan of langer dan 1 jaar	155	0
Totaal	**155**	**0**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vordering openbare lichamen	204	290
Overige vorderingen	123	0

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.622	7.655
Totaal	**8.949**	**7.945**

Overige vorderingen
Door een adequaat debiteurenbeheer is voor oninbaarheid geen voorziening noodzakelijk (2024: € 0).

Uitzettingen in ’s Rijks schatkist (schatkistbankieren)
Dit betreft het per 31 december 2025 uitstaand saldo in de schatkist. Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Voor het boekjaar 2025 bedraagt het drempelbedrag voor schatkistbankieren € 1.000.000. Op basis van de kwartaalcijfers vonden geen overschrijdingen op het drempelbedrag plaats. Gedurende het hele jaar zijn geen dagen geweest waarop het drempelbedrag aan het einde van de dag overschreden was.

Onderstaande gegevens betreffen het gemiddeld bedrag aan middelen per kwartaal die voor het drempelbedrag buiten ’s Rijks schatkist is aangehouden en de gemiddelde ruimte per kwartaal tot het drempelbedrag is bereikt.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	952	961	943	966
Ruimte onder het drempelbedrag	48	39	57	34
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen
Het saldo van de liquide middelen staat ter vrije beschikking en bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Banksaldo BNG	41	35
Banksaldo Rabobank	950	950
Totaal	**991**	**985**

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van afgerond € 1,0 miljoen.

Overlopende activa
De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.843	3.705
Totaal	**3.843**	**3.705**

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vooruit ontvangen facturen	540	226
Nog te ontvangen BTW	542	529
Nog te ontvangen posten	2.172	2.389
Afrekeningen werkprogramma's	588	561
Totaal	**3.843**	**3.705**

Vooruit ontvangen facturen
Dit betreffen facturen die in 2025 zijn ontvangen, maar waarvan (een deel van) de kosten betrekking heeft op het boekjaar 2026.

Nog te ontvangen posten
Hier zijn diverse opbrengsten verantwoord over 2025 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd.

Afrekeningen werkprogramma's
Dit betreft het saldo van de te vorderen eindafrekeningen over 2025 die in januari 2026 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en (deels) ontvangen.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	3.092	2.492
Reserve meetstations	1.040	1.132
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2025	4.519	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2024	0	2.461
Totaal	**8.651**	**6.086**

Het boekjaar 2024 sloot met een te bestemmen voordelig resultaat van € 2.461.000. Van dit bedrag is conform het besluit van het algemeen bestuur in 2025 een bedrag van € 800.000 aan de algemene reserve gedoteerd, waarna een bedrag van € 200.000 is onttrokken en toegevoegd aan budgetten in 2025. Het overige deel (€ 1.661.000) is uitgekeerd aan de deelnemers.

Het boekjaar 2025 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 4.519.000. Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2024	Resultaat-bestemming voorgaand boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025
Algemene reserve	2.492	800	0	200	3.092
Reserve meetstations	1.132	0	0	92	1.040
Totaal	**3.624**	**800**	**0**	**292**	**4.132**

Algemene reserve
De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. Gedurende het boekjaar 2025 heeft conform het besluit van het algemeen bestuur een dotatie van per saldo € 600.000 aan de reserve plaatsgevonden.

Reserve meetstations
Vanuit de overgebleven middelen van de provincie Noord-Brabant is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties).

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations over 2025 bedraagt € 92.000 negatief en is per jaareinde 2025 onttrokken aan de reserve.

Er is geen sprake van verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd. Derhalve is hiervoor in de tabel geen kolom opgenomen.

Voorzieningen

Voorziening verlofsparen
In 2022 is voor het eerst een bedrag opgenomen ten behoeve van de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. Per 1 januari 2022 trad echter cao SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking, wat tot gevolg had dat er een voorziening moest worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. In deze voorziening zijn de verlofuren opgenomen die aan deze voorwaarde voldoen. Per balansdatum is deze voorziening herzien.

Voorziening mobiliteit
De trajecten die in 2024 waren voorzien zijn allen in 2025 afgerond. In sommige gevallen vonden de betreffende voormalig medewerkers zelfs eerder een nieuwe baan dan voorzien, waardoor een deel van de voorziening kon vrijvallen. Lopende 2025 is een mobiliteitstraject met een medewerker overeengekomen welke in 2026 vervolgd wordt. Daarnaast is een RVU overeengekomen met een medewerker, welke in de periode 2026-2028 tot effectuering komt. De maximale kosten bedragen € 94.000.

Het verloop van de voorzieningen over het boekjaar 2025 is als volgt:

	Boekwaarde 01-01-2025	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2025
Voorziening verlofsparen	1.703	1.025	623	0	2.105
Voorziening mobiliteit	170	94	122	48	94
Totaal	**1.873**	**1.119**	**743**	**50**	**2.199**

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	280	620
Overlopende passiva	3.883	5.148
Totaal	**4.163**	**5.768**

Ultimo 2025 was er (evenals voorgaande jaren) door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
Van het Rijk	1.251	1.925
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:		

	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Nog te betalen posten	864	964
Afrekeningen werkprogramma's	1.701	2.087
Afdr. loonheffing en netto salarissen	67	172
Totaal	**3.883**	**5.148**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen worden als volgt gespecificeerd:

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Boekwaarde 01-01-2025	Ontvangen voorschotten	Besteding en	Terug te betalen	Boekwaarde 31-12-2025
Van het Rijk:					
E93 Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	279	0	0	279	0
F21 Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	1.646	673	1.212	0	1.107
Subsidie Robuustheid	0	196	52	0	144
Totaal	**1.925**	**869**	**1.264**	**279**	**1.251**

De in bovenstaande tabel opgenomen voorschotbedragen zijn overeenkomstig de beschikkingen ontvangen in 2025. Conform de bestedingen zijn de opbrengsten dienovereenkomstig apart als baten verantwoord in het 'Overzicht van baten en lasten'. Voor de regeling Specifieke Uitkering Interbestuurlijk programma VTH is een aankondiging op de eindbeschikking ontvangen. Deze is overeenkomstig verwerkt.

Onder de overige posten van de overlopende passiva zijn geen verplichtingen opgenomen die een looptijd hebben langer dan één jaar.

Afrekeningen werkprogramma's
Dit betreft het saldo van de terug te betalen eindafrekeningen over 2025 die in januari 2026 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en (deels) ontvangen.

Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen

(Lease)verplichtingen
Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:

- IT-infrastructuur en omgeving: per 1 januari 2026 is de overeenkomst met Sogeti verlopen. Op het moment van schrijven ligt een addendum voor de verlening van het contract (tot 31-12-2027) ter ondertekening bij de leverancier. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen ongeveer € 1.600.000.
- Dienstauto's: per 31 december 2025 zijn 10 dienstauto's in gebruik. Van vier van deze auto's is het contract per augustus 2025 verlopen. In afwachting op de gunning van de (lopende) aanbesteding worden deze auto's aangehouden. Maandelijks worden de contracten verlengd. Dit geldt ook voor een shortlease contract, welke eveneens per augustus is verlopen. Van de resterende vijf auto's bedragen de jaarlijkse leasekosten circa € 42.000. Van één dienstwagen loopt het contract in 2026 af; van de vier overige wagens eindigen de contracten in 2029. De totale verplichting van deze vijf leasecontracten bedraagt per jaareinde 2025 circa € 120.000.
- Multifunctionals: voor vier multifunctionals (printers) is in 2021 een overeenkomst aangegaan. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 6.600. De overeenkomst is ingegaan per 1 januari 2022 en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 1 januari 2027.

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT-systemen met AFAS en Roxit. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 63.000 en € 162.000. Het contract met AFAS wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd en het contract met Roxit liep in 2022 af en is tot 31 december 2028 verlengd.

Huurovereenkomsten
De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (inclusief parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 797.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van vijf jaar met als einddatum 31 december 2027. De totale huurverplichting bedraagt € 1,5 miljoen. De jaarlijkse huurverplichting voor kantoorruimte (inclusief parkeerplaatsen) en laboratorium aan de Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch bedraagt circa € 128.000 per jaar. De overeenkomst is per 1 juli 2022 stilzwijgend verlengd met vijf jaar tot 1 juli 2027.

Inkoopverplichtingen
In de kadernota rechtmatigheid deed de commissie BBV de stellige uitspraak dat meerjarige contracten - in het kader van Europese regels - in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

Lopende procedures
Er is geconstateerd dat in 2024 een foutief advies is verstrekt als onderbouwing voor een verstrekte omgevingsvergunning waarbij derden mogelijk gedupeerd zijn. Voor de geleden schade heeft de betrokken partij een dagvaardiging uitgegeven voor zowel de OMWB als de betreffende deelnemer. Hier zou eventueel een schadepost uit kunnen voortvloeien die betrekking zou hebben op 2025. Gezien de onzekerheid omtrent verantwoordelijkheid en de hoogte van geleden schade hebben wij hiervoor geen voorziening gevormd en wachten wij verdere ontwikkelingen af.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025

De begroting 2025 sloot voor wijziging met een saldo van € 0. Bij de derde begrotingswijziging werd een resultaat verwacht van € 3.846.000. Het jaarrekeningresultaat bedraagt € 4.519.000 positief.

Nadere toelichting op de lasten Primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het algemeen bestuur.

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Salarissen	23.546	23.591
Reiskosten	380	462
Opleidingskosten	248	188
Overige personele kosten	119	119
Inhuurbudgetten	3.997	3.868
Subtotaal personeelslasten	**28.290**	**28.227**

Salarissen
De salariskosten van het primaire proces bedragen € 23.591.000 en zijn € 44.000 hoger dan begroot na wijziging. Het verschil wordt veroorzaakt door de mutaties op de voorzieningen verlofsparen en mobiliteit. Daarnaast zien we dat er vrij veel jongere medewerkers in dienst zijn gekomen tegen een lagere loonsom dan waar bij de begroting rekening mee is gehouden.

Reiskosten
De reiskosten bedragen in totaal voor het primair proces en bedrijfsvoering samen € 546.000 en zijn daarmee € 39.000 hoger dan begroot na wijziging. Deze overschrijding wordt gelijk aan 2024 veroorzaakt doordat medewerkers na enkele jaren van verminderde aanwezigheid op kantoor, de weg terug hebben gevonden. Ook de toename in personeel draagt bij aan de overschrijding.

Opleidingskosten
De opleidingskosten bedragen in totaal voor het primair proces en bedrijfsvoering samen € 594.000 en zijn hiermee € 40.000 lager dan begroot na wijziging. Dit is met name het gevolg van het uitstellen van (landelijk) verzorgde opleidingen.

Overige personele kosten
De overige personeelskosten van het primaire proces bedragen € 119.000 en zijn hiermee gelijk aan de begroting na wijziging.

Inhuurbudgetten
De inhuurkosten van personeel zijn € 129.000 lager dan begroot (na wijzigingen). Het is niet altijd mogelijk gebleken om (tijdig) specialistische inhuur te werven.

Afschrijvingen	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Afschrijvingen	405	411
Subtotaal Afschrijvingen	**405**	**411**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 107.000 tegenover € 93.000 begroot). Samen met de afschrijvingslast voor bedrijfsvoering vallen de totale afschrijvingen over 2025 € 21.000 hoger uit dan begroot na wijziging. Aanleiding betreft onder andere het versneld afschrijven van horeca apparatuur (eind 2025) vanwege verkoop.

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	93	82
Tractie	52	45

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Automatisering	21	37
Algemeen beheer	57	60
Subtotaal Huisvesting en organisatie	**223**	**224**

Voor het primair proces worden binnen de rubriek 'Huisvesting en organisatie' marginale verschillen geconstateerd. De totale kosten zijn binnen de ramingen gebleven.

Overige kosten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.149	1.310
Kosten SSIB	400	400
Milieumetingen	610	536
Subtotaal Overige kosten	**2.159**	**2.246**

Toelichting:

- De laboratoriumkosten zijn vraaggestuurd en worden één op één doorbelast. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4. Deze kosten en opbrengsten kennen een resultaat neutraal effect.
- De kosten milieumetingen zijn lager dan begroot en worden volledig doorbelast aan de provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4.

Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht; zie hiervoor de ‘Nadere toelichting op de lasten Primair proces’. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Bedrijfsvoering		
Salarissen	6.508	6.651
Reiskosten	127	84

Personeelslasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Opleidingskosten	386	407
Overige personele kosten	635	622
Inhuurbudgetten	474	446
Subtotaal Personeelslasten	**8.129**	**8.210**

Salarissen
De salariskosten vallen € 144.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de mutatie in de voorziening verlofsparen en in beperkte mate door het niet (tijdig) invullen van vacatures.

Reiskosten
Voor de toelichting op de reiskosten wordt verwezen naar de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Opleidingskosten
Voor de toelichting op de opleidingskosten wordt verwezen naar de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Overige personele kosten
Op de 'Overige personele kosten' van Bedrijfsvoering is een onderbesteding gerealiseerd van € 13.000 en wijkt daarmee minimaal af van de gewijzigde begroting.

Inhuurbudgetten
De kosten voor inhuur van derden bedragen € 28.000 lager dan begroot. Deze onderschrijding wordt met name veroorzaakt door een lagere inzet van inhuurkrachten.

Afschrijvingen	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Bedrijfsvoering		
Afschrijvingen	93	107
Subtotaal Afschrijvingen	**93**	**107**

Voor de toelichting op de afschrijvingen wordt verwezen naar de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Bedrijfsvoering		

Huisvesting en organisatie	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Huisvesting en facilitaire kosten	1.284	1.195
Tractie	41	44
Automatisering	2.450	2.220
Algemeen beheer	1.002	787
Subtotaal Huisvesting en organisatie	**4.777**	**4.246**

Toelichting:

- De kosten van huisvesting en facilitaire kosten voor bedrijfsvoering bedragen € 1.195.000 en zijn daarmee € 89.000 lager dan begroot na wijziging. Door lagere servicekosten voor het pand in Tilburg is een besparing gerealiseerd van € 29.000. Daarnaast zijn op verschillende budgetten binnen ' Huisvestiging en facilitaire kosten' besparingen gerealiseerd, waarvan de voornaamste 'Kantinekosten' (€ 16.000) en ' Internet en telefoonkosten' (€ 15.000) betreffen.
- De kosten van vervoermiddelen liggen in lijn met de begroting.
- De kosten van automatisering voor Bedrijfsvoering bedragen € 2.220.000 en zijn daarmee € 231.000 lager dan begroot na wijziging. Deze onderschrijding wordt onder andere veroorzaakt doordat bepaalde projecten later zijn gestart of zijn uitgesteld, zoals de implementatie van GIS/GEO als gevolg van de juridische afwikkeling van het aanbestedingstraject (€ 71.000), lagere inzet van het innovatiebudget (€ 58.000) en de pilotgewijze opstart van AI-verkenningen (€ 15.000). Door vertraging in de vervanging van apparaten (laptops en telefoons) is de afkoop van de leasecontracten doorgeschoven naar 2026 en leidde daarmee tot een besparing van € 23.000. Daarnaast is minder gebruik gemaakt van AFAS-consultants doordat interne applicatiebeheerders in toenemende mate zelfstandig werkzaamheden en optimalisaties kunnen oppakken.
- De kosten voor Algemeen beheer zijn € 215.000 lager dan begroot na wijziging. De voornaamste reden betreft de vertraging van het project 'Omgevingsdossiers' (€ 181.000). In 2026 wordt dit project verder opgepakt. Bij de resultaatbestemming 2025 wordt een budgetoverheveling voorgesteld.

Nadere toelichting op de Overige lasten

Overige lasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Diverse lasten	0	6

Overige lasten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Onvoorzien	150	0
Vennootschapsbelasting	5	2
Subtotaal Overige lasten	**155**	**8**

Diverse lasten
Het saldo op de diverse lasten betreffen btw-correcties, waaronder de bijtelling voor wisselend privégebruik van bedrijfsauto's.

Onvoorzien
Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2025 niet aangesproken.

Vennootschapsbelasting
De kosten vennootschapsbelasting bedroegen in 2025 € 2.000 (begroot € 5.000). Dit betreft het saldo van de voorlopige aanslag 2025 en de aanslag 2024.

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanuit het Rijk zijn twee specifieke uitkeringen toegekend met elk een specifieke start- en einddatum. Dit betreffen de extra ondersteuning toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht (THE) en de subsidie Robuustheid. Voor de regeling (THE) is conform de beschikking in 2025 een voorschot ontvangen. De opbrengst van de beide uitkeringen over 2025 bedraagt € 1.264.000 en is apart in het overzicht van de baten verantwoord. Zowel de opbrengsten als kosten worden als incidenteel aangemerkt.

In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 97.000 opgenomen voor mobiliteitstrajecten en een bedrag van € 30.000 voor transitievergoedingen. Daarnaast is een voorzien mobiliteitstraject uit 2024 vroegtijdig beëindigd in 2025 met een vrijval van € 48.000 tot gevolg. Per jaareinde is een bedrag van € 40.000 voorzien voor een mobiliteitstraject en een bedrag van € 54.000 voor een aanstaand RVU-traject.

In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 402.000 opgenomen voor de dotatie aan de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. In 2022 trad echter cao SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking. Dit had tot gevolg dat er een voorziening moest worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Voor 2022, 2023, 2024 en 2025 was de dotatie aan de voorziening een incidentele post, de voorziening zelf is van structurele aard.

In de buitengewone baten is een bedrag van € 83.000 opgenomen inzake een tegemoetkoming voor transitievergoeding van het UWV. Daarnaast is een restitutie fee van Flex West-Brabant opgenomen voor een bedrag van € 60.000 betreffende tegemoetkoming voor afgenomen diensten.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In 2025 vonden geen structurele toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves plaats.

Kengetallen

Kengetallen	2024 realisatie	2025 realisatie
Uurtarief	€ 108,87	€ 118,06
Productieve uren	372.187	375.213
FTE Primair Proces	280	286
Gemiddeld aantal productieve uren per FTE	1.331	1.314
Ziekteverzuim	6,22%	5,52%
Eigenaarsdeel gemeenten/provincie	60%/40%	61%/39%

FTE	2024 realisatie	2025 realisatie
Primair proces - kernformatie	250	258
Primair proces - flexibele schil	30	28
Subtotaal Primair Proces	**280**	**286**
Bedrijfsvoering - kernformatie	57	60
Bedrijfsvoering - flexibele schil	6	3
Totaal Bedrijfsvoering	**63**	**63**
Totaal	**343**	**349**

De gerealiseerde declarabiliteit over 2025 ligt in lijn met de afgegeven verwachting bij de 3e begrotingswijziging (1.310 uur). Hierbij geldt dat de declarabiliteit per fte voor eigen medewerkers 1.286 uur bedraagt en voor inhuurkrachten 1.574 uur.

De declarabiliteit per fte van eigen medewerkers wordt positief beïnvloed door een onderbesteding op concernuren. Deze ruimte wordt daarentegen te niet gedaan door een hoger verzuim dan begroot en een hogere opname van verlofuren.

Toelichting op de baten

Baten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	27.697	27.676
Programmadeel 2: Advies en Projecten	12.209	12.300
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	2.387	2.385
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.641	3.032
Programmadeel 4: Overige exploitatie	573	562
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten	1.354	1.264
Subtotaal Baten	**46.861**	**47.218**

**Zie bijlage 1 voor een specificatie van Programma 1 tot en met 3 per deelnemer.*

Overige baten	2025 begroting na wijzigingen	2025 realisatie
Diverse baten	148	153
Detacheringsinkomsten	80	89
Rentebaten	450	447
Vennootschapsbelasting	0	0
Subtotaal Overige baten	**678**	**689**

Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving

De baten zijn € 21.000 lager dan begroot en liggen daarmee in lijn met de begroting na wijziging. Met ingang van 2025 is in dit programma het Gemeenschappelijk uitvoeringskader (GUK) opgenomen. De gerealiseerd omzet hiervan bedraagt in 2025 € 724.000.

Programmadeel 2: Advies en Projecten

De baten zijn € 91.000 hoger dan begroot. Dit programmadeel kent een vraaggestuurd karakter en is daarmee lastig te voorspellen. Met ingang van 2025 is de inzet van meetapparatuur in dit programma opgenomen (€ 35.900).

Programmadeel 3: Collectieve taken structureel

De collectieve taken (inclusief SSIB) zijn overeenkomstig de begroting in rekening gebracht bij de deelnemers.

Programmadeel 4: Buiten werkprogramma

De baten zijn in totaal € 391.000 hoger dan begroot. Opdrachten buiten het werkprogramma kunnen van jaar tot jaar verschillen.

Programmadeel 4: Overige exploitatie

De baten zijn in totaal € 12.000 lager dan begroot en liggen hiermee in lijn met de 3e begrotingswijziging.

Specifieke uitkering Omgevingsdiensten

Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering THE toegekend. De opbrengst over 2025 bedraagt € 1.212.000 (begroot € 1.174.000). Daarnaast is vanuit het ministerie van I&W een subsidie voor robuustheid toegekend. De opbrengst hiervan bedraagt over 2025 € 52.000 (begroot € 180.000).

Uitsplitsing baten

In 2025 bedroegen de gerealiseerde baten provincie op P1 € 10.277.000, op P2 € 4.202.000 en op P3 (incl. SSiB) € 722.000. De gerealiseerde baten gemeenten bedroegen voor P1, P2 en P3 (incl. SSiB) respectievelijk € 17.399.000, € 8.098.000 en € 1.663.000.

Overige baten

Diverse baten
Het saldo op de diverse baten betreft voornamelijk de tegemoetkoming van het UWV voor uitbetaalde transitievergoedingen (€ 83.000) en de restitutie fee van Flex West-Brabant voor een bedrag van € 60.000.

Detacheringsopbrengsten
Gedurende 2025 was een aantal medewerkers gedetacheerd.

Rentebaten
De OMWB ontving ontvangen voor een bedrag van € 447.000.

Overzicht baten en lasten per taakveld 2025

Baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten
0. Bestuur en ondersteuning		
0.4 Overhead		12.563
0.5 Treasury	446	
0.8 Overige baten en lasten	243	6
0.9 Vennootschapsbelasting		2
0.10 Mutaties reserves	292	
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		4.519
7. Volksgezondheid en milieu		
7.4 Milieubeheer	44.897	29.699
8.3 Wonen en bouwen	2.321	1.410
Totaal van de taakvelden	**48.199**	**48.199**

De lasten op taakveld 0.4 Overhead bedragen de lasten voor het bedrijfsvoeringsproces - niet zijnde het primaire proces - en corresponderen met de specificatie van de lasten in 'Het overzicht van baten en lasten'.

Publicatieverplichting op grond van de WNT

WNT-verantwoording 2025

De WNT is van toepassing op OMWB. Het voor de OMWB toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 €246.000. Dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen met een dienstbetrekking en topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13de kalendermaand

Van 01-01-2025 t/m 31-12-2025 vervulde de heer Arbouw de functie van directeur. Conform het delegatie-, mandaatbesluit en directiestatuut kent de directeur een volledige, formele beslissingsbevoegdheid. Daarmee wordt de heer Arbouw als topfunctionaris (gedurende hierboven vermelde periode) in het kader van de WNT aangemerkt. De heer Arbouw heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag ontvingen.

bedragen x € 1	Dhr. A. Arbouw
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 155.157,33
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.194,56
Subtotaal	**€ 178.351,89**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2025	**€ 178.351,89**

bedragen x € 1	Dhr. A. Arbouw
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 150.876,54
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.248,56
Subtotaal	**€ 174.125,10**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000
Totale bezoldiging 2024	**€ 174.125,10**

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

In de onderstaande tabel zijn de leden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur weergegeven. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Noch ontvangen zij een onkostenvergoeding van de OMWB. De functie is gedurende heel 2025 uitgeoefend, tenzij anders vermeld in de tabel.

	2025	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Deelnemer**
De heer P.F.G. Depla	Voorzitter DB & AB	Gemeente Breda

	2025	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Deelnemer**
De heer A-J Moerkerke	Lid DB & AB	Gemeente Moerdijk
De heer M. van Asten	Lid DB & AB	Gemeente Tilburg
De heer M. Oudenhoven	Lid DB & AB	Provincie Noord-Brabant
De heer C. Machielsen	Lid DB & AB	Gemeente Gilze en Rijen
De heer H. Wierikx	Lid DB & AB	Gemeente Halderberge
De heer B. Scholtze	Lid DB & AB	Gemeente Drimmelen
Mevrouw A. Hunnik	Lid AB	Gemeente Altena
De heer E. Daandels	Lid AB	Gemeente Alphen-Chaam
De heer H. van Tilborg	Lid AB	Gemeente Baarle-Nassau
De heer J.P. Verroen	Lid AB	Gemeente Bergen op Zoom
Mevrouw A. van Eenennaam	Lid AB	Gemeente Dongen
De heer G. de Weert	Lid AB	Gemeente Etten-Leur
Mevrouw M. Witte -1	Lid AB	Gemeente Geertruidenberg
Mevrouw M. van Toorenburg -2	Lid AB	Gemeente Geertruidenberg
Mevrouw L. Franssen	Lid AB	Gemeente Goirle
De heer J. van den Bosch	Lid AB	Gemeente Heusden
Mevrouw C. Noordergraaf	Lid AB	Gemeente Hilvarenbeek

	2025	
Naam topfunctionaris	**Functie**	**Deelnemer**
De heer L. Laros	Lid AB	Gemeente Loon op Zand
De heer E. Logister	Lid AB	Gemeente Oisterwijk
De heer F. Backhuijs -3	Lid AB	Gemeente Oosterhout
De heer G. van Grootheest -4	Lid AB	Gemeente Oosterhout
Mevrouw K. Koenraad	Lid AB	Gemeente Roosendaal
De heer M. Gijzen	Lid AB	Gemeente Rucphen
De heer K. Gommeren	Lid AB	Gemeente Steenbergen
Mevrouw S. Schuijffel	Lid AB	Gemeente Waalwijk
De heer Th. de Heer	Lid AB	Gemeente Woensdrecht
Mevrouw E. Kools-Hereijgers	Lid AB	Gemeente Zundert

1. Mevrouw M. Witten wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 11-9-2025 in verband met functie als lid AB.
2. Mevrouw M. van Toorenburg wordt aangemerkt als topfunctionaris vanaf 11-9-2025 in verband met aanstelling in functie als lid AB.
3. De heer F. Bakhuijs wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 15-1-2025 in verband met functie als lid AB.
4. De heer G. Grootheest wordt aangemerkt als topfunctionaris vanaf 15-1-2025 in verband met aanstelling in functie als lid AB.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag ontvingen.

Verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
KGG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: K21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: K21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: K21/05*	
			€ 1.211.830	€ 2.755.130	Ja	Ja	Nee	

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, controleprotocol en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 873.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 0,22 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 873.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 0,03 miljoen acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	bedrag x € 1 miljoen
1. Overschrijding op programma primair proces	0,03
2. Overschrijding investeringskredieten	0,09
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**0,12**

4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	0,03
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed. Dit betreft een automatiseringscontract dat de primaire bedrijfsvoering raakt. Zie ook paragrafen; Bedrijfsvoering - plannen en resultaten.	0,07
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	
Totaal onrechtmatigheden	0,22
Waarvan acceptabel	0,03
Waarvan niet acceptabel	0,19

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige gegevens

Controleverklaring

Bijlage 1: Realisatie deelnemers 2025

Realisatie deelnemers 2025 per programma				
Gemeente	**Programma 1**	**Programma 2**	**Programma 3 (incl. SSIB)**	**Totaal**
Alphen-Chaam	472.381	145.739	48.020	666.140
Altena	980.524	298.786	87.087	1.366.397
Baarle-Nassau	543.814	103.620	42.232	689.666
Bergen op Zoom	857.540	642.317	63.056	1.562.913
Breda	1.666.640	619.019	148.265	2.433.924
Dongen	437.433	131.528	38.993	607.954
Drimmelen	415.947	281.439	68.449	765.835
Etten-Leur	570.401	105.405	56.527	732.333
Geertruidenberg	426.529	238.859	40.552	705.940
Gilze en Rijen	386.527	154.293	54.754	595.574
Goirle	242.371	161.209	28.591	432.171
Halderberge	475.964	258.845	63.485	798.294
Heusden	471.720	254.139	47.696	773.555
Hilvarenbeek	527.250	186.619	52.538	766.407
Loon op Zand	284.277	251.261	48.806	584.344
Moerdijk	1.430.897	687.704	85.426	2.204.027
Oisterwijk	634.906	309.328	61.725	1.005.959
Oosterhout	889.904	310.870	89.834	1.290.608
Roosendaal	913.723	591.056	99.346	1.604.125
Rucphen	389.326	113.213	42.400	544.939
Steenbergen	511.866	191.797	58.002	761.665
Tilburg	2.181.070	1.195.437	161.696	3.538.203
Waalwijk	752.578	362.549	63.996	1.179.123

Woensdrecht	356.952	122.377	34.984	514.313
Zundert	578.194	380.909	76.982	1.036.085
Totaal gemeenten	**17.398.734**	**8.098.318**	**1.663.442**	**27.160.494**
Provincie	10.276.770	4.201.581	721.858	15.200.209
Totaal bijdrage	**27.675.504**	**12.299.899**	**2.385.300**	**42.360.703**

**programmadeel 1 is inclusief GUK*
**programmadeel 2 is inclusief de opbrengst van inzet meetapparatuur*

Realisatie deelnemers 2025 t.o.v. begroting en werkprogramma			
Gemeente	**Realisatie 2025**	**Oorspronkelijk begroot 2025**	**Begroot werkprogramma 2025**
Alphen-Chaam	666.140	522.958	553.920
Altena	1.366.397	1.296.130	1.331.444
Baarle-Nassau	689.666	554.581	571.545
Bergen op Zoom	1.562.913	1.923.850	1.838.402
Breda	2.433.924	2.890.299	2.770.485
Dongen	607.954	574.193	598.151
Drimmelen	765.835	813.992	813.241
Etten-Leur	732.333	719.569	695.307
Geertruidenberg	705.940	641.915	663.591
Gilze en Rijen	595.574	609.022	628.344
Goirle	432.171	343.316	372.812
Halderberge	798.294	903.003	887.806
Heusden	773.555	877.829	860.890
Hilvarenbeek	766.407	829.867	778.448

Loon op Zand	584.344	574.321	578.849
Moerdijk	2.204.027	2.164.951	2.276.791
Oisterwijk	1.005.959	1.029.782	1.028.216
Oosterhout	1.290.608	1.340.894	1.349.593
Roosendaal	1.604.125	1.699.162	1.568.428
Rucphen	544.939	541.956	532.470
Steenbergen	761.665	752.011	756.444
Tilburg	3.538.203	3.672.338	3.581.166
Waalwijk	1.179.123	1.187.010	1.119.651
Woensdrecht	514.313	551.637	514.845
Zundert	1.036.085	1.018.955	979.962
Totaal gemeenten	**27.160.494**	**28.033.542**	**27.650.801**
Provincie	15.200.209	16.649.607	15.822.111
Totaal bijdrage	**42.360.703**	**44.683.149**	**43.472.912**

Bijlage 2: Kwaliteitscriteria 3.0

Inleiding

De OMWB richt zich op een hoge kwaliteit van haar diensten. Een belangrijk doel van de oprichting van omgevingsdiensten is de kwaliteit en efficiëntie van de uitvoering structureel te verhogen en door middel van kennisdeling betere diensten te verlenen. Met deze rapportage wil de OMWB aan haar opdrachtgevers laten zien dat de organisatie (blijvend) aan de kwaliteitseisen voldoet.

De OMWB heeft Libereaux in de arm genomen om een geactualiseerd beeld te geven over de mate van robuustheid op de Kwaliteitscriteria (KC) 3.0. Libereaux is landelijk erkend om deze nulmetingen uit te voeren.

In een eerder stadium is een koppeling tot stand gebracht tussen de AFAS en het Portfoliosysteem DKI.nu van Libereaux. Dit bevordert en automatiseert de informatievoorziening.

Onderliggende rapportage zoomt in op de robuustheid van de OMWB-medewerkers op het onderdeel ‘deskundigheid’, met daarin de belangrijkste conclusies, werkwijze en vervolgacties. Daarbij wordt een link gelegd tussen de procescriteria en de doorontwikkeling op het gebied van vaardigheden in relatie tot onder meer de Omgevingswet. Hiermee is deze rapportage niet alleen een verantwoordingsdocument, maar spreekt het ook een ambitie uit om blijvend te werken aan de professionaliteit van medewerkers en daarmee de OMWB als organisatie.

Conclusie actualisatieslag Kwaliteitscriteria

Uit de actualisatieslag in 2025 blijkt het volgende:

Een aantal deskundigheidsgebieden binnen de kwaliteitscriteria zijn niet bij de OMWB belegd. Deze taken liggen bij opdrachtgevers of bij andere omgevingsdiensten. Sommige producten van de OMWB zijn dus afhankelijk van de kwaliteit die deze opdrachtgevers of andere omgevingsdiensten leveren.

Er zijn 259 medewerkers op één of meerdere deskundigheidsgebieden getoetst. Het is mogelijk dat zij op hun eerste deskundigheidsgebied groen scoren, terwijl zij oranje scoren op hun tweede deskundigheidsgebied. Omdat deze medewerkers voldoen aan minimaal één deskundigheidsgebied, worden zij beschouwd als voldoende vakbekwaam en/of deskundig (groen). Het aantal getoetste deskundigheidsgebieden hoeft dus niet overeen te komen met het aantal medewerkers.

Uitkomsten van de nulmeting

De uitkomsten van de nulmeting geven een positief beeld over de aanwezige deskundigheid binnen de OMWB, afgezet tegen de vigerende VTH-kwaliteitscriteria. Door de komst van de Omgevingswet, maar ook digitalisering en andere behoeften van de klant en burger, heeft de OMWB daarnaast de intentie verder te professionaliseren gericht op soft skills. Door de nadruk te leggen op vereiste competenties en vaardigheden worden medewerkers wendbaarder gemaakt om in te spelen op bovengenoemde ontwikkelingen. De ambitie van de OMWB richt zich de komende periode op het verder professionaliseren van medewerkers.

Keuze onderzoeksmethode

De update gericht op de kwaliteitscriteria is gedaan onder begeleiding van Libereaux, waarbij de werkwijze al is toegepast bij eerdere metingen (update en vervolgupdates). In digitale portfolio's hebben medewerkers hun relevante activiteiten, werkervaring, opleiding en aanvullende kennis op één of meerdere deskundigheidsgebieden in kaart gebracht en onderbouwd met ‘bewijsstukken’, zoals diploma’s en voorbeelden van producten die zijn geleverd. Deze bewijsstukken zijn door Libereaux getoetst, aan de hand van (VRAAK-)criteria, om een zo valide mogelijk beeld te schetsen van de expertise binnen de omgevingsdienst.

Nadat per individu de expertise ten opzichte van een deskundigheidsgebied in beeld is gebracht, zijn analyses gemaakt van de robuustheid in expertise van de organisatie. Analyses zijn mogelijk met het VTH-dashboard, waarin de gegevens op het gebied van deskundigheid en VTH-taken van alle medewerkers bijeen worden gebracht en geborgd. De conclusies in deze rapportage zijn gebaseerd op dit dashboard. Op basis daarvan zijn afspraken gemaakt over ontwikkeling en opleidingen in onder meer het Goede Gesprek tussen medewerkers en leidinggevenden.

Van elke medewerker kan de score voor een deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. De vijf gemeten variabelen hebben elk een verschillend ‘gewicht’:

- 'Activiteiten' tellen voor 40% mee;
- 'Werkervaring' voor 15%;
- 'Opleiding' voor 30%;
- 'Kennis' voor 15%;
- 'Frequentie' (weegt niet mee in deskundigheid).

De gedachte achter de landelijke percentageverdeling is dat praktijkervaring (bestaande uit de elementen ‘Activiteiten’ en ‘Werkervaring’) met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (bestaande uit de elementen ‘Basisopleiding’, ‘Aanvullende opleidingen’, ‘Basiskennis’ en ‘Diepgaande kennis’) met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor 'Vakbekwaamheid'. Het gaat immers niet alleen over het bezitten van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde. Een medewerker is ‘deskundig’ conform de VTH-kwaliteitscriteria als hij of zij voor **100%** aan de gevraagde criteria voldoet. Binnen de EVC-normen noemen wij **75%** of meer 'vakbekwaam'. Een deskundigheidsgebied staat op ‘groen’ als er twee of meer medewerkers binnen de omgevingsdienst voor minimaal 75% of meer aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. Deze conclusie hebben wij ook opgenomen in de uitkomsten van de update. Ondanks dat de frequentie niet meetelt in het percentage, wordt er aan ieder deskundigheidsgebied wel een uren-eis gesteld.

Een organisatie dient voor de meeste deskundigheidsgebieden (met uitzondering van) Ketentoezicht en BOA) twee of meer medewerkers in huis te hebben die voldoen aan de gestelde criteria. Daarin wordt het principe 'Comply or Explain' gehanteerd; een organisatie laat zien dat zij twee of meer medewerkers per deskundigheidsgebied in huis hebben (comply) óf de organisatie wijkt daar gemotiveerd van af (explain), bijvoorbeeld omdat de omgevingsdienst de betreffende taak niet zelf uitvoert.

Explain deskundigheidsgebieden

Een aantal deskundigheidsgebieden worden uitgevoerd door partners. Aan 5 van de 23 deskundigheidsgebieden wordt voldaan door middel van explain. Dit betreffen de onderstaande gebieden. Daarnaast zijn ook de deeltaken milieu gericht op industrie en agrarisch elders belegd.

11. Bouwfysica.
Bouwfysica is een onderdeel van het takenpakket van de gemeenten en wordt door de OMWB extern uitbesteed.

12. Brandveiligheid.
Brandveiligheid is belegd bij de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant. (Voor de provincie Noord- Brabant gaan wij brandveiligheidsinspecties uitvoeren. Momenteel is een werkgroep aan het bepalen hoe we precies invulling gaan geven aan deze provinciale opdracht).

13. Constructieve veiligheid.
Op constructieve veiligheid heeft de OMWB een samenwerkingsverband met de ODZOB. Hieronder ligt een detacheringsovereenkomst voor de inzet van onze constructeur.

20. Natuuractiviteiten. Op het onderdeel "beoordeling aanvraag vergunningen" is deze taak belegd bij ODBN. Dit is een ongedeelde taak vanuit de provinciale opdracht die de provincie Brabant breed (dus ook voorwerkgebied OMWB en ODZOB) hebben weggelegd bij ODBN. De OMWB werkt dus samen gelet op de relatie met onze VTHKA werkzaamheden. Op het onderdeel "Adviseren bij aanvragen voor Natura 2000-taken en flora- en fauna-taken en buitenplanse omgevingsplantaken", adviseert de OMWB de gemeenten bij ruimtelijke procedures.

21. Cultuurhistorie.
Deze taak is niet ondergebracht bij de OMWB en is onderdeel van het takenpakket van de gemeente.

Toelichting conclusies

Van zes deskundigheidsgebieden is de taak niet ingebracht bij de OMWB, maar ligt dit bij de opdrachtgever of een andere omgevingsdienst. Sommige producten van de OMWB zijn wel afhankelijk van de kwaliteit bij de opdrachtgever op dit deskundigheidsgebied. Denk bijvoorbeeld aan een stedenbouwkundige afweging bij een omgevingsvergunning bij het afwijken van het bestemmingsplan.

Stand van zaken - aantal medewerkers in de nul-meting KC 3.0

Het VTH-dashboard bevat in 2025 de gegevens van 259 medewerkers van de OMWB.

Medewerkers die zich binnen het primaire proces bezighouden met zogeheten ‘plustaken’, zoals, vuurwerk, ontgrondingenwet en APV, vallen niet onder één of meerdere deskundigheidsgebieden uit de KC 3.0. Om die reden maken deze medewerkers geen onderdeel uit van de huidige nulmeting. Dit geldt ook voor medewerkers die buiten het primaire proces vallen. Het gaat hier bijvoorbeeld om coördinerende, beleidsmatige, administratieve en ondersteunende functies. Hoewel deze medewerkers niet onder de KC 3.0 vallen, krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio.

Opleidingsniveau

Van de 259 medewerkers die verwerkt zijn in het de VTH-monitor is geanalyseerd wat hun basisopleidingsniveau is.

Een aantal medewerkers hebben een EVC-traject gevolgd. Deze beschikken niet over een relevant en erkend hbo-diploma, maar hebben wel hbo werk- en denkniveau aangetoond.

- Relevante hbo of wo-niveau 73%
- Relevante mbo-niveau 25%
- (Nog) niet bekend 2%

Slotconclusie resultaten 0-meting en voortgang

Uit de update van de toetsing blijkt het volgende:

- Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant toont aan binnen **9** van de 23 gevraagde deskundigheidsgebieden te voldoen aan de ***100% eis***.
- Binnen **9** van de 23 gevraagde deskundigheidsgebieden toont de organisatie ***vakbekwaam*** (>75%) te zijn, maar voldoet daarmee nog niet aan de 100% eis.
- Een aantal deskundigheidsgebieden worden uitgevoerd door partners. Op **5** van de 23 deskundigheidsgebieden wordt voldaan door middel van **explain**. Daarnaast zijn ook de deeltaken milieu gericht op industrie en agrarisch elders belegd.
- Libereaux bracht mogelijke opleidingsbehoeften in kaart.

Op basis van de analyse op de kenniselementen wordt samen met de afdeling HRM een uitvraag gedaan naar de opleidingsmarkt. Omdat er nauwkeurig in beeld is gebracht wie wat nog moet doen, wordt hierop een efficiëntieslag verwacht. Ook wordt er gekeken naar een mogelijke samenwerking met de partners. Daarnaast levert de OMWB voor het beoordelen van de frequentie een uitdraai: “Kritieke massa Frequentie geschreven uren OMWB”. Dit geeft een goed en waarheidsgetrouw overzicht van de continuïteit (frequentie).

Het e-portfolio Ditkanik.nu wordt door de medewerkers bijgehouden; (nieuwe) bewijsstukken en certificaten worden geüpload en gedeeld met de teammanager. Het vormt de basis voor ontwikkeling. Ook de medewerkers die niet onder een deskundigheidsgebied van de kwaliteitscriteria vallen kunnen hun e-portfolio bijhouden en aanvullen. Verder zal de VTH-monitor onderhouden en geactualiseerd worden, zodat de OMWB blijvend kan aantonen te voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Resultaat 2025:	**4.519.442,00**
Dotatie algemene reserve:	-400.000,00
Voorgestelde budgetoverheveling:	-181.000,00
Terug te betalen saldo:	**3.938.442,00**

Realisatie deelnemers 2025 per programma								
Gemeente	**Uren P1**	**Uren P2**	**Totaal P3**	**SSIB**	**Uren P3**	**Uren P4**	**Omzet**	**Terug te ontvangen door deelnemer**
Alphen-Chaam	445.839	145.739	48.020	11.992	36.028	0	627.606	58.970
Altena	955.944	298.198	87.087	11.992	75.095	647	1.329.884	124.956
Baarle-Nassau	504.067	103.582	42.232	11.992	30.240	0	637.889	59.936
Bergen op Zoom	833.941	640.967	63.056	11.992	51.064	0	1.525.972	143.380
Breda	1.626.045	597.758	148.265	11.992	136.273	4.455	2.364.531	222.171
Dongen	419.946	131.265	38.993	11.992	27.001	1.009	579.221	54.424
Drimmelen	393.197	281.401	68.449	11.992	56.457	0	731.055	68.690
Etten-Leur	538.303	103.842	56.527	11.992	44.535	1.001	687.681	64.614
Geertruidenberg	415.645	238.821	40.552	11.992	28.560	0	683.026	64.177
Gilze en Rijen	377.048	153.993	54.754	11.992	42.762	0	573.803	53.915
Goirle	232.892	161.209	28.591	11.992	16.599	0	410.700	38.589
Halderberge	460.797	258.620	63.485	11.992	51.493	0	770.910	72.435
Heusden	467.928	254.139	47.696	11.992	35.704	793	758.564	71.275
Hilvarenbeek	475.638	184.481	52.538	11.992	40.546	0	700.665	65.834
Loon op Zand	267.705	251.261	48.806	11.992	36.814	0	555.780	52.221
Moerdijk	1.353.923	685.679	85.426	11.992	73.434	9.936	2.122.972	199.474
Oisterwijk	590.824	306.965	61.725	11.992	49.733	2.022	949.544	89.219
Oosterhout	855.421	308.457	89.834	11.992	77.842	0	1.241.720	116.672
Roosendaal	888.652	587.081	99.346	11.992	87.354	39.672	1.602.759	150.595
Rucphen	371.406	109.913	42.400	11.992	30.408	0	511.727	48.082
Steenbergen	489.747	190.472	58.002	11.992	46.010	0	726.229	68.236
Tilburg	2.118.281	1.117.432	161.696	11.992	149.704	17.106	3.402.523	319.701
Waalwijk	691.686	361.086	63.996	11.992	52.004	0	1.104.776	103.805
Woensdrecht	342.276	122.227	34.984	11.992	22.992	0	487.495	45.805
Zundert	546.017	380.809	76.982	11.992	64.990	0	991.816	93.191
Provincie Noord-Brabant	10.198.115	3.922.124	721.858	99.935	621.923	1.095.161	15.837.323	1.488.074
Totaal	**26.861.283**	**11.897.521**	**2.385.300**	**399.735**	**1.985.565**	**1.171.802**	**41.916.171**	**3.938.442**

Kaderbrief 2027

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 3

Inleiding 4

Toekomstige ontwikkelingen 7

Concrete ontwikkelingen 2027.....14

Bedrijfsvoering.....21

Financiële uitgangspunten 24

Inleiding

Voorwoord

De kaderbrief 2027 vormt het vertrekpunt in de Planning & Control (P&C) cyclus voor het begrotingsjaar 2027. Hierin beschrijven we de belangrijkste (te verwachten) ontwikkelingen op milieu- en duurzaamheidsgebied voor de korte en middellange termijn en schetsen we de financiële kaders waarbinnen we werken.

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) staat voor een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. We richten ons op thema's als zeer zorgwekkende stoffen, de Kaderrichtlijn Water, de energietransitie en de circulaire economie. Deze onderwerpen raken iedereen: inwoners en ondernemers, steden en dorpen, industrie en platteland. We leven bovendien in een tijd van grote veranderingen. Klimaat, landbouw, energie en digitalisering ontwikkelen zich gelijktijdig, wat ons voor flinke uitdagingen stelt. Tegelijkertijd zien wij hierin ook kansen om samen met onze partners vooruitgang te boeken.

De kwaliteit van onze leefomgeving is cruciaal voor onze gezondheid, veiligheid en toekomstbestendigheid. De OMWB speelt daarin een sleutelrol door middel van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering. Om die rol goed te vervullen, is het nodig om te blijven investeren in de kennis en deskundigheid van onze medewerkers en in slimme informatiesystemen die ons in staat stellen risicogericht en data-gestuurd te werken. Daarbij is het essentieel dat we onze opdrachtgevers tijdig informeren en samen duidelijke afspraken maken over het vervolg. Alleen zo kunnen we de noodzakelijke transities daadwerkelijk ondersteunen.

Gelukkig staat de OMWB er niet alleen voor. Samen met de andere omgevingsdiensten delen we steeds vaker kennis en inzichten. Dat voorkomt dubbel werk en vergroot onze slagkracht. Toch staat kennismanagement nog in de kinderschoenen. De kaderbrief 2027 baseerden we daarom grotendeels op de eigen inspanningen van de OMWB, aangevuld met documenten van Omgevingsdienst NL. In de toekomst verwachten we dat gezamenlijke kennis steeds vaker de basis vormt, waarbij we deze vertalen naar de lokale situatie.

De komende jaren werken we verder aan het vertalen van complexe maatschappelijke vraagstukken naar uitvoerbare oplossingen en bereiden we ons voor op veranderende wet- en regelgeving, zoals de Kaderrichtlijn Water, Klimaatwet en energietransitie. De opgaven nemen toe, waardoor we extra capaciteit nodig hebben en sterker inzetten op datagestuurd werken. Het nieuwe geografische systeem gaat vanaf 2027 een belangrijke rol spelen in onze manier van werken.

Naast deze inhoudelijke uitdagingen staan we ook voor een financiële werkelijkheid. Vanaf 2026 nemen de rijksinkomsten voor gemeenten en omgevingsdiensten af. Dat betekent dat we, naast het ontwikkelen van nieuwe thema's, voortdurend scherp moeten kijken naar waar we slimmer en efficiënter kunnen werken.

De kaderbrief biedt daarmee een eerste inzicht in de ontwikkelingen die ons de komende jaren te wachten staan en in de manier waarop wij daarop inspelen. Onze medewerkers zetten zich met kennis, passie en enthousiasme in voor een leefomgeving waarin gezondheid, veiligheid en duurzaamheid vooropstaan. Met gezamenlijke inzet en betrokkenheid zijn wij ervan overtuigd dat we de komende jaren belangrijke stappen vooruit zetten.

Aansluiten bij missie en visie van de organisatie

In 2030 profileert de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) zich als een robuuste, wendbare en toekomstgerichte organisatie. Wij richten ons niet alleen op de uitvoering van onze kerntaken, maar spelen ook proactief in op de steeds complexere uitdagingen in de fysieke leefomgeving. Deze leefomgeving staat onder toenemende druk, wat ons werk relevanter maakt dan ooit. Samen met onze deelnemers, ketenpartners, stelselpartners en bedrijven leveren wij een wezenlijke bijdrage aan het waarborgen van de kwaliteit en veiligheid van onze regio. Onze medewerkers zijn gedreven hoeders van de leefomgeving: betrokken professionals die met passie werken aan het behouden en verbeteren van de omgevingskwaliteit.

In onze visie voor 2030 streven we naar een kennis- en datagedreven organisatie die werkt met risicogericht toezicht en besluitvorming. Door middel van geavanceerde dataverzameling en -analyse voeren we niet alleen onze VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) effectief uit, maar monitoren en sturen we ook bredere thema's op het gebied van milieu, natuur en duurzaamheid. Ons doel is om te werken met betrouwbare informatie en robuuste processen, zodat we snel en zorgvuldig kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen, veranderende wet- en regelgeving en de toenemende complexiteit van de fysieke leefomgeving.

We willen steeds meer integraal werken, zowel binnen onze eigen organisatie als in samenwerking met onze partners in de regio. Dit stelt ons in staat om gezamenlijk de grote maatschappelijke opgaven aan te pakken, zoals stikstofreductie, de energietransitie, het terugdringen van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en de transitie naar een circulaire economie. Ook versterken we onze rol als adviserend en ondersteunend orgaan voor onze deelnemers en andere overheden, zodat we bijdragen aan beleidsontwikkeling én de uitvoering van concrete projecten met impact op de regio. Ons netwerk binnen Omgevingsdienst NL biedt daarbij kansen om niet alleen lokaal, maar ook landelijk bij te dragen aan beleidsontwikkeling en kennisdeling.

Adaptief werken vormt een essentieel uitgangspunt. De OMWB blijft flexibel en alert, zodat we snel kunnen reageren op relevante veranderingen in wet- en regelgeving of maatschappelijke trends. Door ons netwerk actief in te zetten en voortdurend te monitoren wat er speelt, signaleren we tijdig welke ontwikkelingen invloed hebben op onze werkgebieden. Deze kennis vertalen we naar concrete adviezen en handelingsperspectieven voor onze deelnemers en partners, zodat we als organisatie altijd voorbereid zijn op de toekomst.

Daarnaast blijft de OMWB in 2030 een aantrekkelijke werkgever, die ruimte biedt voor persoonlijke ontwikkeling in een cultuur van samenwerking, vakmanschap en betrokkenheid. We stimuleren een werkomgeving waarin medewerkers zich gewaardeerd voelen en hun passie voor het vak kunnen blijven voeden. Dit draagt bij aan de vitaliteit en het succes van onze organisatie. We willen niet alleen een uitvoeringsorganisatie zijn, maar ook een waardevolle adviseur die bijdraagt aan de transitie naar een duurzamere en veerkrachtigere fysieke leefomgeving.

Onze kernwaarden – samenwerkingsgericht, ontwikkelingsgericht en omgevingsgericht – vormen hierbij de leidraad. We werken op basis van betrouwbare gegevens, gestandaardiseerde processen en continue verbetering. Door te leren van zowel interne ervaringen als externe ontwikkelingen blijven we vooruitkijken en goed voorbereid op de toekomst.

In 2030 is de OMWB dus niet alleen een organisatie die haar kerntaken uitstekend uitvoert, maar ook een proactieve partner die kennis deelt, adviseert en samenwerkt aan de grote vraagstukken van onze tijd. Onze medewerkers blijven de drijvende kracht achter deze ambities en leveren met hun expertise een betekenisvolle bijdrage aan een gezonde, veilige en duurzame regio.

Leeswijzer

De kaderbrief 2027 volgt in opzet de lijn van voorgaande jaren en bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Toekomstige ontwikkelingen**
  Een beschrijving van recente of verwachte ontwikkelingen, die voortkomen uit nieuwe wet- en regelgeving of maatschappelijke discussies, waarvan we de gevolgen voor de OMWB en haar deelnemers nog niet concreet kunnen duiden.
- **Toekomstige ontwikkelingen met doorwerking in het uitvoeringsprogramma**
  Een toelichting op de ontwikkelingen die we kunnen vertalen naar concrete producten of activiteiten binnen het uitvoeringsprogramma van de OMWB (P1, P2, P3 of concernbudget).
- **Ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering**
  Een overzicht van interne verbeteringen en initiatieven die bijdragen aan de versterking van de organisatie, processen en medewerkers.
- **Financiële paragraaf**
  Een toelichting op de financiële kaders en verwachtingen voor het boekjaar 2027, inclusief relevante begrotings- en investeringsaspecten.

Toekomstige ontwikkelingen

Introductie

De wereld om ons heen verandert in hoog tempo. Deze veranderingen hebben directe invloed op de fysieke leefomgeving en daarmee op het werk van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB). Om effectief te blijven inspelen op nieuwe omstandigheden, houdt de OMWB continu rekening met veranderende wet- en regelgeving, beleidsontwikkelingen en maatschappelijke trends. Daarbij kijken we nadrukkelijk naar de Europese, nationale en regionale ontwikkelingen, die de toekomstbestendigheid van onze organisatie kunnen beïnvloeden. Ook het maatschappelijk debat – bijvoorbeeld over duurzaamheid, gezondheid of energie – beïnvloedt steeds vaker de inhoud, prioriteiten en werkwijze van de OMWB.

In deze kaderbrief brengen we de belangrijkste ontwikkelingen in beeld. Sommige zijn nieuw, andere vloeien voort uit eerder ingezette trajecten of lopende werkzaamheden. Door deze samen te beschrijven ontstaat een actueel overzicht van factoren die richting geven aan onze strategie, taakuitvoering en samenwerking met gemeenten.

In het volgende hoofdstuk werken we de onderwerpen verder uit die naar verwachting in 2027 concrete (financiële) impact hebben op de OMWB of haar deelnemers. Daarbij beschrijven we niet alleen de aard van de impact, maar ook zo concreet mogelijk de benodigde middelen en de wijze waarop we deze kunnen financieren uit specifieke begrotingsposten.

Green Deal

De komende jaren zal Europese milieuwetgeving steeds meer invloed hebben op de nationale en lokale regelgeving. Nieuwe richtlijnen uit de Europese Green Deal – zoals de herziening van de luchtkwaliteitsrichtlijn, de natuurherstelverordening, de bodemmonitoringsrichtlijn en de herzieningen van de richtlijnen stedelijk afvalwater en industriële emissies – zullen leiden tot strengere normen voor lucht, water, bodem en natuur. De overheid zal deze richtlijnen vertalen naar nationale regels die door gemeenten en omgevingsdiensten moeten worden uitgevoerd. De nadruk verschuift daarbij van beheer naar herstel en van sectorale naar integrale aanpakken. Gemeenten krijgen te maken met nieuwe verplichtingen rond monitoring, participatie, rapportage en naleving, terwijl bestaande opgaven zoals woningbouw, energietransitie en klimaatadaptatie blijven doorlopen.

Klimaatwet

De Klimaatwet geeft richting aan hoe Nederland stap voor stap klimaatneutraal wordt. Het uiteindelijke doel is dat we in 2050 vrijwel geen broeikasgassen meer uitstoten en volledig overstappen op duurzame energie. Onderweg zien we duidelijke mijlpalen: in 2030 moet de uitstoot bijna gehalveerd zijn ten opzichte van 1990, en de elektriciteitsproductie moet in 2050 helemaal CO2-neutraal zijn. Jaarlijks vindt controle plaats en elke vijf jaar stelt het Rijk een Klimaatplan op, zodat duidelijk blijft welke keuzes en maatregelen nodig zijn om deze doelen te halen. Dit raakt dus de VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Bedrijven, instellingen en gemeenten moeten immers maatregelen nemen om emissies te beperken en energie-efficiëntie te verhogen.

Nota Ruimte

Nederland is een dichtbevolkt land. Met ruim 18 miljoen mensen op een relatief klein oppervlak moeten we voortdurend slimme keuzes maken over hoe we onze ruimte inrichten. Wonen, werken, landbouw, natuur, energie, waterveiligheid – alles vraagt om plek. Om te zorgen dat Nederland ook in 2050 en 2100 een gezond, leefbaar en aantrekkelijk land blijft, werkt het Rijk aan een nieuwe **Nota Ruimte**. Deze nota vervangt de huidige Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en schetst de koers voor de lange termijn. De Nota Ruimte gaat niet alleen over mooie vergezichten of abstract beleid. Het is een document dat de praktijk van alledag raakt. Want de keuzes die het Rijk samen met provincies, gemeenten en waterschappen maakt, hebben direct invloed op hoe wij bouwen, de energietransitie vormgeven, natuur herstellen en landbouw toekomstbestendig maken. Het gaat dus over concrete vraagstukken van nu , straks (2050) en later (2100).

De uitdagingen zijn groot:

- er moeten voldoende woningen komen;
- de overgang naar een klimaatneutrale samenleving moet worden versneld;
- de circulaire economie vraagt nieuwe kaders en innovaties;
- natuur en waterkwaliteit moeten verbeteren;
- landbouw en voedselvoorziening moeten duurzaam en toekomstgericht worden ingericht.

Daarbovenop lopen er grote nationale programma's voor het energienetwerk, waterveiligheid, defensie en economie. Al deze thema's hebben een sterke milieudimensie – en daar komen de omgevingsdiensten nadrukkelijk in beeld. Voor omgevingsdiensten betekent dit dat hun werk verandert. Niet alleen bij de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving, maar ook in hun adviserende rol bij ruimtelijke ontwikkelingen. Milieuaspecten – zoals externe veiligheid, geluid, luchtkwaliteit, bodem, energie en klimaat – moeten we vanaf de start integraal meenemen in plannen en projecten. De Nota Ruimte legt hiervoor de richting vast en dat betekent dat omgevingsdiensten zich nu al moeten voorbereiden. Zodra de Nota Ruimte definitief is, voert de OMWB een impactanalyse uit. Daarmee brengen we in kaart hoe groot de invloed van de nota is op onze taken en waar we onze rol moeten versterken. Eén ding staat vast: de Nota Ruimte is niet alleen een Rijksdocument. Het is een koerswijziging die de dagelijkse praktijk van de omgevingsdiensten rechtstreeks raakt.

Wet op de defensiegereedheid (Wodg), uitzondering defensie

De wereldwijde veiligheidssituatie verslechtert en de dreiging richting Nederland neemt toe. Deze toegenomen dreiging raakt niet alleen Defensie, maar ook onze maatschappij als geheel. Hoewel het moeilijk te voorspellen is in welke situaties deze dreiging zich concreet zal manifesteren, moeten wij als regio wel voorbereid zijn op de mogelijke gevolgen voor de fysieke leefomgeving en onze taken daarin. Binnen de Omgevingswet mag de overheid in uitzonderlijke gevallen afwijken van normale procedures, wanneer dit noodzakelijk is voor de bescherming van de nationale veiligheid. Dit betekent een uitzondering voor Defensie van reguliere regels voor vergunningverlening, inspraak en openbaarheid in bepaalde situaties.

Concreet houdt dit in dat:

- bij militaire noodzaak geen verplichte participatie- of inspraakprocedures hoeven plaats te vinden;
- bepaalde milieugegevens niet openbaar worden gemaakt;
- vergunningprocedures versneld kunnen worden uitgevoerd bij acute veiligheidsbelangen;
- toezicht en naleving grotendeels binnen de eigen Defensieorganisatie plaatsvindt.

Defensie-inrichtingen vallen onder een eigen toezichtstructuur. Alleen wanneer Defensie als civiele partij optreedt — bijvoorbeeld bij bouwprojecten, samenwerkingen met gemeenten of gebruik van publieke infrastructuur — komen de bevoegde gezagen in onze regio in beeld. In die gevallen speelt ook onze omgevingsdienst een rol bij de advisering of uitvoering van civiele milieuregelgeving.

Uitzondering toelevering defensie bedrijven (dual use)

Ook bedrijven die civiele producten maken kunnen onder de uitzonderingsregel vallen. Dit is het geval bij **dual use**, ofwel goederen, technologieën en stoffen die zowel civiele als militaire toepassingen kennen . Denk aan chemicaliën, hightech apparatuur of kennis gebruikt voor zowel medische toepassingen als de productie van wapens of raketten. De Europese Unie en de Nederlandse overheid richtten hiervoor enerzijds een vergunningstelsel en toezichtstructuur in om te voorkomen dat dergelijke goederen of kennis in handen komen van partijen die de internationale veiligheid kunnen ondermijnen. Anderzijds hoeven deze bedrijven niet altijd aan bepaalde milieuwetgeving te voldoen om vertraging van de productie te voorkomen. De vormgeving hiervan vraagt nog om uitwerking.

Schaarste drinkwater

Het produceren, transporteren en gebruik van drinkwater is in toenemende mate gebonden aan nationale en internationale regels. De Europese Drinkwaterrichtlijn (2020/2184) stelt minimumeisen aan de kwaliteit van drinkwater, versterkt het recht op toegang tot drinkwater en bevat nieuwe normen voor opkomende stoffen. Lidstaten implementeren deze richtlijn in 2026 volledig. De Drinkwaterwet (Nederland) regelt de levering, kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwater in Nederland. De wet verplicht tot het waarborgen van veilig, schoon en betrouwbaar drinkwater voor alle gebruikers en legt nadruk op leveringszekerheid, volksgezondheid en duurzaam gebruik van grondstoffen.

Voor bedrijven betekent dit vooral:

- **Strengere kwaliteitsnormen**
  Bedrijven die drinkwater gebruiken of leveren aan derden krijgen te maken met aangescherpte eisen voor parameters zoals PFAS, lood, microbiologische verontreinigingen en andere opkomende stoffen. Dit sluit aan bij de doelstellingen uit de **Kaderrichtlijn Water**, die uiterlijk in 2027 een goede chemische en ecologische toestand van water voorschrijft. Bedrijven moeten hun productieprocessen, monitoring en rapportage hierop afstemmen.
- **Meer verantwoordelijkheid en transparantie**
  Voor bedrijven geldt een uitgebreidere informatieplichten richting overheid en afnemers, onder meer over waterkwaliteit, risico’s en eventuele incidenten. Dit vraagt om verbeterde interne controlesystemen, risicobeoordelingen en periodieke rapportages.

- **Efficiënt gebruik en beperking van verspilling**
  Zowel de Drinkwaterwet als de Europese richtlijn bevatten bepalingen over duurzaamheid en efficiënt gebruik van water. Bedrijven moeten verspilling actief tegengaan, bijvoorbeeld door het beperken van waterverliezen in leidingnetten en het optimaliseren van productieprocessen. Dit stimuleert investeringen in waterbesparende technieken, hergebruik en circulaire oplossingen, waaronder proceswaterrecycling en het gebruik van alternatieve waterstromen.
- **Vergunnings- en toezichtdruk**
  De aansluiting op de Kaderrichtlijn Water betekent dat bedrijven ook indirect te maken krijgen met een strengere toetsing van lozingen en onttrekkingen. Dit heeft gevolgen voor vergunningverlening en toezicht. Tijdige afstemming met omgevingsdiensten en waterbeheerders wordt essentieel om naleving te waarborgen en vertraging in procedures te voorkomen.

Deze wet- en regelgeving is zowel voor gemeenten als voor omgevingsdiensten relevant. Gemeenten blijven een rol spelen bij de uitvoering van de richtlijn, onder meer bij het bevorderen van toegang tot drinkwater voor kwetsbare groepen, communicatie richting inwoners en afstemming met waterbedrijven over ruimtelijke plannen en leveringszekerheid. Bij vergunningverlening moeten zij meer rekening houden met drinkwaterbelangen, bijvoorbeeld bij bouwprojecten of grondwateronttrekking. Omgevingsdiensten krijgen een grotere rol in toezicht en handhaving op naleving door bedrijven, met name waar het gaat om lozingen, wateronttrekking en de naleving van kwaliteitseisen. Zij moeten hun kennis naar nieuwe stoffen verder uitbreiden, zoals PFAS, microplastics en residuen van geneesmiddelen, en daarnaast nauwer samenwerken met waterschappen en drinkwaterbedrijven. Op termijn gelden naar verwachting ook expliciete regels voor het tegengaan van drinkwaterverspilling.

Gezondheid

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) concludeerde in 2023 dat de bescherming van omwonenden tegen langdurige industriële uitstoot tekortschiet. Hierop reageerde het Rijk met de Actieagenda Industrie en Omwonenden. Deze richt zich onder meer op strengere luchtkwaliteitsnormen en het opnemen van gezondheid als volwaardig criterium in vergunningverlening. De provincie Noord-Brabant streeft naar drie extra gezonde levensjaren per inwoner in 2030. Daarnaast kunnen gemeenten via het omgevingsplan regels stellen om milieubelasting te beperken. De Europese Unie nam in 2024 een nieuwe richtlijn voor luchtkwaliteit aan die striktere luchtemissie-eisen stelt aan industrieën en andere vervuilingsbronnen. Deze richtlijn is onderdeel van het bredere EU-actieplan voor een “Zero Pollution” beleid tegen 2050.

Voor de OMWB is een gezonde leefomgeving al langer een belangrijk thema, met ervaring op het gebied van milieukwaliteit en de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De uitdaging zit in het structureel borgen van gezondheid in vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies . Samenwerking met GGD is hierbij essentieel. De focus op milieu gerelateerde gezondheid heeft de volgende impact voor de VTHA-uitvoering van de OMWB.

Vergunningverlening

- (Nog) meer aandacht voor maatregelen om emissies en hinder te beperken, met gebruikmaking van de adviezen uit het OvV-rapport en de Actieagenda Industrie en Omwonenden.
- Toetsing aan strengere emissie-eisen.

Toezicht en handhaving

- Verscherpt toezicht op naleving van de te controleren aspecten bij luchtemissies, zoals de verplichtingen voor beheersplannen en meetplannen.
- Meer druk om overtredingen met betrekking tot emissiereductie en hinder actief te sanctioneren.
- Meer aandacht voor proactieve inzet van instrumenten als (specifieke) zorgplicht.

Advisering

- Adviseren van gemeenten bij het stellen van regels voor het omgevingsplan om milieubelasting en hinder te beperken (project SPRONG).
- Samen met de GGD de belasting van de omgeving op leefniveau visueel in beeld brengen. Dit geeft gemeenten sturingsinformatie voor het stellen van regels in het omgevingsplan en vastleggen van decentrale omgevingswaarden. En dat geeft provincie en gemeenten sturingsinformatie om VTHA-middelen meer te concentreren op gebieden met een grote milieu-impact en gezondheidsrisico's.

Stikstofproblematiek

De stikstofontwikkeling in Nederland laat sinds 1990 een duidelijke daling zien, vooral door maatregelen in de landbouw, industrie en het verkeer. Hoewel de gemiddelde stikstofdepositie inmiddels met ongeveer 51% daalde ten opzichte van 1990, komt er op grote delen van het Nederlandse natuuroppervlak nog altijd te veel stikstof neer. Vooral de intensieve veehouderij vormt een belangrijke bron van ammoniakemissie, die in de natuur als voedingsstof neerslaat en leidt tot verdringing van kwetsbare flora en afname van biodiversiteit. Binnen het thema stikstof richten we ons daarom zowel op de neerslag van ammoniak uit de landbouw, als op de uitstoot van stikstofoxiden uit verkeer en industrie. Door de huidige regels is het nagenoeg onmogelijk om invulling te geven aan nieuwe ontwikkelingen.

De provincie Noord-Brabant probeert voor agrarische bedrijven een deel van deze impasse te doorbreken. Het proces dat de provincie Noord-Brabant momenteel doorloopt – gebaseerd op de notitie 'Bijstellen aanpak ammoniakemissie-eisen en veehouderijen' – richt zich primair op het agrarische deel van de stikstofopgave. Tegelijkertijd speelt stikstof ook nadrukkelijk in het industriële domein, waar gemeenten het bevoegd gezag zijn. Daardoor raakt de provinciale koers niet alleen de landbouw, maar heeft deze mogelijk ook gevolgen voor gemeentelijke VTH-taken richting industriële bedrijven. In beide domeinen blijft de stikstofproblematiek een complex en veranderlijk dossier, met veel landelijke en regionale beleidswijzigingen, die de afgelopen jaren grote impact hadden op onze VTHKA-activiteiten. We verwachten dat deze dynamiek voorlopig niet afneemt en blijven daarom nauw afstemmen met onze opdrachtgevers.

De provincie paste in december 2025 de Omgevingsverordening aan om ruimte te creëren voor ontwikkelingen in de veehouderij. Door plaatsing van emissiearme stalsystemen toe te staan via een melding in plaats van een vergunning, kan worden voldaan aan de strenge emissie-eisen uit de Omgevingsverordening. Momenteel ligt de vergunningverlening vrijwel stil door een gerechtelijke uitspraak, die stelt dat elk emissiearm stalsysteem moet worden beoordeeld via een passende beoordeling – iets waarvoor de kaders nog ontbreken. De provincie ziet nu echter de opgenomen eisen in de Omgevingsverordening als die passende beoordeling, waardoor een vergunning niet langer nodig is.

Veehouders kunnen hierdoor hun lopende natuurvergunningaanvraag (circa 1.700 in Brabant) intrekken en een melding indienen voor het beoogde emissiearme stalsysteem. Wel geldt als harde randvoorwaarde dat uitbreiding van het aantal dieren in Brabant niet langer is toegestaan. De emissie-eisen blijven onverminderd van kracht, waardoor boeren emissiearme systemen moeten installeren binnen de bestaande stalruimte.

Voor gemeenten kan deze provinciale wijziging leiden tot een toename van het aantal aanvragen voor gewijzigde milieuvergunningen: wie wijzigt ten opzichte van natuur, wijzigt vaak automatisch ook voor milieu.

Wat dit alles voor de werklast van de OMWB betekent, kunnen wij op dit moment nog niet voorspellen.

STOER (versnellen van de bouw)

STOER staat voor *Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving (2025)*. Het is een initiatief van minister Mona Keijzer, met als doel om de woningbouw te versnellen, kosten te verlagen, en procedures eenvoudiger te maken. In deze notitie staan meer dan 100 aanbevelingen voor het versnellen en vereenvoudigen van het "bouwproces". De aanbevelingen hebben betrekking op de volgende onderdelen:

- Verkorten van de planvormingsfase door middel van standaardisatie en parallelle uitvoering van trajecten
- Verminderen van de onderzoeklast
- Bezwaar- en beroepsprocedure eenvoudiger en sneller inrichtingen
- Landelijke bouweisen i.p.v. lokale varianten
- Aanpassen/versimpelen van eisen op gebied van milieuthema's: milieu, natuur, bodemonderzoek, grondverzet, milieuzonering, etc.

De concrete uitwerking van STOER moet nog plaatsvinden, maar wordt zeker binnen een periode van 5 jaar worden geïmplementeerd. De impact voor de OMWB heeft met name betrekking op ruimtelijke initiatieven waarbij provinciale en/of gemeentelijke bedrijven een rol spelen.

Hoe gaan we meer sturen op outcome

Outcome op het gebied van milieu betekent dat we niet alleen kijken naar wát we doen, maar vooral naar wát ons werk oplevert voor de kwaliteit van de leefomgeving. Het gaat om inzicht in de daadwerkelijke effecten van onze inzet: dragen ons toezicht, advisering en handhaving bij aan schonere lucht, gezonder water, minder overlast of veiliger gebruik van bodem en ruimte?

Door deze milieuresultaten beter zichtbaar te maken, kunnen we de waarde van ons werk voor de samenleving versterken en onze bijdrage aan brede maatschappelijke doelen beter onderbouwen. Voor de omgevingsdienst betekent deze manier van werken een verdere verschuiving van uitvoeringsgericht naar resultaatgericht werken. We ontwikkelen onze informatiepositie verder door data uit toezicht, vergunningverlening en handhaving structureel te verzamelen, analyseren en vertalen naar bruikbare inzichten. Deze gegevens helpen ons om patronen te herkennen, trends te duiden en beter te sturen op wat écht effect heeft in de leefomgeving. Vanaf 2027 sturen we steeds meer op inhoudelijke KPI's waarop we daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen, zoals naleefgedrag, het aantal overtredingen en de effectiviteit van toezicht en interventies. We gaan niet sturen op brede maatschappelijke indicatoren zoals biodiversiteit of levensverwachting, maar op meetbare resultaten binnen onze eigen uitvoeringssfeer.

In aanloop daarnaartoe actualiseren we het Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) en voeren we opnieuw een omgevings- en beleidsanalyse uit, samen met de beleidsafdelingen van onze opdrachtgevers. Zo bepalen we gezamenlijk waar de grootste maatschappelijke opgaven liggen en hoe we daar met onze inzet het meest effectief aan kunnen bijdragen.

Concrete ontwikkelingen 2027

Introductie

Voor een aantal ontwikkelingen is inmiddels duidelijk welke VTHKA-werkzaamheden (Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten en Advies) de OMWB in 2027 kan/moet uitvoeren. Deze mogelijke werkzaamheden vloeien voort uit beleidsvoornemens, wettelijke verplichtingen en lopende programma's, maar ook uit maatschappelijke discussies die de richting en prioriteiten van ons werk beïnvloeden. Denk daarbij aan thema's energietransitie, gebruik van staalslakken en agrarische ontwikkelingen, waarover het publieke debat steeds nadrukkelijker richting geeft aan beleid en uitvoering. In de volgende paragrafen worden deze ontwikkelingen verder uitgewerkt. Per onderwerp wordt beschreven welke opties er zijn voor de inzet van de OMWB, welke kennis en capaciteit daarvoor nodig kunnen zijn, en hoe dit zich vertaalt naar de uitvoering binnen de regio Midden- en West-Brabant.

Elke paragraaf sluit af met een overzichtstabel waarin de geraamde kosten voor de gehele regio zijn weergegeven. In overleg met de deelnemers kan worden bepaald of deze inzet leidt tot aanvullende kosten, of dat door middel van herschikking binnen bestaande middelen een kostenneutraal scenario mogelijk is. Deze tabellen bieden daarmee een eerste financieel kader voor de verdere uitwerking van de begroting en de bestuurlijke besluitvorming richting 2027.

Energietransitie

De regio Midden- en West-Brabant staat voor grote uitdagingen in de energietransitie: de uitstoot moet fors omlaag, terwijl het elektriciteitsnet overbelast is en de energievraag blijft stijgen. Doelen voor 2030 lijken zonder extra inspanning niet haalbaar. Bedrijven, verantwoordelijk voor circa 70% van het energieverbruik, spelen hierin een sleutelrol.

De OMWB levert al een bijdrage door de uitvoering van energietoezicht bij bedrijven. In 2026 vindt een herijking plaats van het gewenste uitvoeringsniveau. Dit zal naar verwachting leiden tot een aanpassing van de budgetadviezen voor deze taak in 2027. Naast de uitvoering van energietoezicht en samenwerking met bedrijven, gaat de OMWB haar rol verbreden. De organisatie verschuift van een reactieve naar een meer ondersteunende en proactieve houding. Door kennis en expertise in te zetten, helpt de OMWB gemeenten en bedrijven sneller en effectiever te verduurzamen. Daarbij ligt de focus op twee sporen:

1. Externe oriëntatie: landelijke en lokale ontwikkelingen tijdig signaleren en vertalen naar de eigen organisatie, zodat gemeenten en partners adequaat worden ondersteund.
2. Interne voorbereiding: versterken van kennis, capaciteit, voorschriften en processen zodat de OMWB voorbereid is op nieuwe taken en uitdagingen rond duurzame energie.

Om deze twee sporen kracht bij te zetten heeft de OMWB een visie ontwikkeld die in de loop van 2026 /2027 wordt uitgewerkt en geïmplementeerd. De energievisie heeft daarbij de volgende impact voor d OMWB en haar eigenaren:

Voor OMWB:

- Groeiende behoefte aan gespecialiseerde kennis (o.a. waterstof, warmtenetten, netcongestie).
- Meer capaciteit nodig voor VTHKA-taken en adviesfuncties.
- Investeringen in interne organisatie: standaardvoorschriften, aanvraagformulieren, beoordelingskaders.
- Rol als strategische gesprekspartner in regionale projecten (Powerport, RES/REKS, Delta Rhine Corridor).

Voor gemeenten:

- Gemeenten kunnen rekenen op meer ondersteuning bij vergunningverlening en toezicht, met snellere en beter voorbereide processen.
- Meer inhoudelijke advisering bij omgevingsplannen en gebiedsontwikkelingen.
- Betere benutting van kansenkaarten en informatie om duurzame initiatieven ruimtelijk mogelijk te maken.
- Vergroting van bestuurlijke handelingsperspectieven door vroegtijdige signalering van landelijke en regionale ontwikkelingen door de OMWB.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A opbouwen en zorgen gespecialiseerde kennis op gebied van energie	opleiding	€. 20.000,-
B investeren in interne organisatie	P3	€. 75.000,-
C gesprekspartner	P3	€. 10.000,-

Geothermie

Geothermie, het winnen van warmte uit de diepe ondergrond, biedt grote kansen als duurzame energiebron voor Brabant. Het is een vrijwel onuitputtelijke, ruimtelijk efficiënte en kosteneffectieve manier om warmte te leveren aan bijvoorbeeld wijken en glastuinbouw. In Midden- en West-Brabant zijn meerdere gebieden kansrijk, en lopend onderzoek (SCAN) zal het potentieel verder in kaart brengen. Naar verwachting zal het aantal geothermische installaties vanaf 2027 gaan toenemen. Daarmee vormt geothermie een belangrijke aanvulling op zon en wind in de regionale energietransitie. Het realiseren van een geothermie installatie is niet geheel zonder risico's. De bevoegdheden voor plaatsen en controleren van de installatie is versnippert over meerdere instanties. Geothermieprojecten valt namelijk onder complexe wet- en regelgeving en kennen meerdere vergunning- en toezichtbevoegdheden. Afstemming met andere bevoegde gezag is noodzakelijk. Geothermie valt naast de Omgevingswet namelijk ook deels onder de Mijnbouwwet waar Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) toezicht op uitvoert. Het is van belang dat kennis over geothermie en de VTH uitvoering goed en tijdig binnen OMWB wordt geborgd en wordt afgestemd met de gemeenten.

Geothermie heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- VTH-medewerkers zullen vaker te maken krijgen met nieuwe toetsings- en toezichtvragen rond ondergrond, veiligheid en milieu, wat vraagt om extra kennisopbouw en samenwerking.
- Voor de OMWB betekent dit uitbreiding van taken binnen de basistaak milieubelastende activiteiten, in nauwe afstemming met SodM en gemeenten.
- De OMWB moet gemeenten actief informeren, adviseren over inpassing in omgevingsplannen en instemming vragen met werkafspraken over toezicht en handhaving.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A opbouwen en borgen gespecialiseerde kennis op gebied van geothermie	opleiding	€. 5.000,-
B afstemmen van VTH taken met gemeenten en bevoegd gezag Mijnbouwet	P3	€. 15.000,-
C aanvullende VTH uitvoering geothermische installaties (basistaak)	P1	€. 10.000,-

Staalslakken (niet gemeld op risicovolle plekken)

De staalslakkenproblematiek in Nederland is in 2025 uitgegroeid tot een urgent milieuvraagstuk. Staalslakken zijn restproducten uit de staalproductie, voornamelijk afkomstig van Tata Steel, en bevatten zware metalen. Ze worden al jarenlang toegepast in wegen, fietspaden, dijken en als funderingsmateriaal in bijvoorbeeld parkeerterreinen. Echter, uit onderzoek blijkt dat deze toepassingen kunnen leiden tot ernstige milieuschade, zoals verontreiniging van bodem en water, vissterfte, gezondheidsklachten bij mensen en aantasting van riolering. Tegelijkertijd is er druk vanuit de circulaire economie om grondstoffen zo veel mogelijk te hergebruiken, in plaats van te storten. Dit spanningsveld maakt de staalslakkenproblematiek complex. Daarom geldt sinds medio 2025 een verbod van een jaar en een vergunningplicht voor bepaalde toepassingen van staalslakken. Binnen die periode wordt gewerkt aan structurele regelgeving – o.a. een meldingsplicht en risicoanalyse voorafgaand aan toepassing - en innovatieve methoden om staalslakken schoner en veiliger in te zetten. Naast staalslakken zijn er meer reststoffen die als bouwstof mogen worden gebruikt. Inmiddels heeft het IPO het Rijk opgeroepen bovengenoemde periode tevens te benutten voor fundamentele keuzes, niet alleen over staalslakken, maar over hoe we omgaan met reststoffen, risico's en verantwoordelijkheid in een circulaire economie.

Omdat de toepassing van staalslakken – en veel andere reststoffen - niet gemeld hoefde te worden heeft de OMWB weinig informatie beschikbaar van eerdere toepassingslocaties in onze gemeenten en eventuele risico's van deze toepassingen.

De staalslakkenproblematiek heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- VTH-medewerkers zullen vaker te maken krijgen met nieuwe toetsings- en toezichtvragen rond staalslakken, gezondheidsrisico's en milieu, wat vraagt om extra kennisopbouw en samenwerking met de GGD.
- Voor de OMWB betekent dit uitbreiding van taken binnen de basistaak milieubelastende activiteiten, in nauwe afstemming met gemeenten.
- De OMWB moet gemeenten actief informeren, adviseren over inpassing in omgevingsplannen en instemming vragen met werkafspraken over toezicht en handhaving.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A Verkenning problematiek staalslakken en zo nodig andere toegepaste reststoffen die landelijk als risicovol voor mens en/of milieu worden aangemerkt, in afstemming met andere omgevingsdiensten, provincie en het ministerie van IenW	P3	€. 7.500
B Regionale strategie voor inventarisatie toepassingslocaties staalslakken en risico-inschatting in afstemming met gemeenten en GGD	P3	€. 7.500
C opbouwen en borgen gespecialiseerde kennis op gebied van staalslakken	opleiding	€. 3.000
D afstemmen van VTH taken met gemeenten en GGD	P3	€. 13.000
E aanvullende VTH uitvoering staalslakken (basistaak)	P1	€. 17.000

Ontwikkelingen in de agrarische sector en de VTH-impact

De Nederlandse agrarische sector staat al jaren onder druk door de stikstofproblematiek en het verlies van derogatie. Derogatie hield in dat Nederlandse boeren, vanwege de grote hoeveelheid grasland, tijdelijk méér dierlijke mest mochten uitrijden dan in Europa was toegestaan. Dit uitzonderingsrecht is de afgelopen jaren stapsgewijs ingetrokken. Het verlies hiervan vergroot de druk op bedrijven: mestafzet wordt duurder, bedrijfsvoering moeilijker en stallen komen sneller leeg te staan. Leegstaande locaties brengen nieuwe risico's met zich mee: een verhoogde kans op broedplaatsen voor malariamuggen en de opkomst van illegale activiteiten in het buitengebied, zoals drugslabs en illegale opslag.

Naast deze ruimtelijke en veiligheidsrisico's speelt ook een milieuvraagstuk. De afgelopen jaren is er in de paardensector steeds meer gebruik gemaakt van polyvlokken of tapijtsnippers als bodembedekking bij maneges. Hoewel dit restproducten zijn, kunnen ze zich verspreiden in de omgeving. De samenstelling bevat bovendien Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), wat schadelijke effecten kan hebben op bodem en waterkwaliteit.

VTH-impact voor de Omgevingsdienst en eigenaren

Voor omgevingsdiensten en hun eigenaren (gemeenten) betekent dit dat de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)-opgave verandert en intensiever wordt:

- Vergunningverlening: nieuwe milieuaspecten (zoals polyvlokken met ZZS) vragen om scherpere toetsing bij aanvragen.
- Toezicht: leegstand vereist gerichte aandacht om risico's op muggenplagen en illegale activiteiten vroegtijdig te signaleren.
- Handhaving: bij overtredingen rondom gebruik van restmaterialen of illegale activiteiten in leegstaande agrarische gebouwen is stevig optreden noodzakelijk.

Kortom: de transitie van de agrarische sector – versterkt door het wegvallen van derogatie – heeft directe gevolgen voor milieu, veiligheid en leefbaarheid. Omgevingsdiensten spelen hierbij een cruciale rol door samen met gemeenten en andere partners tijdig risico's te signaleren, toezicht te houden en de leefomgeving te beschermen.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
A stikstofproblematiek verkenning en inrichten VTH proces	P3 (verkennen) P1 (VTH)	€. 20.000,- €. 20.000,-
B Malariamug (problematiek)	P3	€. 10.000,-
C Polyvlokken (problematiek en uitwerken VTH strategie)	P3	€. 20.000,-

Kader Richtlijn Water

Nederland moet uiterlijk eind 2027 voldoen aan de waterkwaliteitseisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Schoon water versterkt biodiversiteit en natuurwaarden en draagt bij aan een prettige, groene leefomgeving voor inwoners. Door strikte normen voor waterkwaliteit te stellen, draagt de richtlijn bovendien direct bij aan de veiligheid en beschikbaarheid van schoon drinkwater. De KRW stelt eisen aan bedrijven, overheden, burgers en andere watergebruikers om de waterkwaliteit te verbeteren en verbiedt tevens verslechtering van de waterkwaliteit. Gemeenten moeten, net als Rijk, waterschap en de provincie, met hun beleid en uitvoering helpen om de waterkwaliteit te verbeteren. Als Nederland of een gemeente zich niet aan de regels houdt, kan dat leiden tot Europese boetes of het ongeldig verklaren van omgevingsvergunningen. Dat kan opnieuw zorgen voor vertraging van projecten, zoals we ook zien bij het stikstofdossier.

Hoewel er de afgelopen jaren veel is gedaan, is nu al duidelijk dat niet alle wateren in 2027 zullen voldoen aan de KRW-eisen. Gemeenten moeten daarom duidelijk kunnen laten zien dat hun besluiten bijdragen aan de KRW-doelen. Daarnaast moeten zij aantonen dat zij de afgelopen jaren maatregelen hebben genomen om deze doelen te halen.

Omdat de Brabantse wateren nog niet op orde zijn, startten Rijk en regio gezamenlijk een 'KRW-impulsprogramma' om 'alles op alles te zetten om aan de KRW te voldoen'. De KRW-impuls Brabant 2025-2027 beschrijft aanvullende maatregelen voor de Brabantse overheden voor de KRW-opgave in 2027. Gemeenten hebben een sleutelrol bij het verminderen van indirecte lozingen door bedrijven. Het gaat daarbij om chemische stoffen die tijdens productieprocessen vrijkomen en via het riool in het watersysteem terechtkomen. De OMWB is door de provincie en regio-gemeenten gemandateerd voor de VTH-taken op indirecte lozingen.

In 2025 is de OMWB gestart met het uitbreiden van kennis en capaciteit om de VTH-taken rond indirecte lozingen 'op niveau' te brengen. Dat is op dit moment nog onvoldoende het geval. Deze uitbreiding is in lijn met de KRW-impuls Brabant. Voor gemeentelijke KRW-maatregelen beschrijft de impuls concreet het intensiveren van risico gestuurd toezicht bij relevante indirecte lozingen van bedrijfsafvalwater en inclusief bijbehorende bemonstering op KRW-stoffen, in samenwerking met omgevingsdiensten en waterschappen.

Om de bestuurlijke awareness te voeden ontvangen de leden van het Algemeen Bestuur rond de publicatie van deze Kaderbrief een brief van waterschap Brabantse Delta, portefeuillehouder dhr. Scholze en OMWB waarin de sleutelrol van de gemeenten bij de KRW-impuls Brabant wordt verduidelijkt en wordt ingegaan op de mogelijke consequenties bij het niet voldoen aan de KRW. Tevens wordt gevraagd de KRW bestuurlijk te agenderen en de KRW als prioriteit vast te leggen voor de komende bestuursperiode.

De KRW-impuls heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

1. Vergunningverlening: het "KRW-proof" maken van gemeentelijke vergunningen samen met de Brabantse waterschappen op basis van de in 2025/2026 ontwikkelde blauwdruk voor provinciale vergunningen.
2. Toezicht: het verhogen van het aantal toezichtscontroles, met name op indirecte lozingen en het nemen van meer afvalwatermonsters bij geselecteerde bedrijven.
3. Handhaving: bij overtredingen rondom afvalwaterlozingen is stevig optreden noodzakelijk.

Impact OMWB 2027 en verder:		
Impact	**Fin. post**	**Bedrag**
Afvalwaterbemonsteringen	P1/P2	€ 500.000,-*
Onderhouden netwerk indirecte lozingen	P3	€5.000,-
Programmeren van de taken in het werkprogramma	P1/P2	€10.000,-

Uitbreiding kennis op indirecte lozingen bij de VTKHA-medewerkers	concernuren	€10.000,-

*Dit budget i.k.v. de KRW-impuls Brabant is deels toe te schrijven aan uitbreiding van het toezicht op indirecte lozingen bij basistaakbedrijven en monsterneming als onderdeel van dit toezicht. Daarnaast is dit budget ook bestemd voor monsterneming bij gemalen en in de riolering om vervuilers op te sporen. Analysekosten zijn een substantieel onderdeel van het budget. Financiering van deze kosten kan wellicht voor een deel uit de rioolbudgetten van de gemeenten.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering 2027
De herijkte door het DB vastgestelde visie van de OMWB en de daaruit voortvloeiende strategische opgaven (communicatie, sturing en leiderschap, kennismanagement, kwaliteitsmanagement en datagedreven werken) vragen veel capaciteit en tijd van de afdeling bedrijfsvoering. Er resteert in 2027 niet veel ruimte voor andere (beleids-) ontwikkelingen.

Een tweetal autonome ontwikkelingen spelen echt wel een rol: de aanbesteding van onze kernapplicatie en de (landelijke) ontwikkeling betreffende de financieringsmethodiek.

Opstarten aanbesteding VTH applicatie
RX Mission is de kernapplicatie voor de primaire taken van de OMWB. Deze applicatie ondersteunt alle VTH zaaktypeprocessen en de archivering van alle documenten gerelateerd aan deze primaire taken. Daarnaast is het omgevingsdossier binnen RX Mission een belangrijke bron voor het in kaart brengen en houden van de inrichtingen en de MBA's. Binnen de applicatie wordt belangrijke data vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de interne bedrijfsvoering en externe regionale en landelijke verantwoording.

Het contract met Roxit (leverancier van RX Mission) loopt per 1 januari 2029 af en kan niet meer verlengd worden. Dit betekent dat we een nieuwe Europese aanbesteding gaan opstarten. De mogelijke uitkomst betekent dat we mogelijk overgaan naar een nieuwe applicatie en een dergelijke overgang heeft een enorme impact. Vandaar dat we tijdig starten met deze voorbereidingen.

Financieringssystematiek
Binnen de regio Midden- en West-Brabant hanteren we de MWB-norm. Dit is een robuuste norm voor de financiering van onze taken. In eerdere P&C documenten en momenten spraken we over de herziening van deze norm. Aanleiding voor deze herziening was het feit dat sinds de intrede van de omgevingswet en het GUK het werk en de werkwijzen lijken te gaan veranderen. En tegelijkertijd is er een landelijk financieringsmodel voor omgevingsdiensten ontwikkeld: het zogenaamde voorkeursmodel.

Dit landelijk voorkeursmodel bestaat uit een vijftal elementen:

- Het opzetten van een apart begrotingsonderdeel bedrijfsvoering;
- Het komen tot locatiegebonden financiering (in het kort gezeg: omgevingsdiensten worden gefinancierd door een vast bedrag per locatie waarin alle VTHKA-kosten zijn verwerkt);
- Het opzetten van een programma Collectieve Taken;
- Het opzetten van een programma voor plustaken;
- Het (duidelijk) definiëren van projecten.

In dit model kennen de vijf elementen ieder een aparte financiering. Voor het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering en de locatie gebonden financiering is het uitgangspunt dat afgerekend wordt op begroting, de overige onderdelen worden afgerekend op realisatie.

Landelijk nam een werkgroep de opdracht aan om dit voor een aantal omgevingsdiensten verder uit te werken met behulp van een extern bureau. Dit betekent dat deze omgevingsdiensten begeleiding krijgen bij het maken van een start voor de implementatie van de financieringssystematiek.

Dit project neemt naar verwachting geheel 2026 in beslag. De complexiteit kunnen we niet onderschatten. Er vindt landelijk bij sommige omgevingsdiensten nog steeds discussie plaats over bijvoorbeeld basistaken. Er dient een uniformering van begrippen plaats te vinden. De wijze van financiering per omgevingsdienst is verschillend. Daarnaast verloopt diezelfde financiering via provinciën en gemeenten, waardoor het IPO en de VNG belangrijke stakeholders zijn. Uiteindelijk dienen de afzonderlijke besturen van de omgevingsdiensten akkoord te gaan.

De OMWB participeert niet in bovenstaand project, maar we volgen de voortgang nauwgezet . We weten namelijk goed waar we staan. Voor een drietal elementen werken we al volgens het voorkeursmodel. Er bestaat al geruime tijd een programma voor Collectieve Taken (P3) en voor plus taken (P2). De afrekening vindt al conform het voorkeursmodel plaats. We registreren, calculeren en rekenen projecten afzonderlijk. Voor een tweetal elementen ligt er nog wel een opgaaf.

Het oprichten van een afzonderlijk begrotingsonderdeel bedrijfsvoering is inhoudelijk niet complex, maar vraagt bestuurlijke goedkeuring gezien het feit dat de indeling van de begroting wijzigt en dit mogelijk consequenties heeft voor de opbouw van het uurtarief.

Echter, het meest complexe element is de locatiegebonden financiering. Deze methode gaat uit van een kostprijs per individuele locatie (op basis van meerjarige gemiddelden). Denk hierbij aan de kosten van toezicht, rapportages, vergunningverlening, klachten en handhaving.

Dit vergt de volgende voorwaarden voor een goed werking:

- Een up-to-date locatiebestand met bijbehorende Milieu Belastende Activiteiten;
- Een vastgesteld Gemeenschappelijk Uitvoeringskader (GUK) met (meerjarig) normen en kengetallen;
- Een systematiek van werken met, sturen op en evalueren van normen en kengetallen (PDCA);
- Regionale afspraken over excessen.

De OMWB heeft een aantal onderdelen op orde, zoals een vastgesteld GUK. We moeten als organisatie wel constateren dat het locatiebestand nog van onvoldoende kwaliteit is om te dienen als basis voor de uitvoerige berekeningen, en dat voor diverse taakgebieden het werken met én sturen op normen en kengetallen nog niet voldoende ingebed is.

Voor wat betreft het locatiebestand draagt een projectleider zorg voor een stevige kwaliteitsimpuls. Dit traject loopt geheel 2026. Voor de overige onderdelen, inclusief het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering, stelden we nog nog geen plan van aanpak op. Dit pakken we in de loop van 2026 op, waarbij de vraag is of alle elementen van het voorkeursmodel van toepassing zijn op onze organisatie. Dit uiteindelijke besluit moet het Algemeen Bestuur nemen en vergt nog (landelijk) onderzoek en kritische beschouwingen.

Dit betekent concreet dat voor de begroting 2027 de MWB-norm nog steeds geldt als basis voor de financiering. In 2027 komt duidelijkheid over de richting waarin de organisatie zich qua financieringssystematiek gaat bewegen en worden de (eventuele) consequenties voor de deelnemers meer inzichtelijk. De systematiek blijft overeind, de onderliggende aantallen (zoals hoeveelheden bedrijven) kunnen wel wijzigen.

Financiële uitgangspunten

Inleiding

In voorgaande hoofdstukken is op thema's een kwalitatieve doorkijk geschetst van verwachte en beoogde ontwikkelingen en trends voor de aanstaande planperiode. In deze paragraaf worden de financiële uitgangspunten benoemd voor de Begroting 2027 en de Meerjarenraming 2028-2030.

Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten bij het opstellen van de begrotingsdocumenten:

- De begroting 2027 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de in deze kaderbrief genoemde beleidsontwikkelingen.
- De begroting 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030, is structureel financieel sluitend.
- De MWB- norm vormt de basis voor het financieringsmodel 2027 voor de deelnemende gemeenten.
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, houden we rekening met een post 'Onvoorzien' van € 150.000.
- De begroting 2027 stellen we op met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV).

MWB-norm

In afwachting van de uitkomsten vanuit het IBP over de financieringsmethodiek blijft de MWB-norm de basis voor de deelnemersbijdrage. Zodra de uitkomsten vanuit het IBP bekend zijn treden we in overleg met de deelnemers.

Baten en tariefontwikkeling

Als uitgangspunt voor de tarief bepaling 2027 hanteren we het voorcalculatorisch uurtarief van 2026. Op dit tarief stellen we vervolgens aanpassingen voor naar actuele inzichten (inflatie, ziekteverzuim, et cetera).

Conform de Financiële verordening OMWB 2025, artikel 5, volgt een correctie met een herberekening over de twee jaren vóór het begrotingsjaar, mocht de begrote en werkelijke indexering van elkaar afwijken.

De indexeringspercentages zijn volgens de Septembercirculaire 2025 als volgt:

	Begroting	Begrotingswijziging	Circulaire 2025*	Begroting	Circulaire 2025*	Circulaire 2025*

	2025	2025	2025	2026	2026	2027
Loonvoet sector overheid	5,8%	4,7%	6,0%	3,8%	2,9%	5,1%
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,6%	2,7%	2,9%	2,2%	2,4%	2,2%

** Uit tabel 4.2.2 Prijsindexen CPB MEV 2026 en CEP 2025*

Cao-ontwikkelingen
De Cao Gemeenten/SGO 2025-2027 loopt vanuit 2025 door tot en met 31 maart 2027. Voor de periode na deze datum is nog geen Cao vastgesteld. Conform onze financiële richtlijnen gaan we voor de tariefbepaling 2027 uit van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen 2027 in de septembercirculaire 2025 van het Centraal Planbureau.

Ziekteverzuim
Voor 2027 houden we rekening met een verzuimpercentage van 5,0% (2026: 6%). Op dit moment is het ziekteverzuimpercentage 5,5% Het mogelijke verschil rekenen we niet in het tarief door. De hierdoor gemiste declarabele uren compenseren we door het verminderen van uren op niet-declarabele projecten.

Declarabiliteit

De door met deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 vormen de basis voor het werkaanbod 2027. In totaal bedraagt het werkaanbod maximaal 389.000 declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto netto berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

Lasten

Het belangrijkste onderdeel van de kostenstructuur betreft de personele kosten. Dit is circa 80% van de totaal begrote lasten en bestaat uit kosten behorend bij personeel in loondienst en inhuur derden. Dit laatste is wenselijk in termen van flexibiliteit en noodzakelijk vanwege de krapte van de arbeidsmarkt.

Personeel in loondienst
Het personeelsbestand is in te delen in medewerkers voor uitvoering van het primaire proces en, medewerkers in de bedrijfsvoering. De met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026 dienen als basis voor de begroting 2027. Het werkaanbod is geraamd op maximaal 389.000 declarabele uren. Een onzekerheid hierin betreft de uitvoering van taken gericht op 'toezicht en handhaving energiebesparingsplicht' (THE). De looptijd van de specifieke uitkering ter dekking van deze werkzaamheden eindigt ultimo 2026. De verwachting is dat de financiering per 2027 via het Gemeentefonds verloopt.

In beginsel voeren eigen werknemers werkzaamheden uit, wat we aanvullen met inhuur van derden. Gedurende 2025 nam de inzet van eigen medewerkers ten opzichte van inhuur verder toe. Het is onze ambitie om deze stijgende lijn door te zetten, waarbij we naar een verhouding tussen eigen personeel en inhuur toewerken met voldoende flexibiliteit om in te kunnen (blijven) spelen op een mogelijk veranderend werkaanbod.

Personeel niet in loondienst
Als gevolg van de situatie op de arbeidsmarkt en de ontwikkeling van het werkprogramma is de OMWB bij de uitvoering van haar taken genoodzaakt extern personeel in te huren. Dit geldt voornamelijk voor het primair proces. Daarnaast streeft de OMWB ernaar om door middel van inhuur voldoende flexibiliteit aan te houden om te kunnen op- of afschalen bij een wijzigend werkaanbod. Aangezien externe inzet duurder is dan de uitvoering met eigen personeel leidt dit tot extra kosten.

Per uiterlijk 1 januari 2026 neemt de OMWB afscheid van ZZP'ers als gevolg van het opheffen van het handhavingsmoratorium vanuit de Wet VBAR (voorgeen Wet DBA).

Overige (materiële) kosten
Deze worden opgenomen op basis van de meest recente inzichten rondom de ontwikkeling van overige kosten (huur, servicekosten, ICT-licenties, et cetera); rekening houdend met bovenstaande indexering.

Investeringen

In 2027 moeten we een aantal bedrijfsmiddelen opnieuw aanschaffen of vervangen. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de begroting goedkeuring verleent aan deze (vervangings-)investeringen.

Met het vaststellen van de begroting stellen we ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vast.

Tarief

Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het tarief zoals vastgesteld in de begroting 2024, zijnde € 108,75. Op dit tarief voerden we voor 2025 en 2026 een correctie door voor de Marco Economische Verkenningen (MEV) conform de Financiële Verordening. Door kostenbeheersing konden we op het geïndexeerde tarief van 2026 een korting doorvoeren. Hierdoor verlaagt het tarief van € 119,80 naar € 115,00. Dit tarief is de basis voor de indexatie 2027 (loonstijging en prijsstijging) volgens de septembercirculaire 2025.

Het herberekende tarief voor 2026 bevat, zoals bij de eerste begrotingswijziging 2026 is aangegeven, ruimte. In 2026 wordt deze ruimte gebruikt voor organisatieontwikkeling, voor 2027 wordt deze ruimte structureel gebruikt voor het in de integrale kostprijs opnemen van de kosten van onze meetdienst.

Indexatie - Loonstijging en prijsstijging
Voor de indexering maken we gebruik van de indexen uit de Macro Economische Verkenningen, gepubliceerd in de septembercirculaire 2025 van het Centraal Planbureau.

We passen de volgende indexen toe:

- Loonvoet sector overheid: 5,1%
- Prijs netto materiële overheidsconsumptie: 2,2%

Conform de vastgestelde begroting 2026 beslaan de lonen afgerond 80% van de totale lasten (exclusief de post 'Onvoorzien') en de overige lasten (waar de prijsverhoging relevant is) 20%. Dit leidt tot een gewogen gemiddelde indexering van 4,52%.

Schematische weergave van het tarief
In onderstaand schema staat een weergave van de impact van de hiervoor genoemde maatregelen op het tarief van 2027.

		Gemiddeld	MBO	HBO	Specialist
Tarief 2024		**108,75**	**85,95**	**105,38**	**124,74**
Bijstelling indexering 2024 o.b.v. MEV 2024	5,7% i.p.v. 6,06%	€ 0,38	€ 0,31	€ 0,37	€ 0,44
Aanpassing ziekteverzuim van 5,5% naar 5,0%	€ 0,61	€ 0,61	€ 0,61	€ 0,61	€ 0,61
Subtotaal 2025		**€ 107,76**	**€ 85,03**	**€ 104,40**	**€ 123,69**
Stijging tarief		*- 0,92%*	*- 1,07%*	*- 0,93%*	*- 0,84%*

Indexering 2025 (o.b.v. september circulaire 2025):	5,38%	€ 5,80	€ 4,57	€ 5,62	€ 6,65
Impact voorstellen kaderbrief 2025	€ 3,37	€ 3,37	€ 3,37	€ 3,37	€ 3,37
Extra verlofdagen 2025	€ 1,01	€ 1,01	€ 1,01	€ 1,01	€ 1,01
Herrekend tarief 2025 o.b.v. septembercirculaire 2025:		**€ 117,95**	**€ 94,00**	**€ 114,40**	**€ 134,70**
Stijging tarief		*8,46%*	*9,36%*	*8,56%*	*7,98%*
Indexering 2026 (o.b.v. september circulaire 2025):	2,80%	€ 3,30	€ 2,63	€ 3,20	€ 3,77
Kostencorrectie	- € 1,00	- € 1,00	- € 1,00	- € 1,00	- € 1,00
Korting	- € 5,25	- € 5,25	- € 5,25	- € 5,25	- € 5,25
Tarief 2026 o.b.v. septembercirculaire 2024:		**€ 115,00**	**€ 90,40**	**€ 111,35**	**€ 132,20**
Stijging tarief (t.o.v. herzien tarief 2025)		*-2,50%*	*-3,83%*	*-2,66%*	*-1,85%*
Indexering 2027 (o.b.v. september circulaire 2025):	4,52%	€ 5,20	€ 4,09	€ 5,03	€ 5,98
Tarief 2027 o.b.v. septembercirculaire 2025:		**€ 120,20**	**€ 94,50**	**€ 116,40**	**€ 138,20**
Mutatie tarief		*4,52%*	*4,54%*	*4,53%*	*4,54%*

** In de berekening in bovenstaande tabel is conform de financiële richtlijnen van de OMWB uitgegaan van de prijsindexen uit de Macro Economische Verkenningen 2027.*

Weerstandsvermogen

In de begroting 2027 staat een geactualiseerd inzicht in het risicoprofiel en het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV-artikel 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. Om te voorkomen dat bij niet afgedekte risico's ingrijpende (organisatie) wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. De OMWB streeft een 'voldoende' weerstandscapaciteit na. Dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Programmabegroting 2027

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Algemeen 4
Voorwoord 4
Financiële kaders begroting 2027 5
Beleidsbegroting 8
(Beleids-)ontwikkelingen 8
Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma 11
Bedrijfsvoering 12
Paragrafen 16
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 16
Financiële kengetallen 20
Financiering 21
Openbaarheid 23
Financiële begroting 24
Inleiding 24
Financiële uitgangspunten 24
Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 25
Toelichting op de begroting 31
Toelichting op de baten 31
Toelichting op de lasten 31
Declarabiliteit 38
Tarief ontwikkeling 39
Uiteenzetting financiële positie 40
Geprognosticeerde balans 40
(Vervangings-)investeringen 2027 42

Afschrijvingstermijnen.....42
Staat van reserves.....43
Bijlagen 45
Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer.....45
Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 48
Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB.....49

Algemeen

Voorwoord

Hierbij wordt u de Begroting 2027 aangeboden van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB).

De geopolitieke spanningen wereldwijd blijven toenemen. Voor onze dienst betekent dat scenario-denken op ons taakgebied, om onze eigen weerbaarheid te vergroten, maar ook om stil te staan bij de kwetsbaarheden van de vitale industriële infrastructuur. De onzekerheden hebben consequenties voor het bedrijfsleven en hun investeringsvermogen, onder meer door hogere energieprijzen. Dat geldt dus ook voor investeringen in verduurzaming en klimaat.

Met de komst van een nieuw (minderheids-)kabinet begin 2026 is de verwachting dat de klimaat-, energie-, en milieuonderwerpen weer op de landelijke politieke agenda staan. Keuzes en besluiten over de stikstofproblematiek, industriële uitstoot (maatwerk), de netcongestie, energiehubs (zoals Powerport) en PFAS/ ZZS aanpak liggen voor. Elk van deze onderwerpen hebben effect op het reilen en zeilen van de dienst.

Naast ons werk voor onze 26 deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten vanuit de werkprogramma's, neemt het advieswerk van de OMWB aan belang toe. Een belangrijk onderwerp is bijvoorbeeld onze advisering voor het ontwikkelen van de Omgevingsplannen. Het is hierbij van belang dat alle deelnemers in ons gebied zo veel mogelijk eenzelfde structuur bij de opzet van het omgevingsplan hanteren en uniforme planregels voor de milieuthema's gebruiken, om zo effectief én efficiënt samen te werken in onze regio.

Twee inhoudelijke onderwerpen die in 2027 veel aandacht zullen vragen zijn de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de PFAS/ ZZS-aanpak. Voor de KRW is in de kaderbrief extra geld opgenomen om extra inzet te plegen op het reduceren van de indirecte lozingen van schadelijke stoffen (zoals PFAS en ZZS) in het oppervlaktewater.

Voor onze medewerkers is een moderne werklocatie en een professionele ondersteuning van groot belang. De OMWB heeft zich de afgelopen periode intensief ingezet om tot een gedegen plan te komen om de huisvesting op orde te brengen. We verwachten medio 2027 dit project af te ronden.

2027 is het tweede jaar van onze Strategische Agenda (2026-2030). Met de vijf samenhangende opgaven (kennis, data, kwaliteit, communicatie en sturing/ leiderschap) is een structuur van innovatie en doorontwikkeling neergezet. Een goede data-opbouw en ontwikkelde digitale vaardigheden bij onze medewerkers, moeten de OMWB in staat stellen meer datagestuurd en zaakgericht te kunnen werken. Met name van het gebruik van GIS/ GEO (kaartlagen) in ons dagelijks werk hebben we hoge verwachtingen. Ook voor onze deelnemers moet dit enorm helpen om meer inzicht te hebben in hun dossiers.

Ondanks alle ambitie van de dienst blijft het ook zaak om zo efficiënt mogelijk met onze capaciteit om te gaan. Het motto blijft 'Scherp aan de wind zeilen'.

Genoeg dus om onze passie en energie in te steken, en gezamenlijk te werken aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving!

Alfred Arbouw
Directeur OMWB

Financiële kaders begroting 2027

In deze paragraaf benoemen we de voornaamste kaders die de basis vormen voor de begroting 2027. Hiermee geven we u op gebundelde en compacte wijze een overzicht van belangrijkste uitgangspunten. Ten eerste gaan we in op het werkaanbod; vervolgens lichten we de declarabiliteitsnorm toe en berekenen we de benodigde personele capaciteit. Tenslotte bespreken we het gemiddelde, voorcalculatorische tarief 2027. Vanaf 'Financiële begroting' staan de verschillende onderdelen verder uitgewerkt en toegelicht.

Werkaanbod
De basis voor het werkaanbod 2027 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026;
- de MWB-norm 2027;
- beleidsontwikkelingen vanuit de kaderbrief 2027 en;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod circa 377.000 declarabele uren. In onderstaande tabel staat een overzicht van het geraamde aantal uren (afgerond op duizendtallen) per onderdeel van de baten.

	Totaal in euro's x € 1.000	Omgerekend naar uren
Programmadeel 1 (of hogere MWB norm)	29.260	243.424
Programmadeel 2	13.377	111.287
Programmadeel 3 (excl. SSIB)	2.051	17.061
Specifieke uitkeringen THE	672	5.594

Totaal baten (excl. Programmadeel 4: Buiten werkprogramma)	**45.359**	**377.360**

In het najaar 2026 stellen we de werkprogramma's 2027 op samen met de deelnemers. Hierin maken we definitieve afspraken omtrent het werkaanbod.

Declarabiliteitsnorm
Voor de bepaling van de benodigde personele capaciteit om het werkaanbod van 377.000 uur uit te kunnen voeren, gebruikt de OMWB een declarabiliteitsnorm per fte. De declarabiliteitsnorm berekenen we door het aantal beschikbare uren per fte per jaar te verminderen met verlof en feestdagen, ziekteverzuim en niet-declarabele uren. Voor 2027 geldt een norm van 1.295 declarabele uren per fte.

Bruto-netto-berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

Vanwege de Wet DBA/ VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

Benodigde personele capaciteit
Vanuit het werkaanbod (377.000 uur) bepalen we de benodigde personele capaciteit. Het werkaanbod realiseren we met inzet van eigen medewerkers en inhuurkrachten. In de begroting 2027 houden we rekening met een personele capaciteit van 362 fte medewerkers, waarvan 292 fte in het primaire proces. Het werkaanbod ligt hoger dan we met eigen medewerkers in het primair proces (285 fte) kunnen bewerkstelligen. Het verschil realiseren we met inzet van externe inhuur; dit betreft circa 7 fte.

In onderstaande tabel staat een vergelijking van de capaciteit in fte, zoals opgenomen in de jaarrekening 2025, de eerste begrotingswijziging 2026 en deze begroting 2027.

Primair proces	Jaarrekening 2025	1e begrotingswijziging 2026	Begroting 2027

Eigen medewerkers	258	292	285
Externe inhuur	28	10	7
Totaal	**286**	**302**	**292**

Tarief

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Het voorcalculatorische gemiddelde tarief voor 2027 stijgt met 4,52% ten opzichte van het tarief voor 2026. Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het tarief van € 115, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2026. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2027, volgens de septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (loon- en prijspeil). Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20 (gemiddeld tarief van de 1e begrotingswijziging 2026 bedraagt € 115).

Omschrijving	Effect op tarief	Bedrag per uur
Tarief 2026		**€ 115,00**
Indexatie 2027	4,52%	€ 5,20
Tarief 2027		**€ 120,20**

In de tabel in bijlage 1 is een specificatie van de deelnemersbijdragen opgenomen.

Beleidsbegroting

(Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk volgen de belangrijkste ontwikkelingen voor de OMWB. In de Strategische agenda 2026-2023 en Kaderbrief 2027 kwamen deze ontwikkelingen reeds aan de orde. In deze begroting vertalen we de beleidsmatige ontwikkelingen verder naar financiële consequenties voor de OMWB en de deelnemers.

Net als voorgaande jaren, ligt in 2026 de focus van de OMWB op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en specialistische taken rondom externe veiligheid, bodem, licht, geluid, lucht, geur en juridische advisering. De inzet van het VTH-instrumentarium beweegt mee met de veranderende leefomgeving. De OMWB wil het effect van zijn inzet zo groot mogelijk maken en tegelijkertijd zo efficiënt mogelijk de taken voor zijn deelnemers uitvoeren.

Strategische agenda 2026–2030
De strategische agenda van de OMWB heeft een looptijd van vier jaar (2026–2030) en is eind 2025 vastgesteld door het bestuur. In deze agenda zijn vijf samenhangende opgaven benoemd: kennismanagement, datagedreven werken, kwaliteitsmanagement, communicatie en sturing en leiderschap. Daarnaast bevat de agenda de (door-)ontwikkeling van een aantal milieuthema's uit de Nota Ruimte. De strategische agenda richt zich zowel op het versterken van de OMWB als organisatie als op het toekomstbestendig uitvoeren van de VTHKA-taken voor gemeenten en provincie. Ontwikkelingen binnen milieuthema's, wet- en regelgeving en maatschappelijke opgaven vragen om een robuuste uitvoeringsorganisatie met voldoende kennis, data en kwaliteit. De uitwerking van de strategische agenda wordt grotendeels gefinancierd uit het concernbudget en Programma 3 Collectieve taken (eventueel aangevuld met separate opdrachten per individuele gemeenten/ provincie).

De strategische agenda is kaderstellend van aard. De concrete uitwerking van de opgaven kan echter leiden tot aanvullende of gewijzigde activiteiten op operationeel niveau. In onderstaande alinea's highlighten we een aantal onderdelen uit de strategische agenda (Nota ruimte) en de kaderbrief 2027. Voor deze activiteiten geldt dat zij, waar nodig, onderwerp zijn van separate afspraken tussen OMWB en individuele gemeenten of provincie. De jaarlijkse kaderbrief vormt daarbij de schakel tussen strategie en uitvoering.

Kaderbrief 2027: van strategie naar uitvoering
Jaarlijks stelt de OMWB een kaderbrief op waarin nieuwe ontwikkelingen worden gesignaleerd met – waar mogelijk – een financiële inschatting als input voor de begroting. De focus ligt daarbij op de operationele uitvoering van de VTHKA-taken. De kaderbrief maakt integraal onderdeel uit van de beleidscyclus en geeft concreet invulling aan de strategische agenda.

De kaderbrief 2027 bevat ontwikkelingen die in het licht van wetgeving, bestuurlijke prioriteiten en maatschappelijke opgaven relevant zijn voor gemeenten en provincie. Waar mogelijk zijn deze ontwikkelingen vertaald naar benodigde inzet en bijbehorende budgetten op operationeel niveau. Het is aan gemeenten en provincie om te bepalen of en hoe deze inzet binnen de eigen begroting wordt gefinancierd, hetzij door het beschikbaar stellen van extra middelen, hetzij door herschikking binnen het bestaande budget, mits dit past binnen de geldende MWB-normen.

Onderstaand worden twee thema's uitgelicht die in de kaderbrief 2027/ strategische agenda bijzondere aandacht vragen.

1. Kaderrichtlijn Water (KRW) - operationele impact voor gemeenten
Uiterlijk eind 2027 moet worden voldaan aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Voor gemeenten betekent dit dat zij in vergunningverlening, toezicht en handhaving aantoonbaar moeten borgen dat besluiten bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en dat geen verslechtering optreedt. In de praktijk vraagt dit om het KRW-proof maken van vergunningen, intensivering van risicogericht toezicht op indirecte lozingen bij bedrijven, uitbreiding van afvalwaterbemonstering en stevig handhavend optreden bij overtredingen. Binnen de KRW-impuls Brabant 2025–2027 vervullen gemeenten een sleutelrol, waarbij de OMWB namens gemeenten en provincie is gemandateerd voor de VTH-taken rond indirecte lozingen. Deze inzet vraagt in 2027 om extra capaciteit en middelen. Zonder deze inspanning lopen gemeenten risico op juridische gevolgen, vertraging van projecten en toenemende uitvoeringsdruk. De KRW-impuls heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- Vergunningverlening: het "KRW-proof" maken van gemeentelijke vergunningen samen met de Brabantse waterschappen op basis van de in 2025/ 2026 ontwikkelde blauwdruk voor provinciale vergunningen.
- Toezicht: het verhogen van het aantal toezichtscontroles, met name op indirecte lozingen en het nemen van meer afvalwatermonsters (totaal: € 500.000,-) bij geselecteerde bedrijven.
- Handhaving: bij overtredingen rondom afvalwaterlozingen is stevig optreden noodzakelijk.

2. Milieuthema's in het omgevingsplan – uitvoerbaarheid en kostenbeheersing
Gemeenten werken tot uiterlijk 2032 aan hun omgevingsplan, waarin milieuregels een essentieel en uitvoeringsgevoelig onderdeel vormen. De huidige praktijk laat zien dat gemeenten deze regels ieder op eigen wijze ontwikkelen, met uiteenlopende tempo's en aanpakken. Dit leidt op termijn tot hogere uitvoeringslasten, meer complexiteit en een structurele toename van de kosten voor VTH-taken. Om dit te voorkomen richt de OMWB zich in 2026 op het opleveren van een regionale, uniforme set milieuplanregels die als uitvoerbare basis kan dienen voor alle gemeenten. Binnen deze gezamenlijke koers kunnen gemeenten hun beleidsvrijheid behouden, terwijl de uitvoerbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van VTH-taken geborgd blijven. Vanaf 2027 gaat de OMWB in gesprek met de individuele gemeenten om samen te kijken naar het concretiseren van de set milieuregels op grond van specifieke problemen en ambities. Deze individuele uitwerking van de milieuthema's per gemeenten vraagt om concrete afspraken over planning en in te zetten capaciteit van zowel OMWB als gemeenten. Op basis van deze elementen dient in de periode tot 2032 voldoende budget in het werkprogramma van de OMWB en eigen begroting opgenomen te worden.

Externe ontwikkelingen en mogelijke impact van het nieuwe kabinet
Ten tijde van het opstellen van deze begroting treedt een nieuw kabinet aan. De concrete beleidskeuzes op het terrein van milieu, klimaat en leefomgeving zijn op dit moment nog niet volledig uitgekristalliseerd. De OMWB houdt er rekening mee dat kabinetsbesluiten in de komende periode directe gevolgen kunnen hebben voor de aard, omvang en prioritering van de VTHKA-taken die zij uitvoert voor gemeenten en provincie. Hieronder worden de belangrijkste beleidsdossiers benoemd waarvan de impact op operationeel niveau potentieel groot is.

a. Stikstof en vergunningverlening
De stikstofproblematiek blijft, ongeacht de exacte kabinetskoers, een bepalende factor voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen, met name in en rond de agrarische sector. Afhankelijk van de gekozen aanpak (bijvoorbeeld aanscherping, herijking of regionalisering van beleid) kan dit leiden tot een toename van vergunningvragen, actualisatie van bestaande vergunningen, extra toezicht en juridische ondersteuning. Ook bestaat het risico dat nieuwe of aangepaste regelgeving leidt tot vertraging in besluitvorming en een hogere uitvoeringsdruk bij gemeenten en OMWB.

b. Energietransitie en klimaatdoelen
Indien het nieuwe kabinet vasthoudt aan of inzet op versnelde realisatie van Europese klimaat- en energiedoelen, kan dit leiden tot een uitbreiding van VTHKA-taken. Te denken valt aan vergunningverlening en toezicht bij energie-infrastructuur, duurzame opwek, netverzwaring, opslag en nieuwe energiedragers. Voor gemeenten betekent dit een toenemende complexiteit in de uitvoering, waarbij de OMWB extra specialistische kennis en capaciteit moet inzetten om kwaliteit en voortgang te borgen.

c. Weerbare overheid en continuïteit van uitvoering
De toenemende maatschappelijke en geopolitieke dreigingen maken dat de weerbaarheid van overheidsorganisaties nadrukkelijker op de agenda staat. Nieuwe wettelijke verplichtingen (Wwke) of rijkskaders kunnen vragen om aanvullende maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging, continuïteitsplanning en crisisvoorbereiding. Dit kan doorwerken in de bedrijfsvoering van de OMWB en in de wijze waarop VTHKA-taken worden uitgevoerd, met mogelijke gevolgen voor capaciteit en kosten.

d. Staalslakken en circulaire materialen
Het tijdelijk beperken van het gebruik van staalslakken vanuit gezondheids- en milieu perspectief kan, afhankelijk van kabinetskeuzes, leiden tot nadere regelgeving of handhavingsopgaven. Niet uit te sluiten is dat hierbij ook aandacht ontstaat voor historische toepassingen. Dit kan resulteren in extra toezicht, handhaving en advisering richting gemeenten, bijvoorbeeld bij hergebruik van materialen, bodembeheer en ruimtelijke ontwikkelingen.

e. Breder milieubeleid en Europese verplichtingen
Tot slot kan een wijziging in de nationale koers ten aanzien van milieu- en natuurbeleid leiden tot aanvullende verplichtingen vanuit Europa, vergelijkbaar met de KRW. Nieuwe of aangescherpte normen kunnen directe gevolgen hebben voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op gemeentelijk niveau. De OMWB volgt deze ontwikkelingen actief en vertaalt ze, waar nodig, tijdig naar de uitvoering.

Slot
De hierboven geschetste ontwikkelingen onderstrepen het belang van een **flexibele en robuuste uitvoeringsorganisatie**. Hoewel concrete financiële effecten op dit moment nog lastig zijn te kwantificeren, is het aannemelijk dat KRW, milieu thema's in het omgevingsplan en kabinetskeuzes kunnen leiden tot aanvullende VTHKA-taken of een verschuiving in prioriteiten. De OMWB blijft deze ontwikkelingen nauwgezet volgen en betrekt ze, waar relevant, bij toekomstige kaderbrieven en begrotingen. Indien nodig worden gemeenten en provincie tijdig geïnformeerd, zodat bestuurlijke keuzes en financiële afwegingen zorgvuldig kunnen worden gemaakt.

Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma

Opbouw programma

De programmabegroting bestaat uit vier programmadelen:

- **Programmadeel 1:** vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten en niet-inrichting gebonden (NIG) taken
- **Programmadeel 2:** adviezen en projecten
- **Programmadeel 3:** collectieve taken
- **Programmadeel 4:** overige exploitatiekosten

De programmaonderdelen staan hieronder nader toegelicht.

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving
Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormt de herziene MWB-norm, samen met het herijkte GUK en het Level Playing Field (LPF) voor de niet-inrichtinggebonden taken de basis. De kaders van de MWB-norm en de NIG-taken zijn leidend voor de uitvoering van de wettelijke basistaken.

Programmadeel 2: adviezen en projecten
In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten de (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Seveso, geluid, bodem, (afval-)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag, zijn onderdeel van beleidsambities of bieden de opdrachtgever toegevoegde waarde en betreffen daarom niet-basistaken.

In 2027 verwacht de OMWB, op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren, verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen op het terrein van:

- milieuadvisering voor RO;
- externe veiligheid;
- onderzoek en advies op het gebied van lucht, geluid, water, trillingen en licht;
- vergunningverlening en toezicht bij niet-basistaak bedrijven en niet-inrichtingsgebonden taken;
- gegevensbeheer en ambtelijke ondersteuning.

Programmadeel 3: collectieve taken
De deelnemers stellen jaarlijks het programma voor de collectieve taken vast, inclusief resultaatverplichtingen. Jaarlijks wordt samen met de klankbordgroep - bestaande uit vertegenwoordigers van deelnemers - het collectieve takenprogramma opgesteld en gemonitord. Het programma sluit aan bij de strategische agenda van de OMWB en wordt tevens gezien als de innovatiekalender van de OMWB. Deze innovatie wordt vanaf dit programma en in de toekomst in het collectieve takenprogramma geborgd, waarbij tevens wordt voldaan aan de eis uit het IBP om minimaal 1% van de omzet te gebruiken voor innovatie. Met de strategische agenda wordt invulling gegeven aan de missie en visie van de organisatie.

Programmadeel 4: aanvullende opdrachten
In programmadeel 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. Zowel de kosten van de levering als de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en bedrijfsvoering) van de organisatie worden doorbelast.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten van de afdeling bedrijfsvoering. Het reguliere werk van de afdeling bestaat uit het verzorgen van goede financiële processen, betrouwbare HRM-processen, een goed functionerende ICT-omgeving, een communicatieve organisatie en een degelijke facilitaire ondersteuning. Daarnaast beschikt de afdeling over adviseurs, die de organisatie adviseren op bedrijfsvoeringsthema's. Control vormt een steeds belangrijkere rol. Een goed functionerende organisatie kan niet zonder ingebouwde checks and balances. De afdeling kent resumerend verschillende rollen:

- kaderstellend/ beleidsvormend;
- (business) control(-erend);
- faciliterend/ dienstverlenend;
- ontzorgend;
- adviserend.

De afdeling bedrijfsvoering kent een aantal budgetten (personeel, informatievoorziening, facilitaire kosten en overig), die we veelal voor het reguliere werk inzetten. De hoogte van de begroting is leidend voor de eventueel op te pakken activiteiten, tenzij deze een (extra) impuls vragen.

De strategische agenda van de OMWB voor 2026 tot 2030 is vastgesteld. De inhoud van de opgaven sturing en leiderschap, communicatie, kennismanagement, kwaliteitsmanagement en datagedreven werken zullen bekend zijn. Binnen bedrijfsvoering wordt menskracht vrijgemaakt om ondersteuning te bieden aan het realiseren van de in de opgaven geformuleerde resultaten.

Voor 2027 zien we in de verbetering van het reguliere werk een aantal speerpunten die we graag willen benoemen. De wereld wordt dankzij digitalisering kleiner en kansrijker, maar ook complexer om te managen. We investeren al in AI en robotisering en dit zal in 2027 een vervolg krijgen. Tegelijkertijd vraagt het toegenomen dataverkeer om steeds verdergaande (beveiligings-)maatregelen. Compliance vormt een speerpunt. We investeerden in Informatiebeveiliging (het voldoen aan de BIO 2.0 en NIS/2). In 2027 moet het ISMS volledig staan, inclusief PDCA-cyclus.

We staan verder uitgebreider stil bij drie onderwerpen die in 2027 spelen: de huisvesting, de financieringssystematiek en de informatievoorziening.

MWB-norm (implementatie)

Financieringssystematiek
Binnen de regio Midden- en West-Brabant hanteren we de MWB-norm. Dit is een robuuste norm voor de financiering van onze taken. In eerdere P&C-documenten en -momenten is gesproken over de herziening van deze norm. Aanleiding voor deze herziening was het feit dat sinds de intrede van de omgevingswet en het GUK het werk en de werkwijzen lijken te gaan veranderen. En tegelijkertijd is er een landelijk financieringsmodel voor OD's ontwikkeld, het zogenaamde voorkeursmodel.

Dit landelijk voorkeursmodel bestaat uit een vijftal elementen:

1. Het opzetten van een apart begrotingsonderdeel bedrijfsvoering;
2. Het komen tot locatiegebonden financiering (in het kort, OD's worden gefinancierd door een vast bedrag per locatie waar alle VTHKA kosten in verwerkt zijn);
3. Het opzetten van een programma Collectieve taken;
4. Het opzetten van een programma voor plustaken;
5. Het (duidelijk) definiëren van projecten.

In dit model kennen de vijf elementen ieder een aparte financiering. Voor het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering en de locatiegebonden financiering is het uitgangspunt dat afgerekend wordt op begroting, de overige onderdelen worden afgerekend op realisatie.

Landelijk heeft een werkgroep de opdracht aangenomen om dit voor een aantal OD's verder uit te werken, met behulp van een extern bureau. Dit betekent dat deze OD's begeleid gaan worden in het maken van een start voor de implementatie van de financieringssystematiek. Dit project gaat naar verwachting geheel 2026 en wellicht 2027 in beslag nemen.

De complexiteit kan niet onderschat worden. Er is landelijk bij sommige OD's nog steeds discussie over bijvoorbeeld basistaken. Er dient een uniformering van begrippen plaats te vinden. De wijze van financiering per OD is verschillend. Daarnaast verloopt diezelfde financiering via provinciën en gemeenten waardoor het IPO en de VNG belangrijke stakeholders zijn. En dan dienen ook uiteindelijk de afzonderlijke OD besturen akkoord te gaan.

De OMWB heeft een aantal onderdelen zoals een vastgesteld GUK op orde. We moeten als organisatie wel constateren dat het locatiebestand nog van onvoldoende kwaliteit is, en dat voor diverse taakgebieden het werken met normen en kengetallen geen usance is.

Voor wat betreft het locatiebestand loopt er nu een groot verbetertraject. Dit traject loopt minimaal geheel 2026 door. Voor de overige onderdelen inclusief het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering is nog geen plan van aanpak opgesteld, dit zal in de loop van 2026 worden opgepakt. Dit betekent concreet dat voor de begroting 2027 de MWB-norm nog steeds gebruikt gaat worden als basis voor de financiering. De systematiek blijft overeind, de onderliggende aantallen (zoals hoeveelheden bedrijven) kan wel wijzigen. Naar verwachting gaat we eind 2026, begin 2027 in overleg met deelnemers over de nieuwe systematiek.

Huisvesting

De huidige werkplekomgeving (onder andere de huidige indeling in kantoortuinen) voldoet niet meer en leidt tot onvrede onder medewerkers. De ervaringen in de coronatijd leerden ons bovendien dat medewerkers vaker thuiswerken en digitale vergaderingen een vast onderdeel van het werk vormen. Zo ontstond de wens om (meer) hybride te kunnen werken in een moderne kantooromgeving waar (samen-)werken beter gefaciliteerd wordt, en die zorgen voor ene aantrekkelijke werkomgeving voor (nieuwe) medewerkers.
Medewerkers moeten het gevoel hebben ergens thuis te horen, in een omgeving die voor de komende jaren (technisch) op orde is. We willen binnen dit werkplekconcept duurzaamheid een centrale plek geven.

De gemoeide investeringen kennen een budgetplafond van € 2.000.000; die met het vaststellen van de oorspronkelijke begroting 2025 door het Algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Een nadere uitwerking van de benodigde investering vindt in 2026 plaats. Om deze investering rendabel te maken, staat nog steeds het plan om een contract met de verhuurder aan te gaan voor een periode van tien jaar. Beide partijen spraken hun intentie hiertoe uit. De uiteindelijke aanpassingen realiseren we in 2026 en 2027. Medio 2027 moet de verbouwing zijn afgerond.

Informatievoorziening

Het belang van een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening neemt de laatste jaren sterk toe. De OMWB investeerde de afgelopen jaren volop in de modernisering van onze informatievoorziening. We beschikken op dit moment over een moderne, veilige, stabiele en flexibele werkplek. De snelle ontwikkeling van de technologie, in combinatie met de snel veranderende behoefte in de omgeving, maakt dat we niet stil kunnen zitten. Vanuit een stabiele basis ontwikkelen we onze informatievoorziening komende jaren stapsgewijs door. Het belangrijk dat we onze collega’s hierin goed meenemen. We investeren daarom naast de technologische randvoorwaarden ook actief in onze (digitale) vaardigheden.

Landelijke ontwikkelingen - Programma Digitaal stelsel VTH
In 2025 ging het Interbestuurlijke Programma (IBP) Pijler 3 (Informatievoorziening) over in het Programma digitaal stelsel VTH, onder regie van Inspectie Leefomgeving en Transport. Belangrijkste prioriteiten hierbij zijn het implementeren van het conceptueel informatiemodel VTH, het landelijk register milieubelastende activiteiten (rMBA), datakwaliteit toezicht en de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Deze landelijke ontwikkelingen worden in 2027 stapsgewijs verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. De OMWB volgt deze ontwikkelingen op de voet en vertaalt ze naar de eigen bedrijfsvoering. Activiteiten voeren we grotendeels binnen bestaande capaciteit uit met ondersteuning vanuit ODNL en waar nodig aangevuld met landelijke subsidies.

RPA & AI
Afgelopen jaren konden we administratieve en repeterende taken automatiseren door middel van Robot Process Automation (RPA). De opkomst van AI biedt ons kansen om aan de ‘handjes’ (robots) ook ‘denkkracht’ (AI) toe te voegen. Voor 2027 kiezen we een voorzichtige strategie. Enerzijds kijken we naar AI-toepassingen om dagelijkse werkzaamheden te vergemakkelijken (bijvoorbeeld CoPilot), anderzijds verkennen we AI-toepassingen waarmee we onze VTHKA-taken in de toekomst efficiënter en effectiever uit kunnen voeren (bijvoorbeeld het inhoudelijk beoordelen van rapportages). In toenemende mate zoeken we de samenwerking met partners, en met name andere OD's.

Opstarten aanbesteding VTH-applicatie
RX Mission is de kernapplicatie voor de primaire taken van de OMWB. Deze applicatie ondersteunt alle VTH-zaaktypeprocessen en de archivering van alle documenten die gerelateerd zijn aan deze primaire taken. Daarnaast is het omgevingsdossier binnen RX Mission een belangrijke bron voor het in kaart brengen en houden van de inrichtingen en de MBA’s. Binnen de applicatie wordt belangrijke data vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de interne bedrijfsvoering en externe regionale en landelijke verantwoording.

Het contract met Roxit (leverancier van RX Mission) loopt per 1 januari 2029 af en kan niet meer verlengd worden. Dit betekent dat we een nieuwe Europese aanbesteding gaan opstarten. De mogelijke uitkomst kan betekenen dat we overgaan naar een nieuwe applicatie en een dergelijke overgang heeft een enorme impact. Vandaar dat in 2027 tijdig wordt gestart met deze voorbereidingen.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat we in de begroting en jaarrekening paragrafen opnemen met vastgestelde beleidslijnen voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering
4. Openbaarheid

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten (BBV) stelt het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's waarvoor we geen specifieke maatregelen troffen, en middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, wensen we een afdoende weerstandsvermogen voor de organisatie. De grootte van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico-inschatting, en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft naar minimaal een voldoende weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Normering weerstandsvermogen
Het algemeen bestuur stelde eerder een model vast voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers. Dit model bepaalt dat de OMWB maximaal 8% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening (exclusief reservemutaties) als weerstandsvermogen aanhoudt. Deze normering sluit aan bij de Financiële Verordening van de OMWB.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met kansen en bedreigingen, die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor moeten we een continu proces inrichten van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor verzekeringen af te sluiten, of deze te ondervangen door beheersmaatregelen. Voor die maatregelen stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan we in het begrotingsjaar uitvoering geven.

Geïdentificeerde risico's

In de 2e Bestuursrapportage 2025 identificeerden we de volgende risico's:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	350.000	80%	280.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA/ VBAR	1.100000	40%	440.000
Totaal	**5.030.000**		**2.510.000**

Toelichting op de risico's:

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel.

Vanuit de fiscale kaders (zie ook risico 14) is de inzet van inhuurkrachten (i.c. ZZP'ers) enkel onder voorwaarden toegestaan. Dit leidde ertoe dat de OMWB in 2025 het inhuurbestand onder de loep nam en met name met ZZP'ers afspraken maakte over samenwerking via detacheringsconstructies of arbeidsovereenkomst. De inzet van inhuurkrachten verlaagde daarmee fors, waardoor we het maximale schadebedrag bijstellen naar € 250.000.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel alsmede het aangaan van samenwerkingsvormen met andere omgevingsdiensten en organisaties.

5. Transitie mens en systeem
De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds op de inhoud van het werk, anderzijds betreft het (digitale) vaardigheden. De opleidingen besteden hier volop aandacht aan, zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. We verwachten dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, schatten we op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek Arbeidsmarkt
In aanvulling op punt 4 merken we het volgende op: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe collega's van de dienst.

Maatregelen: De afgelopen periode werkten we aan een inwerkprogramma. Het programma had dusdanig effect dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Gezien de toenemende inzet van trainees wordt het maximale schadebedrag en kans van optreden gehandhaafd.

9. Bovenmatig verzuim
In de begroting 2025 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,0%. Het verzuim over 2025 bedraagt daarentegen 5,52% (2024: 6,22%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 300.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 240.000.

Maatregelen: inzet van een passend verzuim- en re-integratiebeleid met daarvan afgeleid instrumentarium. Daarnaast worden medewerkers op tal van manieren gefaciliteerd en gemotiveerd om aan de slag te gaan met hun vitaliteit, waaronder een recent aangegane samenwerking met medehuurder PTI.

11. Invoering Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Op dit moment constateren we een diversiteit aan milieuregels in de omgevingsplannen van de deelnemers, op proces en inhoud. Begin 2026 is een brief vanuit het Dagelijks Bestuur gestuurd aan alle deelnemers met een oproep tot harmonisatie. Gezien het huidige verschil in werkwijze en de daarmee mogelijke, samenhangende oplopende kosten, handhaven we de risico-inschatting.

13. Cybercriminaliteit
Het risico dat vreemden inbreken op op systemen die de OMWB gebruikt blijft reëel, ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers. Met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetderving met een kans van optreden van 60%.

14. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA)/Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR)
De wet DBA geldt sinds 2016. Per 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst, waardoor controle op schijnzelfstandigheid plaatsvindt. De OMWB voerde een risico-inventarisatie uit bij de aanwezige ZZP'ers en bracht het mogelijke financiële risico in kaart (circa € 1.100.000).

Dit risico omvat slechts het fiscale aspect. Aanvullend kunnen ZZP'ers aanspraak maken op een dienstbetrekking met alle rechten, zoals die voor eigen medewerkers gelden. Zeker bij langjarige samenwerking kan dit een kostbare aangelegenheid worden. Een tweede voorbehoud op het (fiscale) risico betreft het niet volledig kunnen uitvoeren van het werkprogramma als gevolg van onderbezetting of door het ontbreken van specialistische kennis bij beëindiging van betreffende inhuurconstructies.

Maatregelen: in 2025 is actief en constructief (samen-)gewerkt aan het beëindigen van ZZP-constructies en waar mogelijk omzetting naar een dienstbetrekking, detacheringsconstructie danwel spoedige werving van vervangend, eigen personeel. Dit risico kan komen te vervallen.

15. Geopolitieke spanningen
We leven momenteel in een roerige tijd met toenemende rivaliteit tussen grootmachten en groeiende onzekerheden over de wereldeconomie tegen de achtergrond van de niet aflatende klimaatverandering. De huidige geopolitieke spanningen raken Nederland alsmede (het werkgebied van) de OMWB direct via thema's als veiligheid, economie en energievoorziening; door verstoringen in handelsketens en (strategische) afhankelijkheid van onder andere technologie. Deze spanningen benadrukken het belang van regionale en sectorale samenwerking en weerbaarheid.

De OMWB volgt de (inter-)nationale ontwikkelingen op de voet en onderzoekt bijvoorbeeld actief mogelijkheden om de strategische afhankelijkheid van grote techbedrijven te verminderen.

Dit risico is bedoeld ter dekking van het niet of onvoldoende kunnen uitvoeren van werkzaamheden door bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van systemen en apparatuur.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's, is het eindbeeld voor de Begroting 2027 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA / VBAR	0	0%	0
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	**4.750..000**		**2.215.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt eind 2025 € 3.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.215.000 is de weerstandsratio 1,40. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. In de jaarrekening 2024 bedroeg de weerstandsratio 0,99 ('matig').

Indien de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) wordt aangepast, bedraagt de weerstandsratio 1,58 ('ruim voldoende'). Met de resultaatbestemming 2023 besloot het algemeen bestuur om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groeien naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 is € 400.000 aan de Algemene reserve toegevoegd, met de resultaatbestemming 2024 is € 600.000 aan de Algemene reserve toegevoegd. Met de resultaatbestemming 2025 wordt conform afspraak aan het bestuur voorgesteld om € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft een aantal verplichte financiële kengetallen voor. Deze geven inzicht in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen staan in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027
Netto schuldquote	-15,5%	-3,7%	-4,3%
Solvabiliteitsratio	57,6%	20,1%	22,0%

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027
Structurele exploitatieruimte	9,7%	0,0%	0,0%

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten, baten en mutaties in reserves, ontstaat er een beeld van de mate waarin sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Ten opzichte van de jaarrekening 2025 vertonen de ratio's een wisselend beeld; de overall conclusie is echter dat de balanspositie van de OMWB solide is.

Financiering

In aansluiting op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasury-functie ligt vast in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.
3. Minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's verstaan we zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's als valutarisico's. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: 'Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen, zoals neergelegd in de Wet fido en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) in acht genomen'.

Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/ uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/ uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4 streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisiconorm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en -behoeften vanuit de investeringsbegroting geven geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
De OMWB sluit valutarisico's uit. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet bedraagt € 3.879.000 voor de OMWB op basis van de Begroting 2027. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 11,0 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Openbaarheid

Inleiding
De Wet Open Overheid (Woo) ging in op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen is het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo-contactfunctionaris
De OMWB heeft een contactpersoon aangesteld. Op deze wijze voldoen we aan de wettelijke verplichting.

Passieve openbaarmaking
De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer is de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken aangepast. Deze aanpassingen voerden we in 2023 door in onze processen.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om een aantal benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Op 1 november 2024 trad de eerste tranche met 5 onderdelen in werking. Het actief bekend maken van wetten, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking werd door de OMWB, voor zover van toepassing, al gedaan op de site Openbarebekendmakingen.nl (artikel 3.3. lid 1, onderdeel a en b Woo). Onderdeel drie betreft vergaderstukken van de Staten-Generaal en is dus voor de OMWB niet van toepassing. Aan de onderdelen 4 en 5 voldeed de OMWB door informatie over de organisatie, werkwijze en bereikbaarheidsgegevens bekend te maken via de eigen website en de Woo-index. (artikel 3.3. lid 1, onderdeel d en e Woo).

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen.

Financiële begroting

Inleiding

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030. Daarbij geldt de Kaderbrief 2027 als uitgangspunt. Aangezien de Begroting 2027 in dezelfde periode is opgesteld als de Jaarrekening 2025, houden we zoveel als mogelijk rekening met deze actuele kennis.

Financiële uitgangspunten

Het Dagelijks bestuur stelde de uitgangspunten voor de Begroting 2027 vast d.d. 21 januari jl. en deelde ze met de deelnemers in de Kaderbrief 2027.

Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten:

1. de begroting 2027 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de in de kaderbrief 2027 genoemde beleidsontwikkelingen en de beleidsontwikkelingen opgenomen in de Beleidsbegroting;
2. de begroting 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030, is structureel financieel sluitend;
3. de Begroting 2027 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Financieel technische uitgangspunten

De volgende financieel-technische uitgangspunten hanteren we in de begroting, inclusief meerjarenraming:

Baten

- Voor 2027 verwachten we een werkaanbod van ca. 377.000 declarabele uren, vanuit de extrapolatie van de werkprogramma's 2026 en de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.
- Er geldt een kostendekkend, gemiddeld tarief, dat gelijk is voor deelnemers en niet-deelnemers.
- De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten.

- Vanaf de oprichting ontvangt de OMWB compensatie van PNB voor specifieke kosten voor milieumetingen. De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten van de inzet van apparatuur worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn. Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten voor de inzet van meetapparatuur op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

Lasten

- Conform de september-circulaire 2025 d.d. 16 september 2025 houden we rekening met een gemiddelde loonkostenstijging van 5,1% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026.
- Conform de september-circulaire 2025 d.d. 16 september 2025 houden we rekening met een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026.
- Het hiervoor onder 'Baten', beschreven werkaanbod vraagt benodigde personele capaciteit voor het primaire proces van circa 292 fte.
- De personele capaciteit voor het primaire proces bedraagt 285 fte. De ‘overbrugging’ naar 292 fte gebeurt met inhuur van derden.
- We houden rekening met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte. Voor een toelichting verwijzen we naar de paragraaf Declarabiliteit.
- Het BBV schrijft voor dat we kosten van bedrijfsvoering (in BBV-termen ‘Overhead’) afzonderlijk begroten en verantwoorden. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend “Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”;
- De personele capaciteit van bedrijfsvoering bedraagt 70 fte. 1 fte hiervan wordt een deel van het jaar extern ingevuld;
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, houden we rekening met een post onvoorzien van € 150.000. Deze post staat ter beschikking van het Dagelijks Bestuur.

Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Het overzicht van baten is als volgt:

Baten Bedragen x € 1.000				**Meerjarenraming**		
	Realisatie 2025	**Begroting 2026***	**Begroting 2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Programmadeel 1: Vergunningverlen	27.676	26.695	29.260	30.371	31.604	32.888

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
ing, Toezicht en Handhaving						
Programmadeel 2: Advies en Projecten	12.300	13.383	13.377	13.885	14.449	15.035
Programmadeel 3: Collectieve taken	2.385	2.352	2.487	2.581	2.686	2.795
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	3.032	3.009	1.355	1.606	1.620	1.603
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten	562	610	150	150	150	150
Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten	1.264	1.643	672	698	726	756
Subtotaal	**47.218**	**47.691**	**47.301**	**49.292**	**51.235**	**53.227**
Overige baten						
Diverse baten	153	-	50	52	54	56
Rentebaten	446	450	450	450	450	450
Detacheringsinkomsten	89	-	75	78	81	84
Subtotaal	**689**	**450**	**575**	**580**	**585**	**590**
Totaal baten	**47.907**	**48.141**	**47.876**	**49.872**	**51.820**	**53.818**

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Stortingen reserves	-	-				
Onttrekkingen reserves	292	80	67	99	112	54
Totaal reserves	**292**	**80**	67	99	112	54
Totaal lasten	**43.680**	**48.220**	**47.942**	**49.971**	**51.932**	**53.872**
Gerealiseerd resultaat	**4.519**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Het overzicht van de lasten Primair proces is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Primair Proces						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	23.591	28.425	28.473	29.555	30.755	32.004
Reiskosten	462	389	481	500	520	541
Opleidingskosten	188	256	591	614	639	665
Overige personeelskosten	119	115	111	116	120	125
Personeel niet in loondienst	3.868	1.053	1.263	1.311	1.364	1.419

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Totaal personele kosten	**28.227**	**30.238**	**30.920**	**32.095**	**33.398**	**34.754**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	411	194	174	91	91	91
Totaal afschrijvingen	**411**	**194**	**174**	**91**	**91**	**91**
Huisvestiging en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	82	91	391	406	422	439
Automatisering	37	53	17	17	18	19
Tractie	45	21	87	91	94	98
Algemeen beheer	60	197	78	81	84	87
Totaal Huisvestiging en organisatiekosten	**224**	**362**	**573**	**594**	**618**	**644**
Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden						
Laboratoriumkosten	1.310	1.827	1.355	1.406	1.464	1.523
Kosten SSIB	400	415	436	453	471	490
Milieumetingen	536	610	150	150	150	150
Totaal Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden	**2.246**	**2.852**	**1.941**	**2.009**	**2.085**	**2.163**
Totaal lasten Primair proces	**31.109**	**33.646**	**33.608**	**34.789**	**36.192**	**37.652**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Het overzicht van de laten Bedrijfsvoering is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Bedrijfsvoering						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	6.651	7.462	7.761	8.056	8.383	8.723
Reiskosten	84	181	88	91	95	99
Opleidingskosten	407	817	509	528	550	572
Overige personeelskosten	622	856	837	869	904	941
Personeel niet in loondienst	446	125	98	102	106	111
Totaal personele kosten	**8.210**	**9.441**	**9.293**	**9.646**	**10.038**	**10.446**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	107	519	329	649	624	497
Totaal Afschrijvingen	**107**	**519**	**329**	**649**	**624**	**497**
Huisvestiging en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	1.195	1.372	1.307	1.356	1.412	1.469
Automatisering	2.220	2.431	2.571	2.669	2.777	2.890
Tractie	44	41	75	78	81	84
Algemeen beheer	787	615	605	628	653	680
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.246**	**4.459**	**4.558**	**4.731**	**4.923**	**5.123**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**12.563**	**14.419**	**14.180**	**15.026**	**15.585**	**16.065**

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Overig						
Diverse lasten	**6**	**-**	-	-	-	-
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	2	5	5	5	5	5
Subtotaal	**8**	155	**155**	**155**	**155**	**155**
Totaal lasten overig	8	155	155	155	155	155
Totaal lasten	**43.680**	**48.220**	**47.942**	**49.971**	**51.932**	**53.872**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Op grond van het BBV wordt inzicht verschaft in de structurele en incidentele baten en lasten voor de OMWB. In het volgende overzicht wordt dit weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2027		2028		2029		2030	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Structureel	47.876	47.942	49.872	49.971	51.820	51.932	53.818	53.872
Incidenteel	-	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de begroting

In dit onderdeel geven we een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de 1e begrotingswijziging 2026 en de Begroting 2027, inzicht in de beschikbare declarabiliteit en de te hanteren functionele tarieven voor het begrotingsjaar 2027.

Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het voornaamste deel uit bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. De baten baseren we in beginsel op de omvang van de vastgestelde werkprogramma's 2026. In de baten houden we ook rekening met financiële implicaties van beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2027 en de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In bijlage 1 staan de bijdragen voor 2027 en verder per deelnemer gespecificeerd.

De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten.

Rentebaten
De rentebaten staan in de begroting omdat we verwachten dat de baten, gedurende de planperiode, een structureel karakter krijgen.

Detacheringsinkomsten
De ervaring leert dat de OMWB jaarlijks medewerkers uitleent aan derden. Gezien het structurele karakter is, in tegenstelling tot eerdere jaren, besloten inkomsten in de begroting op te nemen.

Toelichting op de lasten

Voor de Begroting 2027 vergelijken we de ramingen van de kosten met die van de Jaarrekening 2025 en de 1e begrotingswijziging 2026. Waar nodig lichten we de verschillen nader toe. Hierna gaan we allereerst in op de lasten voor het primair proces, daarna volgen de lasten bedrijfsvoering en de overige lasten.

Primair proces

Personele lasten

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Personele lasten		

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Lonen & salarissen	28.425	28.473
Reiskosten	389	481
Opleidingskosten	256	591
Overige personeelskosten	115	111
Personeel niet in loondienst	1.053	1.263
Totaal Personele lasten	**30.238**	**30.920**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Lonen & salarissen:
De mutatie in het budget voor lonen & salarissen wordt als volgt gespecificeerd:

- De benodigde personele capaciteit vanuit de baten 2027, de bezetting begin 2026 en de daarmee verwachte salariskosten voor 2026 vormen de basis voor deze post;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2026;

Reiskosten:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 462.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).

Opleidingskosten:

- Volgens de criteria vanuit de subsidie Robuustheid bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 3% van de kosten lonen & salarissen; in totaal € 1.100.000. Het decentrale opleidingsbudget van de teams van het Primaire proces bedraagt € 591.000. Het centrale deel van het opleidingsbudget (€ 368.000) is opgenomen onder Bedrijfsvoering, evenals de decentrale budgetten voor de clusters van de afdeling Bedrijfsvoering.

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, vergader- en verblijfkosten en werkkleding;
- Conform realisatie 2025 (€ 119.000).

Personeel niet in loondienst:

- Het werkaanbod is hoger dan het aantal uur dat met eigen medewerkers kan worden gerealiseerd. Voor het verschil is budget voor inhuur van externen opgenomen. Het gaat om circa 7 fte;
- Voor de indexering is rekening gehouden met een toename van het uurtarief van externen van 5,1%.

Afschrijvingen

Afschrijvingen Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Afschrijvingen	194	174
Totaal afschrijvingen	**194**	**174**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Afschrijvingen:

- Meerjarig brengen we de afschrijvingslasten in beeld bij het meerjareninvesteringsprogramma;
- Afschrijving vindt plaats conform de Financiële verordening (zie ook (Vervangings)investeringen 2027).

Huisvesting en organisatie

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	91	391
Automatisering	53	17
Tractie	21	87
Algemeen beheer	197	78

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Totaal Huisvesting en organisatie	**362**	**573**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Huisvesting en organisatie:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%);
- Een groot deel van de kosten voorheen begroot onder 'Milieumetingen' ('Overige kosten') zijn verplaatst naar deze rubriek. Aanleiding betreft de juiste toerekening naar de (niet-)deelnemers via het integrale uurtarief van € 120,20. Zie 'Overige kosten' voor een nadere toelichting.

Overige kosten

Overige kosten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.827	1.355
Kosten SSIB	415	436
Milieumetingen	610	150
Totaal Overige kosten	**2.852**	**1.941**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Specificatie *Overige kosten*:

- De budgetten voor luchtkwaliteitsmetingen/ e-Noses vallen onder deze post;
- De laboratoriumkosten worden doorbelast aan de deelnemers en niet-deelnemers. Deze kosten hebben derhalve een resultaatneutraal effect;
- Een groot deel van de kosten voorheen begroot onder 'Milieumetingen' ('Overige kosten') zijn verplaatst naar de rubriek 'Huisvesting en organisatie'. Het budget is bedoeld voor werkzaamheden louter voor de Provincie Noord-Brabant en worden één op één doorbelast.

Aansluitend op de laatste bullit, vanaf de oprichting ontvangt de OMWB compensatie van PNB voor specifieke kosten voor milieumetingen. De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten van de inzet van apparatuur worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn.

Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten voor de inzet van meetapparatuur op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

Bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering verantwoorden we afzonderlijk conform het BBV. Hierna volgt een toelichting op de kosten van bedrijfsvoering.

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Bedrijfsvoering		
Personele lasten		
Lonen & salarissen	7.462	7.761
Reiskosten	181	88
Opleidingskosten	817	509
Overige personeelskosten	856	837
Personeel niet in loondienst	125	98
Totaal personele lasten	**9.441**	**9.293**
Afschrijvingen		
Afschrijvingen	519	329
Totaal Afschrijvingen	**519**	**329**

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Huisvesting en facilitaire kosten	1.372	1.307
Automatisering	2.431	2.571
Tractie	41	75
Algemeen beheer	615	605
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.459**	**4.558**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**14.419**	**14.180**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Lonen & salarissen:

- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2026.

Reiskosten:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 84.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).

Opleidingskosten:
Volgens de criteria vanuit de subsidie Robuustheid bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 3% van de kosten lonen & salarissen; in totaal € 1.100.000. Het centrale deel van het opleidingsbudget (€ 368.000) is opgenomen onder Bedrijfsvoering, evenals de decentrale budgetten voor de clusters van de afdeling Bedrijfsvoering (€ 141.000).

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, personeelsvereniging, vergader- en verblijfkosten, werkkleding en eigen risicodragerschap Ziektewet (ZW) en Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA).

Personeel niet in loondienst:

- 1 fte wordt een deel van het jaar extern ingevuld;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten in de 1e begrotingswijziging 2026.

Afschrijvingen:
Door vertraging in het huisvestingtraject en door wijzigingen in de financiële verordening (zie ook (Vervangings-)investeringen 2027) nemen de afschrijvingslasten in 2027 af.

Huisvesting en facilitaire kosten:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%);
- De Servicekosten nemen aanvullend toe door gestegen doorbelastingen vanuit de verhuurder.

Automatisering:

- Op het budget voor licenties pasten we een indexering van 5,1% toe;
- We houden aanvullend rekening met kosten voor advies en projectleiding met betrekking tot de aanbesteding van Rx.Mission.

Tractie:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 44.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).
- Aanvullend worden extra auto's geleased in 2027.

Algemeen beheer:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).
- Op de posten 'Advieskosten', 'Rechtskundige bijstand' en 'Uitbestede dienstverlening is een kostenbesparing doorgevoerd.

Overige lasten

Hierna volgt een toelichting op de overige lasten.

Overige lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Overige lasten		
Diverse lasten	-	-
Onvoorzien	150	150
Vennootschapsbelasting	5	5
Totaal Overige lasten	**155**	**155**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Onvoorzien
Voor de verplichte post 'Onvoorzien' is vanuit het Dagelijks Bestuur in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026 en wordt toereikend geacht.

Declarabiliteit

De basis voor het werkaanbod 2027 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026;
- de MWB-norm 2027;
- de beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2027, en;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod circa 377.000 declarabele uren.

In de begroting houden we rekening met een formatie van 362 fte, waarvan 292 fte in het primaire proces. Rekening houdend met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte, is circa 377.000 uur beschikbaar aan declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto-netto-berekening	**Totaal uren**
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

Vanwege de Wet DBA/ VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

Tarief ontwikkeling

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het (herziene) tarief 2026 van € 115, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2026. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2027, volgens de septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (loon- en prijspeil); gewogen gemiddeld 4,52%. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20.

Omschrijving	Effect op het tarief	Bedrag per uur
(Herziene) Tarief 2026		**€ 115,00**
Indexatie 2027	4,52%	€ 5,20
Tarief 2027		**€ 120,20**

In onderstaande tabel staan de functionele, voorcalculatorische tarieven voor het begrotingsjaar 2027, in vergelijking met de 1e begrotingswijziging 2026. Aanpassing van de tarieven heeft plaatsgevonden aan de hand van de tariefwijzigingen uit bovenstaande tabel.

Functioneel voorcalculatorische uurtarieven	Begroting 2027 uurtarief	Begroting 2026* uurtarief
Milieu		
MBO	€ 94,50	€ 90,40
HBO	€ 116,40	€ 111,35
Specialisten	€ 138,20	€ 132,20

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Tarieven buiten kantoortijd:
Als kantoortijden hanteren we de maandagen tot en met de vrijdagen, van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd.

Uiteenzetting financiële positie

Op grond van het BBV dient een uiteenzetting van de financiële positie van de dienst in de begroting en jaarrekening te staan. Hierna presenteren we zowel de geprognosticeerde balans als inzicht in verwachte investeringen en gehanteerde afschrijvingstermijnen. Ook geven we het verloop van de reserves weer. Het overzicht per taakveld staat in bijlage 2.

Geprognosticeerde balans

In onderstaand overzicht staat de geprognosticeerde begin- en eindbalans, voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming. In deze meerjarige geprognosticeerde balans gaan we primair uit van bestaand beleid, aangevuld met verwachte (vervangings)investeringen.

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Materiële vaste activa	3.999	3.259	2.544	1.956
Financiële vaste activa	155	155	155	155
Totaal vaste activa	**4.154**	**3.414**	**2.699**	**2.111**
Vorderingen op openbare lichamen	204	204	204	204
Uitzettingen rijksschatkist	8.622	8.622	8.622	8.622
Overige vorderingen	123	123	123	123
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	**8.949**	**8.949**	**8.949**	**8.949**
Liquide middelen (banksaldi)	**991**	**991**	**991**	**991**

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Overige en overlopende vlottende activa	**4.022**	**4.110**	**4.205**	**4.302**
TOTAAL ACTIVA	**18.115**	**17.464**	**16.843**	**16.352**

Passiva Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene reserve	3.092	3.092	3.092	3.092
Bestemmingsreserve meetstations	893	794	682	628
Resultaat boekjaar vóór bestemming	-	-	-	-
Eigen vermogen	**3.985**	**3.886**	**3.774**	**3.720**
Voorzieningen	**2.199**	**2.199**	**2.199**	**2.199**
Vaste schulden	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende schulden < 1 jaar	**280**	**280**	**280**	**280**
Overlopende passiva	**11.651**	**11.099**	**10.590**	**10.153**
TOTAAL PASSIVA	**18.115**	**17.464**	**16.843**	**16.352**

(Vervangings-)investeringen 2027

In 2027 vindt er een investering plaats in hardware en communicatiemiddelen van € 267.000 en € 83.000. Voor de investering van € 272.000 in wagenpark is € 2.000 extra investeringskrediet benodigd. Daarnaast vindt er een investering in werkkleding plaats van € 20.000. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Begroting 2027 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht van (vervangings-)investeringen.

Het resterende investeringskrediet van 2026 (in totaal € 3.402.000) is toegevoegd aan de voorgenomen investeringen in 2026.

Investeringen Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Huisvesting	2.104	-	-	-	-
Automatisering	664	267	-	-	-
Communicatiemiddelen	289	83	-	-	-
Wagenpark	270	2	-	-	-
Technische apparatuur	75	-	-	-	-
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	0	20	-	-	-
Totaal	**3.402**	**372**	**-**	**-**	**-**

Bij vervanging van activa wegen we nut en noodzaak af. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten kunnen afwijken van de in de tabel opgenomen bedragen. Substantiële afwijkingen melden we bij de bestuursrapportages.

Voor activering van investeringen hanteren we vanaf 2026 een ondergrens van € 20.000 (voorheen € 1.000). Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens verantwoorden we in de exploitatie. Met het vaststellen van de begroting stellen we ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vast. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het jaar volgend op activering (voorheen bij ingebruikname). De activeringsgrens en het aanvangsmoment van afschrijving zijn overeenkomstig de financiële verordening.

Afschrijvingstermijnen

Bij investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Huisvesting	10
Automatisering	5

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	5
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	3

Staat van reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2027 - 2030 Bedragen x € 1.000	Algemene Reserve	Reserve Meetstations
Stand per 1-1-2027	3.092.000	960.000
Mutatie 2027	-	-67.000
Stand per 1-1-2028	3.092.000	893.000
Mutatie 2028	-	-99.000
Stand per 1-1-2029	3.092.000	794.000
Mutatie 2029	-	-112.000
Stand per 1-1-2030	3.092.000	682.000
Mutatie 2030	-	-54.000
Stand per 1-1-2031	3.092.000	628.000

Algemene reserve
De stand van de Algemene Reserve bedraagt per 1-1-2027 € 3.092.000 (voor resultaatbestemming 2025).

Reserve Meetstations
De stand van de reserve meetstations bedraagt naar verwachting per 1-1-2027 € 960.000.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations wordt per jaareinde toegevoegd (bij een positief saldo) of onttrokken (bij een negatief saldo) aan de reserve. Vanaf 2027 neemt het saldo van de reserve af.

Bijlagen

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer

Specificatie bijdrage 2027				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Alphen-Chaam	471.932	160.306	49.813	682.052
Altena	1.063.195	277.730	89.646	1.430.571
Baarle-Nassau	517.270	124.002	43.912	685.184
Bergen op Zoom	991.727	851.373	65.144	1.908.243
Breda	1.895.057	856.207	152.019	2.903.284
Dongen	444.841	151.883	40.611	637.336
Drimmelen	465.432	316.535	70.641	852.607
Etten-Leur	586.102	110.258	58.488	754.849
Geertruidenberg	426.085	249.648	42.200	717.933
Gilze en Rijen	452.656	155.573	56.679	664.908
Goirle	256.993	167.460	30.007	454.460
Halderberge	577.208	295.690	65.580	938.478
Heusden	575.905	274.507	49.482	899.894
Hilvarenbeek	550.667	201.846	54.421	806.933
Loon op Zand	341.192	211.665	50.615	603.472
Moerdijk	1.488.716	773.191	87.949	2.349.856
Oisterwijk	693.265	310.247	63.787	1.067.299
Oosterhout	950.752	367.925	92.446	1.411.123
Roosendaal	970.264	593.620	102.143	1.666.028
Rucphen	381.209	168.270	44.083	593.562
Steenbergen	522.091	201.785	59.991	783.867
Tilburg	2.847.762	910.559	165.707	3.924.029
Waalwijk	814.430	338.449	66.100	1.218.980

Specificatie bijdrage 2027				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Woensdrecht	374.782	133.576	36.524	544.882
Zundert	654.596	282.684	79.342	1.016.623
Totaal gemeenten	**19.314.130**	**8.484.990**	**1.717.331**	**29.516.451**
Provincie Noord-Brabant	9.945.378	4.891.756	769.524	15.606.657
Totaal bijdrage 2026	**29.259.508**	**13.376.746**	**2.486.854**	**45.123.108**

Algemene toelichtingen bijlage 1:

- De bedragen zijn in beginsel gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde werkprogramma's voor 2026. Deze werkplannen zijn geïndexeerd op basis van het gemiddelde uurtarief 2027;
- De bedragen voor programma 3 betreffen de bijdragen van de deelnemers inclusief SSIB (in totaliteit € 436.095). De uitvoering van SSIB vindt plaats door de ODBN. De OMWB draagt derhalve deze vaste bijdrage af aan de collega-omgevingsdienst;
- De definitieve invulling van deze bijdragen per deelnemer vindt plaats aan de hand van de bestuurlijk vast te stellen werkprogramma's. Bij de 1e begrotingswijziging 2027 wordt dit financieel vertaald.

De bijdrage per deelnemer ziet er meerjarig als volgt uit:

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Alphen-Chaam	682.052	707.970	736.713	766.624
Altena	1.430.571	1.484.932	1.545.220	1.607.956
Baarle-Nassau	685.184	711.221	740.096	770.144
Bergen op Zoom	1.908.243	1.980.757	2.061.175	2.144.859

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Breda	2.903.284	3.013.609	3.135.961	3.263.281
Dongen	637.336	661.555	688.414	716.363
Drimmelen	852.607	885.006	920.938	958.328
Etten-Leur	754.849	783.533	815.345	848.448
Geertruidenberg	717.933	745.214	775.470	806.954
Gilze en Rijen	664.908	690.175	718.196	747.355
Goirle	454.460	471.729	490.881	510.811
Halderberge	938.478	974.140	1.013.690	1.054.846
Heusden	899.894	934.090	972.014	1.011.477
Hilvarenbeek	806.933	837.597	871.603	906.990
Loon op Zand	603.472	626.404	651.836	678.300
Moerdijk	2.349.856	2.439.151	2.538.180	2.641.230
Oisterwijk	1.067.299	1.107.857	1.152.836	1.199.641
Oosterhout	1.411.123	1.464.746	1.524.214	1.586.097
Roosendaal	1.666.028	1.729.337	1.799.548	1.872.610
Rucphen	593.562	616.118	641.132	667.162
Steenbergen	783.867	813.654	846.688	881.064
Tilburg	3.924.029	4.073.142	4.238.511	4.410.595
Waalwijk	1.218.980	1.265.301	1.316.672	1.370.129
Woensdrecht	544.882	565.588	588.550	612.446
Zundert	1.016.623	1.055.254	1.098.098	1.142.681
Totaal gemeenten	**29.516.451**	**30.638.076**	**31.881.982**	**33.176.391**
Provincie Noord-Brabant	15.606.657	16.199.710	16.857.418	17.541.830

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Totaal bijdrage	**45.123.108**	**46.837.786**	**48.739.400**	**50.718.220**

Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld (Alle bedragen x € 1000)	Taakvelden	Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning	-	-
0.4	Bedrijfsvoering	-	14.180
0.5	Treasury	450	-
0.8	Overige baten en lasten	125	150
0.9	Vennootschapsbelasting	-	5
0.10	Mutaties reserves	67	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-
7.	Volksgezondheid en milieu	-	-
7.4	Milieubeheer	45.303	31.887
8.0	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	-
8.3	Wonen en bouwen	1.997	1.720
Saldo van baten en lasten op taakvelden		47.942	47.942

Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

Lijst van veel gebruikte afkortingen

AB =	Algemeen Bestuur
DB =	Dagelijks Bestuur
AO =	Ambtelijk Overleg
MT =	Management Team
ATO =	Afdelingsteam Overleg
MD =	Management Development
SSiB =	Samen Sterk in Brabant
BRZO =	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR =	Gemeenschappelijke Regeling
Burap =	Bestuursrapportage
Marap =	Maandrapportage
T1 (ect.) =	Termijnrapportages
OD =	Omgevingsdienst
RUD =	Regionale Uitvoeringsdienst
WP =	Werkprogramma
CT =	Collectieve Taken
VTH =	Vergunningverlening Toezicht & Handhaving
VV =	Vergunningverlening
T&H =	Toezicht & Handhaving
P1 =	Wettelijke basistaken
P2 =	Verzoektaken
P3 =	Collectieve Taken
P4 =	Buiten Werkprogramma
BOR =	Besluit Omgevingsrecht
GUK =	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader
FAG =	Financiële Adviesgroep
ROK =	Regionaal Operationeelkader
RUN =	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV =	Impuls Omgevingsveiligheid
OW =	Omgevingswet
IPO =	Interprovinciaal provinciaal overleg
BPO =	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D =	3-Directeuren Overleg
OR =	Ondernemingsraad
GO =	Georganiseerd Overleg
PNB =	Provincie Noord-Brabant
AM =	Accountmanagement
TM =	Teammanagers
TB =	Technisch Beraad
HoO =	Huis op Orde
P&C =	Planning & Control
NIG =	Niet-inrichtinggebonden taken
MWB-norm =	Midden- en West-Brabant Norm
SBK =	Sociaal Beleidskader
VVGB =	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF =	Level Playing Field
VTHKA =	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies
IB =	Inrichtingenbestand
WNT =	Wet Normering Topinkomens
BBV =	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en ge□meenten
BV =	Bedrijfsvoering
Wgr =	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO =	Dienstverleningsovereenkomst
ODBN =	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB =	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant
ITV =	Intensieve Veehouderij

Richtlijnen voor Kaderbrief 2027 gemeenschappelijke regeling OMWB

Financiële richtlijnen

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een structureel sluitende meerjarenbegroting, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.

2. De begroting wordt opgesteld op basis van ongewijzigd beleid. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.

3. De begroting bevat een overzicht met het verloop van aanwezige reserves. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven. Wanneer een reserve 2 jaar of langer niet wordt ingezet, dan legt de gemeenschappelijke regeling de instandhouding of vrijval van deze reserve in de besluitvorming bij de ontwerpbegroting voor. Het uitgangspunt is dat deze reserve op dat moment vrijvalt. Wordt er niet besloten tot vrijval dan geeft de gemeenschappelijke regeling in de ontwerpbegroting de planning en het doel van de uitgaven voor deze reserve opnieuw aan. Via de ontwerpbegroting worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau. Voor de loonontwikkeling wordt hierbij ‘de index van de loonvoet sector overheid’ gevolgd en voor de prijsontwikkeling ‘de index van de netto materiele consumptie”. De verbonden partij geeft bij de kaderbrief en de begroting een specificatie weer van de verhouding lonen/prijzen in haar exploitatiebegroting. Voor het opvangen van afwijkingen tussen de indexeringen die in de begroting zijn opgenomen en de werkelijke CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de werkelijke prijsontwikkeling houdt de verbonden partij een beperkte algemene reserve aan om de bedrijfsvoering in het lopende boekjaar te kunnen continueren zonder dat hiervoor een beroep moet worden gedaan op de deelnemers en een zienswijzenprocedure moet worden gevolgd. Uiteraard wijzigt de deelnemersbijdrage ook wanneer er wijzigingen zijn in de kwantiteit van de dienstverlening die de deelnemers afnemen.

5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting (wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur. Voor het bepalen van de omvang van de (beperkte) algemene reserve kan het algemeen bestuur een advies vragen aan de accountant, maar de algemene reserve bedraagt niet meer dan 8% van de totale lasten in de begroting (uitgangspunt is en blijft dat de weerstandscapaciteit bij de deelnemers wordt aangehouden).

6. Een positief jaarrekeningresultaat wordt uitgekeerd aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.

7. In de paragraaf ‘weerstandsvermogen en risicobeheersing’ beschrijft de gemeenschappelijke regeling de risico’s met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Beleidsmatige richtlijnen

1. De OMWB geeft in de begroting 2027 een meerjarenprognose van de aard en omvang van de te verwachten werkzaamheden in relatie tot alle voorziene (beleidsmatige) ontwikkelingen, hoe de omgevingsdienst hierop denkt in te spelen én geeft hierbij een duiding van de bijbehorende financiële gevolgen.

2. De noodzaak tot herziening van de MWB-norm en het komen tot een nieuwe financieringsopzet worden door de deelnemers en de OMWB onderschreven. Het proces, zowel reeds doorlopen als nog te doorlopen, wordt in de kaderbrief 2027 beschreven, waarbij tevens wordt ingegaan op de (potentiële) gevolgen voor de (meerjaren)begroting 2027 en verder.

3. In de kaderbrief 2027 geeft de OMWB concreet aan op welke wijze de resultaten van het kwaliteitsmanagementsysteem en de doorontwikkeling van datamanagement en -beheer worden verwerkt in de (meerjaren)begroting 2027. Tevens vragen wij aandacht om te duiden welke ruimte er, zowel op het vlak van financiën alsmede personeel, wordt gemaakt om hiermee aan de slag te gaan.